

2025 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

(1 OCAK – 31 ARALIK 2025)

01/08/2024

DİYARBAKIR-ŞANLIURFA (TRC2)

İÇİNDEKİLER

TABLOLAR	3
KISALTMALAR.....	6
Yönetici Özeti/Sunuş.....	8
1. Giriş	10
2. Sonuç Odaklı Programlar	12
2.1 Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması ve Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı.....	12
a. Amaç.....	12
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	12
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	15
d. Proje ve Faaliyetler	16
viii. Program Süresi ve Zaman	27
e. İzleme ve Değerlendirme.....	31
2.2 Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Programı.....	32
a. Amaç.....	32
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	32
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	34
d. Proje ve Faaliyetler	35
e. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	42
f. İzleme ve Değerlendirme	46
2.3 Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı	47
a. Amaç.....	47
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	47
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	49
d. Proje ve Faaliyetler	50
e. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	68
f. İzleme ve Değerlendirme	75
3. Kurumsal Gelişim	76
a. Faaliyetler	77
4. Yerel Kalkınma Fırsatları	97
a. Faaliyetler	97
5. Sonuç ve Değerlendirme	103
6. Ekler	104

TABLOLAR

Tablo 1-TRC2 Bölgesi İlleri Stratejik Sektörleri	13
Tablo 2-TRC2 Bölgesi İlleri İmalat Sanayi Sektörlerinde İstihdam, Yoğunlaşma ve Büyüme Performansı, 2023.....	14
Tablo 3- Program Düzeyi Performans Göstergeleri	15
Tablo 4-Şanlıurfa OSB Su Verimliliği Değerlendirme Analizi Raporu ve Şanlıurfa OSB 2025-2030 Su Verimliliği Yol Haritası Hazırlanması	17
Tablo 5-Diyarbakır İli İpekböcekçiliğinin Sürdürülebilirliği Raporu	18
Tablo 6-Stratejik İmalat Sektörlerinde Ön Fizibilite/Fizibilite Çalışması.....	18
Tablo 7 - Silvan Projesi Etki Analizi Çalışması.....	18
Tablo 8 - E-Ticaret ve E-İhracatın Geliştirilmesi Faaliyetleri	19
Tablo 9-Dış Ticareti Artırmaya Yönelik Faaliyetler.....	19
Tablo 10- Bedestenden Dijital Platformlara Projesi	20
Tablo 11- Hazır Giyim Sektöründe Nitelikli İnsan Kaynağı Kapasitesini Geliştirme Çalışmaları	20
Tablo 12-Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları	21
Tablo 13- Yeşil Dönüşüm Liderlik Eğitimi Programı.....	21
Tablo 14- Ar-Ge Projeleri Kapasite Geliştirme Çalışmaları.....	22
Tablo 15- İlçelerde KSS Kuruluş Çalışmaları	22
Tablo 16- Organize Sanayi Bölgeleri Kuruluş Çalışmaları	23
Tablo 17- 2021 Yılı Stratejik İmalat Sektörlerinde Finansman Desteği Programı (FİNDES).....	23
Tablo 18- 2022 Yılı Stratejik Sektörlere Finansman Desteği Programı (FİNDES).....	23
Tablo 19- 2025 Yılı Yalın Üretim, İhracat ve Dönüşüm Teknik Destek Programı	24
Tablo 20- Önemli Kamu Yatırımları.....	24
Tablo 21- Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi (SoGreen)	25
Tablo 22- Bozova Su Ürünleri Üretim Merkezi Projesi- CMDP	26
Tablo 23- SOGEP Anadoludakiler-Eğil Badem Tasnif, İşleme, Paketleme, Pazarlama Tesisi Projesi.....	26
Tablo 24- SOGEP Anadoludakiler-İpektan Dokuma Projesi	26
Tablo 25- Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	27
Tablo 26-Düzey 2 Bölgeleri İtibarıyla Çocuk ve Genç Nüfus ve Oranları (2023)	32
Tablo 27-TRC2 Bölgesi İşgücü Göstergeleri, 2023.....	33
Tablo 28- Program Düzeyi Performans Göstergeleri	34
Tablo 29- Diyarbakır Bilim Merkezi Projesi Hazırlıkları.....	35
Tablo 30- Diyarbakır Doğa Tarihi Müzesi Kurulması Fizibilite Araştırması.....	35
Tablo 31- İstihdam Garantili Eğitim Programı.....	36
Tablo 32- İlham Buluşmaları	36
Tablo 32- Bilgi Teknolojileri, Bilişim, Yazılım ve Programlama Eğitimleri.....	37
Tablo 32- Siber Vatan Programı Eğitimleri	37
Tablo 35-Çocuklara Yönelik Hizmet Veren Kurum/Merkezlere Yönelik Kapasite Artırıcı Eğitim Faaliyetleri	38
Tablo 36-Teknofest Katılımı.....	38
Tablo 37- Önemli Kamu Yatırımları.....	39
Tablo 38- Çocuklar ve Gençler İçin Stratejik Sosyal Altyapı Projesi	40
Tablo 39-ENHANCER Projesi.....	41
Tablo 40-TRC2 Bölgesi SEECO Projesi	41

Tablo 41- Umuda Kapı Açıyorum Hayata Tutunuyorum Projesi	42
Tablo 42- Akademi Şanlıurfa Projesi	42
Tablo 43 -Program Süresi ve Zaman Planlaması	43
Tablo 44- Program Düzeyi Performans Göstergeleri	49
Tablo 45-Mezopotamya SOP Analiz Programlama Faaliyetleri	52
Tablo 46- İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri	54
Tablo 47- Turizm Sektörü İş Birlikleri Geliştirme Çalışmaları	54
Tablo 48 - Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Ortak Faaliyetleri	55
Tablo 49- Mezopotamya Destinasyonu Tanıtım Çalışmaları	56
Tablo 50-Turizmde İnsan Kaynağı Geliştirme Programı	58
Tablo 51-Ulusal ve Uluslararası Turizm Fuarlarına Katılım	59
Tablo 52- Turizm Eşleştirme Yönlendirme Grubu Koordinasyon Çalışmaları	59
Tablo 53- Proje Geliştirme Faaliyetleri	60
Tablo 54- Mezopotamya Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması	61
Tablo 55- Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Çalışmaları (GAP BKİ ve Bölge Ajansları) Bütçe	61
Tablo 56 Bölgenin Tanıtımına Yönelik Dijital İçerik Üretilmesi	62
Tablo 57 Dijital Pazarlama ve Sosyal Medya Yönetimi	63
Tablo 58 Dijital Katalog Hazırlanması	63
Tablo 59 Fam Trip Tur Düzenlenmesi	63
Tablo 60-Sosyal Medya Temsilcileri ve Seyahat Yazarları Aracılığıyla Tanıtım Yapılması	64
Tablo 61-Turizm Yatırım Alanlarını Geliştirme Çalışmaları	64
Tablo 62-Turizmde Dijital Altyapı ve Somut Olmayan Kültürel Mirasın Geliştirilmesi ve Tanıtılması Programı	65
Tablo 63-Diyarbakır Turistik Treni Alternatif Destek Programı	65
Tablo 64- Çayönü Tepesi Turizm Potansiyelinin Güçlendirilmesi Projesi, GDP	66
Tablo 65- 2025 Yılı Turizmde İnsan Kaynağı Kapasitesinin Geliştirilmesi Teknik Destek Programı	66
Tablo 66-Önemli Kamu Yatırımları	67
Tablo 67-Mezopotamya Koku Rotası ve Mezopotamya Koku Evi Oluşturma Projesi	67
Tablo 68- Eğil Seyir Terası Projesi-CMDP	68
Tablo 69- Çermik Butik Pazar Projesi-CMDP	68
Tablo 70- Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programının Süre ve Zaman Planlaması	68
Tablo 71- Kurumsal Gelişim Çıktı Hedefleri	76
Tablo 72-Bölgesel Girdi-Çıktı Analizi Çalışması	78
Tablo 73- Programlama Faaliyetleri	78
Tablo 74-Ajans Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri	79
Tablo 75-Yerel ve Genel Kurumsal Ağların Kurulması Faaliyetleri	80
Tablo 76-Bölgesel Koordinasyon ve İş Birliği Faaliyetleri	82
Tablo 77- Bölge Planı ve Diğer Planların Uygulanması ve İzlemesine İlişkin Faaliyetler	83
Tablo 78-Yeni Dönem Kurumsallaşma Faaliyetleri	85
Tablo 79 -Yönetim Kurulu Çalışmaları	85
Tablo 80-Fiziki Mekânlara İlişkin Faaliyetler	86
Tablo 81-Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespiti, Temini ve Araç Alımına İlişkin Faaliyetler	86
Tablo 82-İnsan Kaynakları ile İlgili Faaliyetler	87
Tablo 83- Personel Eğitimi ile İlgili Faaliyetler	88

Tablo 84-Yazılım ve Donanım İhtiyaçlarının Karşılanması ile Yönetim Bilgi Sistemleri Altyapısının Geliştirilmesi ile İlgili Faaliyetler	90
Tablo 85-Destek Hizmetlerinin Karşılanmasına Yönelik Faaliyetler	91
Tablo 86- Kalite Yönetim Sistemi Faaliyetleri.....	92
Tablo 87- İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri.....	92
Tablo 88- İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri.....	94
Tablo 89-Yatırım Destek Ofislerinin Faaliyetleri.....	95
Tablo 90-Yenilenebilir Enerji Endüstri Bölgeleri Kuruluş Çalışmaları	97
Tablo 91- GAP Melek Yatırım Ağı Çalışmaları	98
Tablo 92-TRC2 Bölgesinde İlçelere Yönelik Proje Yönetimi Yaşam Döngüsü Eğitimi	99
Tablo 93-Tarımsal Sanayide Rekabet Gücünün Artırılması Projesi	100
Tablo 94-GAP BKİ Projelerinin izlenmesi.....	101
Tablo 95-2025 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı.....	101
Tablo 96- 2025 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	102
Tablo 97- Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı (BOTAP)	102

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AR-GE	: Araştırma-Geliştirme
BGUS	: Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
B2B	:“Business to Business”, Türkçesiyle “şirketten şirkete” kavramı, şirketler arası pazarlama veya satış uygulamaları
BOTAP	: Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı
CMDP	: Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı
DBB	: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi
DMI	: (Digital Maturity Index) Dijital Olgunluk Seviyesi
CUGP	: Çalışan ve Üreten Gençler Programı
DİSMEK	: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları
DTSO	: Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası
EBYS	: Elektronik Belge Yönetim Sistemini
ENHANCER	:Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi
EURADA	: Avrupa Bölgesel Kalkınma Ajansları Birliği
FİNDES	: Stratejik Sektörlere Finansman Desteği Programı
GAİB	: Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri
GAP BKİ	: Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi
GSYH	: Gayrisafı Yurt İçi Hasıla
İBBS	: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması
ICOMOS	: Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi
İDB	: İzleme ve Değerlendirme Birimi
INNOFOOD-TUGİP	: Gıda İnovasyon Merkezi ve Türkiye Gıda İnovasyon Platformu
İşKUR	: Türkiye İş Kurumu
KA	: Kalkınma Ajansı
KAYS	: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KTB	: Kültür ve Turizm Bakanlığı
MDP	: Mali Destek Programı

NEET	: (Not in Education, Employment, or Training) "Öğretimde, İstihdamda veya Eğitimde Olmayan
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
PPKB	: Planlama Programlama ve Koordinasyon Birimi
PYB	: Program Yönetim Birimi
SEECO	: Türkiye’de Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi
SOGEP	: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı
SOP	: Sonuç Odaklı Program
SS	: Sanayi Sitesi
STEM	: Science (Bilim), Technology (Teknoloji), Engineering (Mühendislik) ve Mathematics (Matematik) sözcüklerinin baş harfleri
ŞBB	: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi
ŞTGAS	: Şanlıurfa Turizmi Geliştirme AŞ
ŞUTSO	: Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası
TGA	: Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı
TPE	: Türk Patent ve Marka Kurumu
TRC2	: Diyarbakır-Şanlıurfa Bölgesi İstatistiki Düzey-2 Bölge Birimleri Sınıflandırması
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TTYD	: Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği
TUROB	: Türkiye Otelciler Birliği
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜRSAB	: Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
UNDP	: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UR-GE	: Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi
YDO	: Yatırım Destek Ofisi
YKF	: Yerel Kalkınma Fırsatları
YTB	: Yatırım Teşvik Belgesi

Yönetici Özeti/Sunuş

Karacadağ Kalkınma Ajansı, 5449 sayılı *Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun*'a istinaden, 10.11.2008 tarih ve 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

2009 yılında faaliyetlerine başlayan Ajans, kurumların yeniden yapılandırılması çerçevesinde yayımlanan 4 Numaralı *Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi* ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının koordinasyonunda yasal statüsünü ve faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir.

Karacadağ Kalkınma Ajansının temel amacı, mevzuatta bütün Kalkınma Ajansları için ortak bir biçimde ifade edildiği üzere; “*kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak*”tır.

Ajansın, yukarıda belirtilen temel amaca ulaşma yolunda sürdürülebilir bir kurumsal yapıya kavuşması, bölgesel planlama, programlama, koordinasyon, izleme değerlendirme, yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerini sistematik, kurumsal ve sürdürülebilir bir şekilde yürütmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu çerçevede, *Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği*'nin 21'inci maddesi doğrultusunda hazırlanan Karacadağ Kalkınma Ajansı Çalışma Programı, 2025 yılında Ajansın yapmayı planladığı faaliyetleri kapsamaktadır. Ajans Çalışma Programı; Sonuç Odaklı Programlama (SOP) yaklaşımına göre bütçe yılına ilişkin öncelik alanlarını, tedbirleri, bunlara ayrılacak tahmini mali kaynakları ve bunların ajans bütçesi içindeki tahmini oranları ile belirtilen faaliyetlerin gerekçelerini ortaya koymaktadır.

Çalışma Programı hazırlanırken, Taslak TRC2 (2024-2028) Bölge Planına ek olarak 2024-2028 Yılı Taslak BGUS(Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi), Taslak On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028) ve diğer ulusal planlarda yer alan amaç ve önceliklerle uyumu göz önünde bulundurulmuştur.

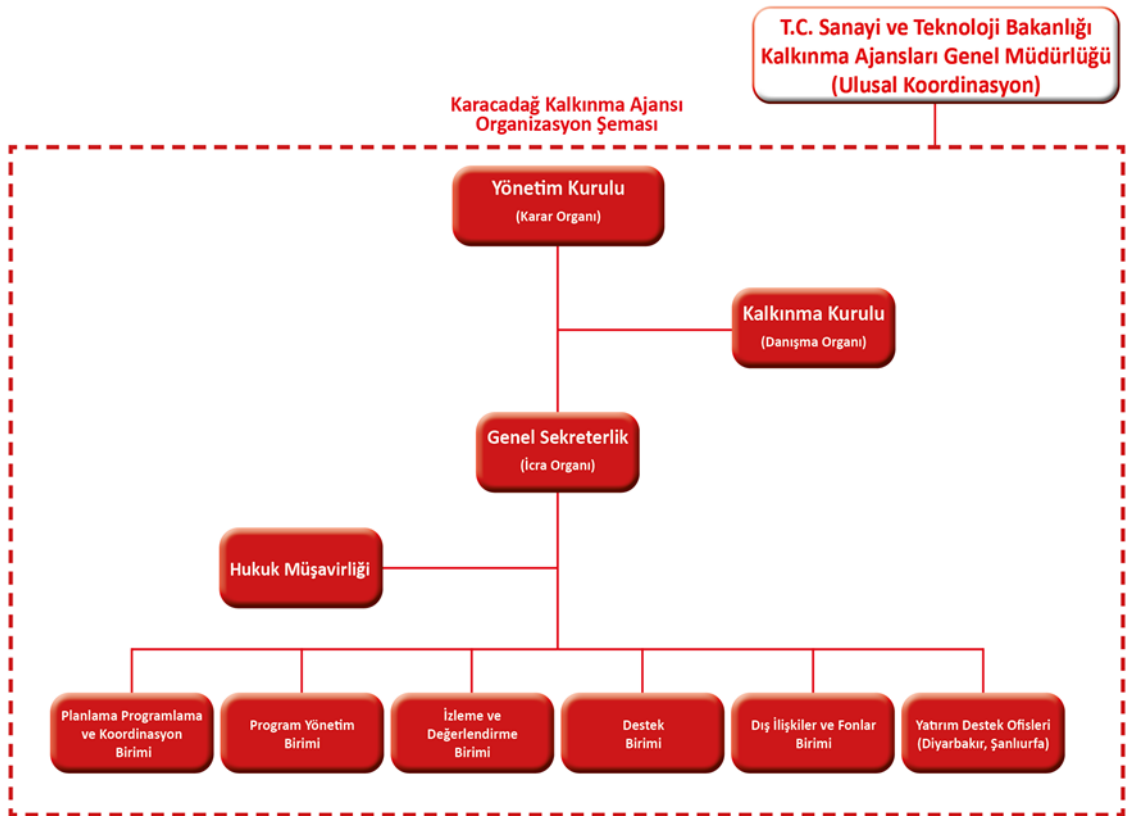
Yukarıda belirtilen öncelik ve amaçlara ilave olarak Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün Sonuç Odaklı Programlama (SOP) yaklaşımına göre Çalışma Programı

hazırlanmıştır. Yeni yaklaşıma göre; 2021 yılında “*Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması*”, “*Çocuklar ve Gençler*” ve “*Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma*” Sonuç Odaklı Programları geliştirilmiş ve 2025 yılında da devam edilmesi planlanmıştır. SOP’ların yürütülmesi ile ilgili Ajansın kurumsal ve beşerî kapasitesini geliştirmek ve rutin yatırım destek işlemlerini yürütmek için gerçekleştirilmesi gereken faaliyetler “*Kurumsal Gelişim*” başlığı altında yer almıştır. SOP’lara girmeyen alt program, proje ve faaliyetler ile önceki dönemlere ilişkin devam eden mali ve teknik destek faaliyetleri ise “*Yerel Kalkınma Fırsatları*” başlığı altında verilmiştir. Ajans tarafından SOP’ların takibine ilişkin teknik çalışma grupları oluşturulmuş ve koordinatörleri belirlenmiştir. Bu çalışma grupları SOP faaliyetlerinin etkin olarak hayata geçirilmesinden sorumlu olacaktır.

1. Giriş

Karacadağ Kalkınma Ajansı, kuruluşunun on üçüncü yılını geride bırakırken; bir taraftan kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının projelerine önemli mali ve teknik destekler sağlamakta, diğer taraftan ulusal ve uluslararası düzeydeki girişimleriyle bölgeye yatırımcı çekmek için tanıtım ve yatırım destek faaliyetlerini sürdürmektedir.

Hükümetimizin ilan ettiği Cumhuriyet tarihinin en geniş kapsamlı teşvik sistemi olarak görülen düzenlemeler ile TRC2 Düzey-2 Bölgesi (Diyarbakır ve Şanlıurfa) yatırım alanında cazibesini önemli ölçüde artırmıştır. Yapılan sınıflandırmada 6. bölgede yer alarak yatırımcıya en avantajlı desteklerin sağlandığı Diyarbakır ve Şanlıurfa İlleri, Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP), Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) ve diğer kamu yatırımlarının yarattığı altyapı ile yerli ve yabancı yatırımcı için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu fırsatların tanıtılması ve değerlendirilmesi, verilen teşviklerin izlenmesi ve raporlanması sürecinde ajansın hizmet birimleri ve yatırım destek ofisleri aktif rol almaktadır.

Ajans, bir taraftan bölgenin ihtiyaç ve potansiyelini tespiti yönelik araştırma ve analiz çalışmalarını sürdürürken, aynı zamanda önceki yıllarda verilen mali ve teknik desteklerin uygulamasını takip etmektedir. Buna ilaveten Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından

yürütülen, yerelde ajans tarafından koordine edilen Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP), Çalışan ve Üreten Gençler Programı (CUGP) ve Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında sözleşme imzalanarak uygulanmasına başlanan projeler takip edilmiştir.

2. Sonuç Odaklı Programlar

2.1 Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması ve Sektörel Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı

a. Amaç

Programın genel amacı; TRC2 Düzey-2 Bölgesinde stratejik imalat sanayi sektörlerine odaklanarak istihdamın ve katma değerin artırılması ve bu yolla ekonomik büyümenin hızlandırılmasıdır.

Özel Amaç 1: Tekstil-hazır giyim, deri ve ilgili ürünler (ayakkabı imalatı), gıda ve mobilya sektörlerinde verimlilik, yenilik ve katma değer artışına olanak sağlayan üretim ve ortak kullanım alanlarının geliştirilmesi,

Özel Amaç 2: Bu sektörlerde ürün çeşitliliği, ihracat ve katma değer artışının sağlanması için değer zincirlerinin geliştirilmesi,

Özel Amaç 3: Firmaların Ar-Ge, yenilik, tasarım, kurumsallaşma ve ihtisaslaşma kapasitelerinin artırılması.

Özel Amaç 4: Bölgede potansiyeli olan ve dönüşüm gerektiren sektörlerde (Sanayi ve Tarım Alt Sektörleri) yeşil ve döngüsel ekonomiye geçiş için kaynak verimliliğinin sağlanması ve yeşil üretim ekosisteminin oluşturulması.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TRC2 Düzey-2 Bölgesi sahip olduğu geniş ve verimli tarım arazileri, tarihi ve eşsiz kültürel mirası, genç ve dinamik iş gücü potansiyeline rağmen sosyo-ekonomik göstergelere göre gelişmişlikte geride kalmıştır. Bölge, Türkiye'nin en büyük 8. şehri Şanlıurfa ile 12. büyük şehri Diyarbakır illerinden oluşmaktadır. 2022 yılı kişi başına düşen GSYH istatistiklerine göre TRC2 Diyarbakır-Şanlıurfa Bölgesi 4085 \$ ile Türkiye ortalamasının (10.659 \$) yarısından daha düşüktür ve 26 bölge içinde 25. sıradadır. TRC2 Düzey-2 Bölgesi bölgesel bazda üretilen mal ve hizmet toplamına göre (GSYH) 26 düzey-2 bölgesi içerisinde 18. sırada olmasına karşın, kişi başına düşen gelirden 25. sıraya düşmektedir. Bu durum iller bazında incelendiğinde, daha büyük bir dengesizlik görülmektedir. Diyarbakır il bazında GSYH değerine göre, 81 il arasında 24. sırada olmasına karşın, kişi başına düşen gelirden 4322 \$ ile 77. sıraya gerilemekte, Şanlıurfa il bazında GSYH değerine göre 23. sırada olmasına karşın kişi başına düşen gelirden 3887 \$ ile 79. sıraya gerilemektedir. Bu dengesizlik; temel olarak imalat sanayinin yetersizliği, düşük katma değerli üretim yapısı ve yüksek işsizliğin bir sonucudur. Ajans tarafından yapılan

çalışmalarda, bölgenin kalkınmasının önündeki en büyük engeller arasında işsizlik birinci sırada, sanayinin gelişmemesi ikinci sırada çıkmaktadır.

2024-2028 dönemini kapsayan TRC2 Diyarbakır-Şanlıurfa Bölgesi Bölge Planının “Sanayinin Gelişmesi ve İhracatın Artırılması” stratejik önceliği altında “Bölgede Artan Yatırımlar ile İmalat Sanayi Geliştirilecektir.” ile “Başta Stratejik Sektörler (Gıda Ürünleri, Tekstil Ürünleri, Giyim Eşyaları, Deri ve İlgili Ürünler ve Mobilya İmalatı) Olmak Üzere Tüm İmalat Sektörlerinde Uzmanlaşma Sağlanacak ve Bu Sektörlerde Rekabet Gücü Arttırılacaktır.” hedefleri bulunmaktadır. Bölgede görece nitelikli yığılmalar gösteren, kümelenme olanakları açısından ele alınabilecek sektörler bölgenin temel sektörleri olarak; emek yoğun ve katma değerli üretim yapısına sahip ve bölge hızlı büyüme trendine sahip sektörler de yükselen sektörler olarak TRC2 Bölgesi Bölge Planında stratejik sektörler olarak belirlenmiştir. Söz konusu sektörler aşağıdaki tabloda görölmektedir.

Tablo 1-TRC2 Bölgesi İlleri Stratejik Sektörleri

	Şanlıurfa			Diyarbakır		
Alt Sektörler	3 Yıldız (istihdam),2021	Yerellik Katsayısı (iş yeri sayısı), 2021	Yerellik Katsayısı (istihdam sayısı), 2021	3 Yıldız (istihdam),2021	Yerellik Katsayısı (iş yeri sayısı), 2021	Yerellik Katsayısı (istihdam sayısı), 2021
Gıda Ürünleri İmalatı	*	*	*	*	*	*
Tekstil Ürünleri İmalatı	*		*			
Giyim eşyalarının imalatı	*		*	*		*
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	*		*			
Mobilya İmalatı			*	*		*

Kaynak: Karacadağ Kalkınma Ajansı, TRC2 Bölgesi Bölge Planı (2024-2028).

Bölgenin stratejik sektörlerine ek olarak son 5 yılda hızlı büyüme performansı gösteren metalik olmayan mineral ürünler imalatı, ana metal sanayi, fabrikasyon metal ürünleri imalatı, kauçuk ve plastik ürünler imalatı, makine ve ekipman kurulumu ve onarımı sektörlerinin de geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu sektörlerin de desteklenmesi ve geliştirilmesi, Diyarbakır ve Şanlıurfa illeri ekonomilerinin çeşitlenmesi, gelişmesi ve Bölge ekonomisinin dayanıklılığının artırılması için oldukça önemlidir.

Aşağıdaki tabloda 2023 SGK İstatistik Yıllığı ile yayınlanan TRC2 Bölgesi illeri imalat sanayi sektörlerinde iş yeri sayısı, istihdam edilenler, LQ yoğunlaşma katsayısı ve 2019-2023 dönemindeki büyüme oranları görülmektedir.

Tablo 2-TRC2 Bölgesi İlleri İmalat Sanayi Sektörlerinde İstihdam, Yoğunlaşma ve Büyüme Performansı, 2023

Kodu	İmalat Sanayi Sektörleri (Nace Rev.-2, 2023)	Diyarbakır		Şanlıurfa		Diyarbakır	Şanlıurfa	Diyarbakır	Şanlıurfa
		İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	LQ Katsayısı	LQ Katsayısı	Son 5 Yıl Büyüme	Son 5 Yıl Büyüme
10	Gıda ürünlerinin imalatı	552	3.971	622	3.803	0,64	0,68	16,21%	22,32%
11	İçeceklerin imalatı	5	114	8	123	0,58	0,69	-0,87%	68,49%
12	Tütün ürünleri imalatı								
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	64	2.810	85	2.883	0,58	0,66	78,98%	-0,69%
14	Giyim eşyalarının imalatı	308	17.536	173	7.520	2,30	1,09	200,84%	4,00%
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	13	128	30	4.407	0,15	5,80	300,00%	198,98%
16	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı	53	335	34	132	0,39	0,17	33,47%	40,43%
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	18	351	15	109	0,41	0,14	18,58%	-14,17%
18	Kayıtlı medyanın basımı ve çoğaltılması	27	95	21	70	0,19	0,16	-26,36%	-14,63%
19	Kok kömürü ve petrol ürünleri imalatı	2	15	3	43	0,14	0,43	200,00%	43,33%
20	Kimyasal ürünlerin imalatı	54	679	57	374	0,53	0,32	125,58%	93,78%
21	Temel eczacılık ve malzemelerin imalatı	12	142	6	333	0,29	0,75	5,97%	146,67%
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	121	1.233	121	1.812	0,44	0,71	65,06%	71,27%
23	Metalik olmayan mineral ürünler imalatı	140	2.549	191	2.765	0,96	1,15	21,96%	66,17%
24	Ana metal sanayii	82	1.481	43	572	0,67	0,29	106,84%	140,34%
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	180	1.965	131	1.002	0,40	0,23	63,48%	72,16%
26	Bilgisayar, elektronik, optik ürünler imalatı	17	144	8	43	0,20	0,07	188,00%	-6,52%
27	Elektrikli teçhizat imalatı	73	700	109	1.203	0,30	0,58	-31,03%	87,68%
28	Makine ve ekipman imalatı	77	483	93	614	0,19	0,27	94,76%	164,66%
29	Motorlu kara taşıtı, römork imalatı	23	279	15	224	0,09	0,08	19,74%	100,00%
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	3	14	3	4	0,01	0,00	250,00%	0%
31	Mobilya imalatı	176	1.713	98	916	0,79	0,47	57,59%	62,70%
32	Diğer imalatlar	56	495	52	525	0,49	0,57	146,27%	188,46%
33	Makine ve ekipman. kurulumu ve onarımı	166	1.017	91	821	0,50	0,45	-9,92%	-2,38%

2023 yılında TRC2 Düzey-2 Bölgesinde kayıtlı çalışan istatistiklerine göre, imalat sanayi istihdamı 60.536 kişidir. İmalat sanayi sektörlerinin iller bazında iş yeri ve istihdam durumları, yerleşme katsayısı ve son 5 yıldaki sektörel büyüme performansları da yukarıdaki tabloda görülmektedir. Mevcut durumda Bölge illerimizde imalat sanayinin geliştirilmesi, istihdam ve üretim kapasitesinin artırılması ve sektörel uzmanlaşma ve çeşitlenmenin eş zamanlı olarak desteklenmesi gerekmektedir.

Çevre politikaları ile ekonomi politikalarının birbiri ile uyum halinde ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile eş güdümlü olarak uygulanabilmesi için yeşil ekonominin bir fonksiyonu

olarak çevresel sürdürülebilirlik, döngüsel ekonominin bir fonksiyonu olarak ise kullanılan malzeme ve kaynakların ürün döngüsüne geri kazandırılması yoluyla ürünün değerinin korunması ve atık miktarının asgari seviyede tutulması gerekmektedir. TRC2 Bölgesinde enerji verimliliğinin artırılması, atıkların azaltılması ve ürün yönetiminin teşvik edilmesi, çevre ve insan sağlığını koruyacak, kaynak tasarrufu sağlayacak, ilave pazarlara açılma imkânı sağlayacak, çevre dostu ve ürün tüketiminde bilinci artıracak olan yeşil geçiş süreçleri ile uyumun sağlanması zaruridir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Beklenen Sonuçlar:

Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı ile bölgede stratejik sektörler olan tekstil-hazır giyim, deri ve ilgili ürünler (ayakkabı imalatı), gıda ve mobilya alanlarında yatırımların gerçekleştirileceği Diyarbakır ve Şanlıurfa'da yeni OSB sayısının artırılması, mevcut OSB'lerin altyapılarının iyileştirilmesi, üretimde kaynak verimliliğinin artırılması, değer zinciri analizlerinin yapılması, UR-GE çalışmalarının yapılması, koordine edilmesi, temiz üretim olanaklarının sağlanması, lojistik köyün hayata geçmesi, ihtisas sanayi alanlarının oluşturulması ile uzmanlaşmanın teşvik edilmesi, rekabetçiliğin artırılması, iş gücü verimliliği ve teknik kapasitenin artırılması, kamu-üniversite-sanayi iş birliklerinin oluşturulması, girişimci destek merkezlerinin kurulması, melek yatırımcılık ekosisteminin oluşturulması, bilgi teknolojileri iş fikirlerinin hayata geçirilmesi, OSB'lerde uygun gümrükleme alanları oluşturulması, stratejik imalat sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin kurumsal kapasitesinin artırılması ile rekabet güçlerinin yükseltilmesi beklenmektedir.

Tablo 3- Program Düzeyi Performans Göstergeleri

S. N.	Performans Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Yeni inşa edilen toplam sanayi alanı (OSB ve SS'ler dâhil)	Hektar	870	Proje Nihai Raporları
2	Geliştirilen toplam sanayi alanı (OSB ve SS'ler dâhil)	Hektar	870	Proje Nihai Raporları
3	Yeni inşa edilen Lojistik Merkez/Köy sayısı	Adet	1	Proje Sonuç Raporları
4	Parselasyon planları ve altyapı projeleri hazırlanan yeni OSB sayısı	Adet	2	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri Meclis Tutanakları

5	Ürün çeşitliliğine giden firma sayısı	Adet	90	TSO ve Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü Verileri
6	İlk defa ihracat yapan firma sayısı	Adet	100	GAİB ve TSO Verileri
7	İlk defa ihracat yapılan ülke sayısı	Adet	25	GAİB ve TSO Verileri
8	İlave istihdam sayısı	Adet	30.000	TÜİK, SGK ve İŞKUR verileri
9	Patent başvuru sayısı	Adet	15	TPE verileri
10	Marka başvuru sayısı	Adet	60	TPE verileri
11	Endüstriyel tasarım başvuru sayısı	Adet	6	TPE verileri
12	Kurulan/geliştirilen ortak kullanım alanından faydalanan kurum/kuruluş/işletme sayısı	Adet	600	Güdümlü Proje ve Diğer Proje Raporlamaları, Kurulan/Geliştirilen ortak kullanım alanlarının faaliyet raporları
13	Katılım sağlanan yurt içi organizasyon sayısı	Adet	15	Etkinlik Raporları
14	Katılım sağlanan yurt dışı organizasyon sayısı	Adet	4	Etkinlik Raporları
15	Düzenlenen eğitim/ mentörlük hizmeti sayısı	Adet	90	Faaliyet Raporu
16	Eğitim/Mentörlük hizmeti verilen firma sayısı	Adet	150	Faaliyet Raporu
17	Eğitim/Mentörlük hizmeti verilen kişi sayısı	Kişi	300	Faaliyet Raporu
18	Ar-Ge/Tasarım çalışması yapan firma sayısı	Adet	20	Faaliyet Raporu
19	Yeni açılacak Ar-Ge/Tasarım Merkezi sayısı	Adet	25	Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Şanlıurfa OSB Su Verimliliği Değerlendirme Analizi Raporu ve Şanlıurfa OSB 2025-2030 Su Verimliliği Yol Haritası Hazırlanması

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Kalkınma Ajansları, sanayi üretiminde kaynak verimliliğini artırmak ve çevresel sorunları en aza indirmek amacıyla Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) Yeşil OSB'ye dönüştürülmesi çalışmalarına başlamıştır. Ayrıca, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından su kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlamak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla “Ulusal Su Verimliliği Seferberliği” başlatılmıştır. Bu kapsamda, Şanlıurfa OSB’de suyun etkin kullanımı için mevcut

su kaynaklarının ve atık su yönetiminin incelenmesi, alternatif su kaynakları (örneğin yağmur suyu hasadı) araştırılması ve 2025-2030 yıllarını kapsayan bir "Su Verimliliği Yol Haritası" oluşturulması planlanmaktadır. Yol haritası, suyun verimli kullanımına yönelik pratik çözümler ve etkin su yönetim yöntemlerini içerecektir. Şanlıurfa OSB'nin özgün ihtiyaçlarına göre sürdürülebilir su yönetim modeli, teknik ve fiziksel gereksinimler, finansal kaynaklar ve bu kaynakların yönetim planı belirlenecektir. Ayrıca, yasa ve yönetmeliklere uygun sürdürülebilirlik önerileri geliştirilip, izleme ve değerlendirme süreçleri tanımlanacaktır.

2024'te saha ziyaretleri yapılmış, su temini yapılan 640 firma tespit edilerek NACE kodlarına göre kategorize edilmiştir. Su tüketiminin %67'sini karşılayan ilk 50 firma belirlenmiş ve 15 firma ziyaret edilerek anket çalışması yapılmıştır. Çalışma, 2025'te de devam edecektir.

Tablo 4-Şanlıurfa OSB Su Verimliliği Değerlendirme Analizi Raporu ve Şanlıurfa OSB 2025-2030 Su Verimliliği Yol Haritası Hazırlanması

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Şanlıurfa OSB Su Verimliliği Değerlendirme Analizi Raporu ve Şanlıurfa OSB 2025-2030 Su Verimliliği Yol Haritası Hazırlanması	PPKB, ŞYDO	01/09/24-30/12/25

Diyarbakır İli İpekböcekçiliğinin Sürdürülebilirliği Raporu

Diyarbakır'da, Türkiye'deki toplam yaş koza üretiminin yüzde 53'ünü gerçekleştiren 56 köyde ipekböcekçiliğinin sürdürülebilirliği analiz edilerek "Diyarbakır İli İpekböcekçiliği Sürdürülebilirlik Raporu" hazırlanacaktır. Çalışma, Türkiye'nin dünyanın sayılı sağlıklı ipek böceği yumurtası üreten ülkelerinden biri ve AB ülkeleri arasında tek tohum üreticisi olma niteliğini Diyarbakır kapsamında inceleyecek, ipekböceği üretimi ve iklim değişikliği etkilerine karşı kırılganlığını analiz edecektir. Ayrıca, son 5 yılda ülke genelindeki yaş koza üretimindeki azalışa paralel olarak Diyarbakır'daki durum değerlendirilerek üretimin endüstrileşmesi ve sürdürülebilirliği için öneriler sunulacaktır.

2024 yılında Kulp ilçesi ve tesis ziyaret edilmiştir, mevcut durum incelenmiştir. GAP Uluslararası Tarımsal Araştırmalar Merkezi tarafından ilçede yapılan çalışmaların sonuçları ile birlikte 2025 yılında da sürdürülecektir.

Tablo 5-Diyarbakır İli İpekböcekçiliğinin Sürdürülebilirliği Raporu

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Diyarbakır İli İpekböcekçiliğinin Sürdürülebilirliği Raporu	PPKB	01/01/24-30/04/25

Stratejik İmalat Sektörlerinde Ön Fizibilite/Fizibilitelerin Hazırlanması

SOP kapsamında belirlenen stratejik imalat sektörlerinde bölgenin imkân ve kabiliyetlerinden hareketle, aynı zamanda bakanlığımız tarafından uygulanması ön görülen Yerel Kalkınma Hamlesine altlık oluşturacak konularda ön fizibilite havuzları oluşturulmaktadır. Bu kapsamda, 2025 yılı içerisinde mutabık kalınan fizibilite konularında öncelikli olarak Ajans eliyle, iş yükünün yoğun olması durumunda hizmet alımı yoluyla ön fizibiliteler hazırlanacaktır.

Tablo 6-Stratejik İmalat Sektörlerinde Ön Fizibilite/Fizibilite Çalışması

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Stratejik İmalat Sektörlerinde Ön Fizibilite/Fizibilite Çalışmaları	YDO'lar	01/01/25-30/12/25

Silvan Projesi Etki Analizi Çalışması

GAP'ın en önemli sulama projelerinden biri olan Silvan Barajı ve Sulama kanallarının tamamlanmasıyla yaklaşık 235 Bin hektarlık arazi sulamaya açılacak ve bu sayede Diyarbakır'da ekonomik olarak sulanabilir bütün tarım arazileri suya kavuşacaktır. Diyarbakır'da çalışması devam eden Silvan projesinin; tarımsal üretim, sosyal yapı, çevre ve sanayi üzerindeki etkilerini belirlemek ve sürdürülebilir kalkınmaya yönelik politika önerileri geliştirmek için kapsamlı bir etki analizi çalışması hazırlanacaktır.

Tablo 7 - Silvan Projesi Etki Analizi Çalışması

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Silvan Projesi Etki Analizi Çalışması	Diyarbakır YDO, PPKB	01/02/25-30/12/25

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

E-Ticaret ve E-İhracatın Geliştirilmesi Faaliyetleri

Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde e-ticaret ve e-ihracat alanındaki etkinliğin artırılması, firmaların ihtiyaç duyacağı insan kaynağının geliştirilmesi ve aynı zamanda bu alanda girişimcilerin yetiştirilmesi için e-ticaret platformları işbirliğinde eğitim ve bire bir mentörlük destekleri verilmesi planlanmaktadır.

Faaliyetlerin etkin işleyebilmesi için, E-ticaret platformları işbirliği ile e-ticaret ve e-ihracat konusunda çeşitli panel, seminer ve tecrübe paylaşım çalışmaları, eğitim ve danışmanlık hizmetleri gerçekleştirilecektir.

Tablo 8 - E-Ticaret ve E-İhracatın Geliştirilmesi Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
E-Ticaret ve E-İhracatın Geliştirilmesi Faaliyetleri	YDO'lar	01/01/2025 - 31/12/2025

Dış Ticareti Artırmaya Yönelik Faaliyetler

Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinin ihracat rakamları son yıllarda artış eğiliminde olsa da ülke içinden aldığı pay ve kişi başına düşen ihracat rakamları oldukça düşük kalmaktadır. Öte yandan Türkiye için önemli bir pazar olan Irak'a yakın konumu ile TRC2 Bölgesi, büyük bir potansiyel barındırmaktadır. Bu potansiyeli harekete geçirmek için başta Irak ve Kuzey Afrika ülkeleri olmak üzere diğer hedef ülke pazarları belirlenecektir.

Bölgemizin ihracatının artırılmasına yönelik olarak başta stratejik sektörlerde yer alan firmalara hedef pazar ve potansiyel müşteri araştırması yapmak suretiyle kapasitelerinin artırılması ve böylece dış ticaret konusundaki kabiliyetlerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde faaliyet gösteren firmalara ve ihracat alanında faaliyet gösteren girişimcilere; Ajans eli ile;

- İhracat istihbarat raporlarının hazırlanması,
- Sertifikalı ihracat uzmanlığı eğitimlerinin verilmesi,
- İhracat danışmanlığı desteği verilmesi,
- Meslek odaları, OSB'ler ve TSO'lar işbirliğinde UR-GE geliştirme çalışmalarının yapılması hedeflenmektedir.

Tablo 9-Dış Ticareti Artırmaya Yönelik Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Dış Ticareti Artırmaya Yönelik Faaliyetler	YDO'lar	01/01/25 31/12/25

Bedestenden Dijital Platformlara Projesi

COVID-19 pandemisiyle değişen tüketiciler alışkanlıkları, lojistik ve tedarik zincirindeki daralma, azalan ticaret hacmi ve emtia fiyatlarındaki artış, GAP Bölgesi'ndeki geleneksel üreticileri olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle, bölgedeki üreticilerin dijitalleşme sürecinde desteklenmesi, alternatif satış kanallarını çeşitlendirmeleri ve e-ticaret platformlarına entegrasyonları büyük önem taşımaktadır. Teknik destek ve mentorluk dışında, bu üreticiler finansmana erişimde de zorluk yaşamaktadır. E-ticaret entegrasyonu, tüm süreçlerde mali kapasitenin geliştirilmesini gerektiren tamamlayıcı bir satış kanalıdır.

Bu çerçevede, GAP BKİ ve TRC Bölgesi Kalkınma Ajansları arasında imzalanan Teknik İşbirliği Protokolü ile “Bedestenden Dijital Platformlara” Projesi hayata geçirilecektir. Proje, kırılğan üreticiler başta olmak üzere bölgedeki üreticilere teknik ve mali destek sağlamayı amaçlamaktadır.

Tablo 10- Bedestenden Dijital Platformlara Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Bedestenden Dijital Platformlara Projesi	GAP BKİ, YDO'lar	01/06/2023 31/12/2025

Hazır Giyim Sektöründe Nitelikli İnsan Kaynağı Kapasitesini Geliştirme Çalışmaları

Hazır giyim sektöründeki firmalar ile yapılan görüşmeler ve saha ziyaretleri sonucunda, başta tasarımcı, insan kaynakları uzmanı, muhasebe ve finansman müdürü olmak üzere firmaların beyaz yakalı çalışanlara ihtiyaç duyduğu gözlemlenmiştir. Bu amaçla, bölge üniversiteleri, organize sanayi bölgeleri, TSO'lar ve İHKİB iş birliğinde eğitimler düzenlenecektir.

Tablo 11- Hazır Giyim Sektöründe Nitelikli İnsan Kaynağı Kapasitesini Geliştirme Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Hazır Giyim Sektöründe Nitelikli İnsan Kaynağı Kapasitesini Geliştirme Çalışmaları	YDO'lar	01/01/2025 31/12/2025

Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları

Bu faaliyet çerçevesinde firmaların güncel teknolojileri ve gelişmeleri yerinde görmelerini sağlayacak saha ziyaretleri ve tecrübe paylaşım çalışmaları yürütülecektir.

Bu kapsamında sektör temsilcileri ile daha önce hayata geçmiş başarılı projelerin yerinde ziyaret edilmesi ve tecrübe paylaşımları gerçekleştirilecektir (İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Dijital Dönüşüm Merkezi, Gaziantep Model Fabrika, Gaziantep Ayakkabı Test Laboratuvarı ziyaretleri, iyi örnek uygulamaları, E-ticaret platformlarında başarılı satıcıların deneyimleri).

Tablo 12-Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları	YDO'lar	01/01/25- 31/12/25

iii. Kapasite Geliştirme

Yeşil Dönüşüm Liderlik Eğitimi Programı

Bu programla, TRC2 Bölgesi'nde sürdürülebilirlik raporlaması ve yeşil dönüşüm süreçlerine hakim, nitelikli yeşil yaka personel yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu personel, işletmelerin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşması ve yeşil ekonomiye adaptasyonu için kritik bir ihtiyaçtır. Eğitim, bölgedeki firmaların rekabet gücünü artırmak ve çevresel etkilerini azaltmak için sürdürülebilirlik stratejileri geliştirecek kilit personeller yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Katılımcılara sürdürülebilir iş modelleri, karbon yönetimi ve yeşil finansman gibi konularda kapsamlı bilgi sunularak, yeşil dönüşümün öncüleri olmaları sağlanacaktır.

Tablo 13- Yeşil Dönüşüm Liderlik Eğitimi Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Yeşil Dönüşüm Liderlik Eğitimi Programı	DYDO, ŞYDO PPKB	01/01/25- 31/12/25

Ar-Ge Projeleri Kapasite Geliştirme Çalışmaları

Bu çalışma ile TRC2 Bölgesi'ndeki imalat sanayi firmalarının Ar-Ge projesi yürütme kapasitenin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda öncelikle bölgede Ar-Ge projesi yürütme konusunda insan kaynağının geliştirilmesine yönelik eğitim verilecek, daha sonra proje yürütücüleri ile sanayi firmaları eşleştirilerek Ar-Ge projeleri yürütülecektir.

Tablo 14- Ar-Ge Projeleri Kapasite Geliştirme Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Ar-Ge Projeleri Kapasite Geliştirme Çalışmaları	DYDO, ŞYDO PPKB	01/01/25- 31/12/25

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

İlçelerde KSS Kuruluş Çalışmaları

Küresel tedarik zincirindeki hızlanma, bütün pazarları birbirine yakınlaştırmış olup, dünyanın herhangi bir yerindeki ürünün artık dünyanın her yerinde satılmasını veya tüketilmesini mümkün kılmıştır. Bu bakımdan artık il merkezleri üzerinden gerçekleşen üretim ve hizmetler o ilin rekabet gücü açısından yetersiz kalabilmekte ve pazardan yeterli pay alamamasına sebep olabilmektedir. İlçelerde üretilen değerlerin küresel pazarlara erişiminin sağlanması için, küresel standartlarda üretim altyapısının sağlanması gerekmektedir. Ayrıca yatırım altyapısının sağlanmadığı ilçelerde, geliş güzel bir şekilde tarım alanlarının yapılaşması riski artmaktadır. Bunun sağlanabilmesi adına KSS kurulmamış olan Dicle ve 2. KSS'nin kurulacağı Ergani ilçelerinde ihtiyaca uygun olan KSS modellerinin belirlenmesi için fizibilite çalışmaları yapılacaktır. Yer seçimi, uygun işletme modeli, ilçenin üretim kültürüne uygun üretim alanlarının belirlenmesi ve uygulama çalışmaları için gerçekleştirilecek olan bu çalışma sonrasında KSS'lerin kuruluşunun sağlanması hedeflenmektedir.

Tablo 15- İlçelerde KSS Kuruluş Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
İlçelerde KSS Kuruluş Çalışmaları	Diyarbakır YDO	01/01/24- 31/12/25

Organize Sanayi Bölgeleri Kuruluş Çalışmaları

Şanlıurfa ve Diyarbakır kuruluş süreçleri planlanan ve devam eden yeni OSB'lerin hayata geçirilmesi için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından talep edilmekte olan 1/5000 ve 1/1000'lik hâlihazır haritalar, imar planları, jeolojik-jeoteknik etüt raporları, parselasyon planları ve altyapı projeleri gibi çalışmaların yapılmasını kapsamaktadır.

Silvan'da kurulacak OSB için 2023 yılında Ajansımız tarafından ÇED süreci tamamlanmış olup, OSB'nin tüzel kişiliği için Bakanlık onayı beklenmektedir. 2025 yılına kadar altyapı projelerinin hazırlanması ve yatırım programına alınması hedeflenmektedir.

Akçakale’de ise 294,5 hektar arazi, Cumhurbaşkanlığı kararıyla sanayi alanı olarak ilan edilmiştir. OSB ilanı için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı nezdindeki çalışmalar devam etmektedir. Onayın alınması halinde gerekli tüm teknik çalışmalar başlatılacaktır.

Bismil OSB ve Şanlıurfa Tekstil ve Ayakkabı İhtisas OSB için yer belirleme çalışmaları devam etmektedir. Planlanan bu OSB’ler için aynı teknik süreçler yürütülecek, 1/5000 ve 1/1000’lik hâlihazır haritalar, imar planları ve etüt raporları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı taleplerine uygun olarak hazırlanacaktır.

Tablo 16- Organize Sanayi Bölgeleri Kuruluş Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Organize Sanayi Bölgeleri Kuruluş Çalışmaları	YDO’lar	01/07/21-31/12/25

v. Ajans Destekleri

2021 Yılı Stratejik İmalat Sektörlerine Finansman Desteği Programı (FİNDES)

Ajansımız tarafından 2021 yılında yürütülmeye başlanan Stratejik İmalat Sektörlerine Finansman Desteği Programının (FİNDES) uygulaması takip edilecektir.

Tablo 17- 2021 Yılı Stratejik İmalat Sektörlerinde Finansman Desteği Programı (FİNDES)

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Stratejik İmalat Sektörlerinde Finansman Desteği Programı (FİNDES), 2021	İDB	07/09/21-31/12/24

2022 Yılı Stratejik Sektörlere Finansman Desteği Programı (FİNDES)

Ajansımız tarafından 2022 yılında yürütülmeye başlanan Stratejik Sektörlere Finansman Desteği Programının (FİNDES) uygulaması takip edilecektir.

Tablo 18- 2022 Yılı Stratejik Sektörlere Finansman Desteği Programı (FİNDES)

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Stratejik Sektörlere Finansman Desteği Programı (FİNDES), 2022	İDB	20/01/23-31/06/25

2025 Yılı İhracat, Yalın Üretim ve Dönüşüm Teknik Destek Programı

TRC2 Bölgesinde tekstil-hazır giyim, ayakkabı, gıda ve mobilya imalatı sektörlerindeki işletmeler başta olmak üzere işletmelerin ihracat yetkinliklerinin arttırılması, yalın üretim prensipleri ile verimlilik konusundaki kapasitelerinin geliştirilmesi, yeşil dönüşüm kapsamında Avrupa Birliği düzenlemelerine uyum sürecinin geliştirilmesi ve dijital dönüşüm süreçlerinin hızlandırılması amacıyla teknik destek programı yürütülecektir.

Tablo 19- 2025 Yılı Yalın Üretim, İhracat ve Dönüşüm Teknik Destek Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
2025 Yılı Yalın Üretim İhracat ve Dönüşüm Teknik Destek Programı	PYB, İDB, YDO'lar	01/01/25-31/12/25

vi. Önemli Kamu Yatırımları

Tablo 20- Önemli Kamu Yatırımları

No	Yatırımın Adı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Bütçe (TL)	İşin	
				Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi
1	Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi 5. Etap Altyapı Çalışmaları	Diyarbakır OSB Müdürlüğü	500.000.000	2022	2025
2	Silvan OSB Plan, Proje ve Altyapı Uygulama Çalışmaları	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Silvan Belediyesi, Silvan OSB Müdürlüğü	3.000.000	2021	2025
3	Tekstil İhtisas OSB 3. Etap Altyapı Çalışmaları	DTİOSB Müdürlüğü	300.000.000	2025	2028
4	Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi 4. Etap Altyapı Çalışmaları	Diyarbakır OSB Müdürlüğü	135.000.000	2019	2025
5	Diyarbakır Karacadağ OSB Altyapı Uygulama Çalışmaları	Diyarbakır Karacadağ OSB Müdürlüğü	325.894.718	2023	2025

No	Yatırımın Adı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Bütçe (TL)	İşin	
				Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi
6	Siverek Organize Sanayi Bölgesi Altyapı Çalışmaları (Alt Yapı Çalışmaları Tamamlanmıştır)	Siverek OSB Müdürlüğü	38.000.000	2019	2025
	Atıksu Arıtma Tesisi Yapılması		50.000.000	2024	2026

vii. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi (SoGreen)

Kadınlar ve gençlerin ekonomik fırsatlarını iyileştirerek, onların yeşil dönüşüme katkıda bulunmalarını ve bu dönüşümden faydalanmalarını sağlamak amacı ile Dünya Bankası (finansör) ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı işbirliğinde Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi (SoGreen) uygulanacaktır.

Söz konu projenin 2. Bileşeni, yeşil ve kapsayıcı ekonomik fırsatları desteklemeye odaklanmaktadır. Bu bileşen kapsamında kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, odalar vb. kurum ve kuruluşların yerel, kapsayıcı ve yeşil dönüşüme uygun yatırım projelerinin desteklenmesi, böylece kadın ve gençlerin istihdamının ve yeşil işlere erişiminin artırılması, bölgeni iklim değişikliği direncinin güçlendirmesi amaçlanmaktadır. Ajansların güdümlü proje mantığı çerçevesinde yürütülecek olan destek programı için Bölgedeki kurum ve kuruluşlardan proje önerileri alınmış ve Ajans tarafından uygun görülen 45 proje önerisi Bakanlığa iletilmiştir.

Tablo 21- Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi (SoGreen)

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi (SoGreen)	PYB, İDB, YDO'lar	01/01/25-31/12/25

viii. Diğer Proje ve Faaliyetler

Bozova Su Ürünleri Üretim Merkezi Projesi- CMDP

Bozova Su Ürünleri Üretim Merkezi projesi, Şanlıurfa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından yürütülen ve mevcut Bozova Su Ürünleri Üretim İstasyonu'nun alabalık, mersin balığı ve şabut üretim ve ıslah merkezi olarak revize edilmesini hedefleyen bir girişimdir. Proje, tesiste gözlenmiş alabalık yumurtası, yavru alabalık, mersin balığı ve şabut üretimini gerçekleştirmek için gerekli altyapı ve ekipman düzenlemelerini içermektedir. Bu sayede, hem bölgenin hem de ülkenin su ürünleri sektöründeki dışa bağımlılığı azaltılacak, uluslararası

rekabet gücü artırılacak ve 700 kişiye istihdam sağlanacaktır. Proje, sürdürülebilir üretimi, teknolojik yenilikleri ve verimliliği destekleyerek Türkiye'nin su ürünleri sektörünün stratejik hedefleriyle uyumlu bir şekilde gelişimine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Tablo 22- Bozova Su Ürünleri Üretim Merkezi Projesi- CMDP

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Bozova Su Ürünleri Üretim Merkezi Projesi- CMDP	Karacadağ KA, Şanlıurfa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	01/01/25-31/12/25

Eğil Badem Tasnif, İşleme, Paketleme, Pazarlama Tesisi Projesi (SOGEP Anadolu dakiler)

Proje ile Bölgedeki badem üreticilerine destek sağlayarak ürün çeşitliliğinin ve ürün katma değerinin artırmak amacıyla Diyarbakır'ın Eğil ilçesinde badem tasnif, işleme, paketleme ve pazarlama tesisi kurulacaktır.

Tablo 23- SOGEP Anadolu dakiler-Eğil Badem Tasnif, İşleme, Paketleme, Pazarlama Tesisi Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Eğil Badem Tasnif, İşleme, Paketleme, Pazarlama Tesisi Projesi	Karacadağ KA, Eğil Belediyesi, Eğil Kaymakamlığı, Eğil İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü	01/01/25-31/12/25

İpekten Dokuma Projesi -SOGEP Anadolu dakiler

Proje, Kulp ilçesindeki geleneksel ipek üretim tekniklerini modernize ederek sürdürülebilirliği artırmayı hedeflemektedir. Otomatik dokuma makineleri alınarak, el dokuması ipek şal, fular, eşarp ve kravat üretimi modernize edilecektir.

Tablo 24- SOGEP Anadolu dakiler-İpekten Dokuma Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
İpekten Dokuma Projesi	Karacadağ KA, Sınırlı Sorumlu Kulp Koza Üreticileri Üretim ve Pazarlama Kooperatifi, Sınırlı Sorumlu Kulplu Kadınlar İpek Dokuma Üretim ve Pazarlama Kooperatifi, Kulp Kaymakamlığı	01/01/25-31/12/25

viii. Program Süresi ve Zaman

Tablo 25- Program Süresi ve Zaman Planlaması

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
1	Şanlıurfa OSB Su Verimliliği Değerlendirme Analizi Raporu ve Şanlıurfa OSB 2025-2030 Su Verimliliği Yol Haritası Hazırlanması	Araştırma ve Analiz	4	Şanlıurfa OSB'nin özgün ihtiyaçlarına göre sürdürülebilir su yönetim modeli, teknik ve fiziksel gereksinimler, finansal kaynaklar ve bu kaynakların yönetim planı belirlenecektir	2024/1	2025/1
2	Diyarbakır İli İpekböcekçiliğinin Sürdürülebilirliği Raporu	Araştırma ve Analiz	4	İpekböcekçiliğinin mevcut durumu eğilimlerin ortaya konulması, İpekböcekçiliğinin iklim değişikliğine karşı kırılganlığının analiz edilmesi	2024/1	2025/1
3	Stratejik İmalat Sektörlerinde Ön Fizibilitelerin Hazırlanması	Araştırma ve Analiz	1,2,3	2024 yılı içerisinde mutabık kalınan fizibilite konularında öncelikli olarak ajans eliyle iş yükünün yoğunluğu durumunda hizmet alımı yoluyla ön fizibiliteler hazırlanacaktır.	2025/1	2025/2
4	Silvan Projesi Etki Analizi Çalışması	Araştırma ve Analiz	4	Silvan projesinin; tarımsal üretim, sosyal yapı, çevre ve sanayi üzerindeki etkilerini belirlemek ve sürdürülebilir kalkınmaya yönelik politika önerileri geliştirmek için kapsamlı bir etki analizi çalışması hazırlanacaktır.	2025/1	2025/2
5	E-Ticaret ve E-İhracatın Geliştirilmesi Faaliyetleri	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	E-ticaret platformları işbirliği ile e-ticaret ve e-ihracat konusunda çeşitli panel, seminer ve tecrübe paylaşım çalışmaları, eğitim ve danışmanlık hizmetleri gerçekleştirilecektir.	2025/1	2025/2

6	Dış Ticareti Artırmaya Yönelik Faaliyetler	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	Bölgemizin ihracatının arttırılmasına yönelik olarak başta stratejik sektörlerde yer alan firmalara hedef pazar ve potansiyel müşteri araştırması yapmak suretiyle kapasitelerinin artırılması ve böylece dış ticaret konusundaki kabiliyetlerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.	2025/1	2025/2
7	Bedestenden Dijital Platformlara Projesi	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	GAP Bedesten Teknik Destek Hizmeti kapsamında dijital pazarlama, pazar analizi, ürün geliştirme, dış ticaret, markalaşma, kalite yönetimi, lojistik ve stok yönetimi gibi alanlarda eğitim ve danışmanlık sağlanacaktır. GAP Bedesten Mali Destek Programı ile kamu kurumları ve yerel yönetimler aracılığıyla üreticilerin projelerine güdümlü proje desteği verilecektir.	2023/1	2025/2
8	Hazır Giyim Sektöründe Nitelikli İnsan Kaynağı Kapasitesini Geliştirme Çalışmaları	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	2024 yılında SEEKO kapsamında Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde kurulan Tekstil Odaklı Sosyal Girişimcilik Merkezinde Dicle Üniversitesi, İHKİB, DTİOSB işbirliğinde eğitimler düzenlenecektir.	2025/1	2025/2
9	Sektörler İçin Tecrübe Paylaşım Çalışmaları	İşbirliği ve Koordinasyon	1,2,3	Sektör temsilcileri ile daha önce hayata geçmiş başarılı projelerin yerinde ziyaret edilmesi ve tecrübe paylaşımları gerçekleştirilecektir.	2025/1	2025/2
10	Yeşil Dönüşüm Liderlik Eğitimi Programı	Kapasite Geliştirme	2,3	TRC2 Bölgesi'nde sürdürülebilirlik raporlaması ve yeşil dönüşüm süreçlerine hakim, nitelikli yeşil	2025/1	2025/2

				yaka personel yetiştirilmesi hedeflenmektedir.		
11	Ar-Ge Projeleri Kapasite Geliştirme Çalışmaları	Kapasite Geliştirme	1,2,3	Bu çalışma ile TRC2 Bölgesi'ndeki imalat sanayi firmalarının Ar-Ge projesi yürütme kapasitenin geliştirilmesi hedeflenmektedir.	2025/1	2025/2
12	İlçelerde KSS Kuruluş Çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	2,3	KSS kurulmamış olan ilçelerde ihtiyaca uygun olan KSS modellerinin belirlenmesi için fizibilite çalışmaları yapılacaktır. Yer seçimi, uygun işletme modeli, ilçenin üretim kültürüne uygun üretim alanlarının belirlenmesi ve uygulama çalışmaları için gerçekleştirilecek olan bu çalışma sonrasında KSS'lerin kuruluşunun sağlanması hedeflenecektir.	2024/1	2025/2
13	Organize Sanayi Bölgeleri Kuruluş Çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	2,3	Silvan, Akçakale, Bismil ve Şanlıurfa'da planlanan Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) hayata geçirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.	21/1	2025/2
14	2021 Yılı Stratejik İmalat Sektörlerinde Finansman Desteği Programı (FİNDES)	Ajans Destekleri	2,3	Ajansımız tarafından 2021 yılında yürütülmeye başlanan Stratejik İmalat Sektörlerine Finansman Desteği Programının (FİNDES) uygulaması takip edilecektir.	2021/2	2025/1
15	2022 Yılı Stratejik Sektörlere Finansman Desteği Programı (FİNDES)	Ajans Destekleri	2,3	Ajansımız tarafından 2022 yılında yürütülmeye başlanan Stratejik Sektörlerine Finansman Desteği Programının (FİNDES) uygulaması takip edilecektir.	2023/1	2025/2

16	2025 Yılı Yalın Üretim İhracat ve Dönüşüm Teknik Destek Programı	Ajans Destekleri	2,3	TRC2 Bölgesinde tekstil, ayakkabı, gıda ve mobilya sektörlerindeki işletmelerin verimlilik ve yeşil dönüşüm kapasitelerini artırmak, AB düzenlemelerine uyum sağlamak ve endüstriyel yetkinliklerini geliştirmek amacıyla bir teknik destek programı yürütülecektir.	2025/1	2025/2
17	Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi (SoGreen)	Diğer Proje ve Faaliyetler	2,3,4	Kadınlar ve gençlerin ekonomik fırsatlarını iyileştirerek, onların yeşil dönüşüme katkıda bulunmalarını ve bu dönüşümden faydalanmalarını sağlamak amacı ile Dünya Bankası (finansör) ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı işbirliğinde Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi (SoGreen) uygulanacaktır.	2025/1	2025/2
18	Bozova Su Ürünleri Üretim Merkezi Projesi-CMDP	Diğer Proje ve Faaliyetler	2,3,4	Bozova Su Ürünleri Üretim Merkezi Projesi, su ürünleri sektöründeki dışa bağımlılığın azaltılması, sürdürülebilir üretimin artırılması ve istihdam olanakları yaratılması amacıyla mevcut tesisin alabalık, mersin balığı ve şabut üretim merkezi olarak revize edilmesini hedeflemektedir.	2025/1	2025/2
19	Eğil Badem Tasnif, İşleme, Paketleme, Pazarlama Tesisi Projesi (SOGEP Anadoludakiler)	Diğer Proje ve Faaliyetler	2,3,4	Proje ile Bölgedeki badem üreticilerine destek sağlayarak ürün çeşitliliğinin ve ürün katma değerinin artırmak amacıyla Diyarbakır'ın Eğil ilçesinde badem tasnif, işleme, paketleme ve pazarlama tesisi kurulacaktır	2025/1	2025/2

20	İpekten Dokuma Projesi -SOGEP Anadoludakiler	Diğer Proje ve Faaliyetler	2,3,4	Proje, Kulp ilçesindeki geleneksel ipek üretim tekniklerini modernize ederek sürdürülebilirliği artırmayı hedeflemektedir. Otomatik dokuma makineleri alınarak, el dokuması ipek şal, fular, eşarp ve kravat üretimi modernize edilecektir	2025/1	2025/2
----	--	----------------------------	-------	--	--------	--------

e. İzleme ve Değerlendirme

Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının izleme ve değerlendirmesi için;

- Dicle ve Harran Üniversiteleri tarafından belirlenen birer üye,
- Her iki ilin Sanayi ve Teknoloji İl Müdürleri,
- Her iki ilin Organize Sanayi Bölgesi Müdürleri,
- Her iki ilin Ticaret ve Sanayi Odası Genel Sekreteri,
- Diyarbakır ve Şanlıurfa'daki Tekstilci Dernekleri
- GAP Bölge Kalkınma İdaresinin İlgili Genel Koordinatörü

olmak üzere Ajans Genel Sekreterinin başkanlığında SOP Yönetim Komitesi oluşturulmuştur.

Altışar aylık dönemlerde SOP Yönetim Komitesi toplantısı yapılarak programın ilerlemesi, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri ortaya konacaktır. Talep edilmesi ve SOP Yönetim Komitesinin onaylaması durumunda SOP Yönetim Komitesine yeni üyeler alınabilecektir. SOP Yönetim Komitesinin isteği doğrultusunda SOP kapsamında iş birliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SOP Yönetim Komitesi toplantısına katılabilecek ve fikirlerini beyan edebilecektir.

Mali destekler, güdümlü projeler, teknik destekler ve fizibilite destekleri için Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile Destek Yönetimi Kılavuzu çerçevesinde izleme ve değerlendirme faaliyetleri yürütülecektir.

2.2 Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Programı

a. Amaç

Programın genel amacı; Bölge illerinde beşerî sermayenin güçlendirilmesi, genç nüfusun üretkenliğinin artırılması suretiyle ekonomik ve sosyal kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlamaktır.

Özel Amaç 1: Çocukların yaratıcılık, girişimcilik, spor, sanat, teknoloji ve kültür alanındaki kabiliyetlerinin artırılması, buna yönelik altyapıların ve hizmet modellerinin geliştirilmesi,

Özel Amaç 2: Gençlerin girişimcilik ve mesleki eğitim alanlarında kabiliyetlerinin artırılması suretiyle gıda, mobilya, tekstil-hazır giyim, ayakkabı imalatı ve turizm sektörleri öncelikli olmak üzere nitelikli işgücü altyapısının oluşturulması.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Sürdürülebilir kalkınma ve kapsayıcı büyüme; istikrarlı bir ekonomi ile birlikte beşerî sermaye ve insani ilerlemeye yönelik sosyal politikaların eşgüdümünü gerektirmektedir. TRC2 Düzey 2 Bölgesi (Diyarbakır-Şanlıurfa) genç ve dinamik nüfus yapısı ile Türkiye'nin yakaladığı demografik fırsat penceresinden en çok yararlanabilecek bölgelerden biridir. Çocuk nüfus oranı bakımından 26 Düzey 2 Bölgesi arasında **birinci** sırada yer alan Bölge, çocuk ve genç nüfusu sayısı toplamı bakımından İstanbul'dan sonra **ikinci** sırada yer almaktadır. Ekonomik ve sosyal kalkınmanın temel hedef olduğu bölgemizde, *beşerî sermayenin geliştirilmesi ve üretkenliğin artırılması* hem önemli bir fırsat, hem de müdahale edilmesi gereken başlıca sosyal politika alanıdır. TRC2 Düzey-2 Bölgesi **1.798.292** kişilik 18 yaş altı nüfus büyüklüğü sıralamasında İstanbul'dan sonra en fazla nüfusa sahip olan **ikinci** bölge olup **%44,6**'lık çocuk nüfus oranıyla **1. sırada** yer almaktadır.

Tablo 26-Düzey 2 Bölgeleri İtibarıyla Çocuk ve Genç Nüfus ve Oranları (2023)

Kodu	Bölge adı	Toplam	Çocuk Nüfus (0-17 Yaş)	Çocuk Nüfus Oranı	Genç Nüfus (0-29 Yaş)	Genç Nüfus Oranı
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	4.032.097	1.798.292	44,6%	2.469.784	61,3%
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	2.454.236	1.034.787	42,2%	1.499.274	61,1%
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2.174.863	878.054	40,4%	1.295.084	59,5%
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1.092.130	404.728	37,1%	610.956	55,9%
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2.924.291	1.126.098	38,5%	1.592.223	54,4%
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	3.218.924	1.087.472	33,8%	1.548.934	48,1%
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1.079.439	326.457	30,2%	518.385	48,0%
TR52	Konya, Karaman	2.584.201	781.369	30,2%	1.185.362	45,9%

TR62	Adana, Mersin	4.208.687	1.267.788	30,1%	1.857.459	44,1%
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1.722.108	495.940	28,8%	758.672	44,1%
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1.664.501	470.705	28,3%	724.731	43,5%
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	2.516.783	717.547	28,5%	1.093.257	43,4%
TR10	İstanbul	15.655.924	4.242.305	27,1%	6.777.317	43,3%
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	4.240.456	1.177.321	27,8%	1.821.397	43,0%
TR51	Ankara	5.803.482	1.520.054	26,2%	2.419.397	41,7%
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	4.358.047	1.146.789	26,3%	1.772.435	40,7%
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	3.423.478	901.005	26,3%	1.391.919	40,7%
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	3.179.735	820.228	25,8%	1.271.249	40,0%
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	1.964.128	480.688	24,5%	766.419	39,0%
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	2.852.360	712.874	25,0%	1.102.442	38,7%
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	3.287.520	797.739	24,3%	1.234.854	37,6%
TR31	İzmir	4.479.525	1.060.808	23,7%	1.680.242	37,5%
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2.733.265	646.035	23,6%	1.017.384	37,2%
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	1.053.972	234.776	22,3%	387.969	36,8%
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	824.207	180.076	21,8%	289.354	35,1%
TR22	Balıkesir, Çanakkale	1.844.018	398.217	21,6%	640.234	34,7%

Kaynak: TÜİK, 2023

TRC2 Düzey-2 Bölgesi **29 yaş altı** genç nüfus bakımından 2.469.784 kişiyle 26 Düzey 2 bölgesi içinde İstanbul'dan sonra ikinci sıradadır. Bölge 29 yaş altı genç nüfus oranında %61,3 ile Türkiye'de birinci sırada gelmekte, **genç bağımlılık** oranında da %57,34 ile yine birinci **sırada** yer almaktadır. Diyarbakır-Şanlıurfa illerinde 15-29 yaş grubunda **1.069.294** kişi yaşamaktadır. Genç nüfusun yüksek olduğu bölgede genç işsizlik oranı da %16 olup Türkiye ortalamasının biraz altında yer almaktadır.

Tablo 27-TRC2 Bölgesi İşgücü Göstergeleri, 2023

Bölge Adı	İşsizlik oranı (%)	İşgücüne Katılım Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
TRC2	14,2	35,9	30,8
Türkiye	17,4	45,6	37,7

Kaynak: TÜİK, 2023.

Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi, TÜİK Yaşam Endeksi ve İllerarası Rekabetçilik Endeksi araştırmalarında Diyarbakır ve Şanlıurfa'nın sosyo-ekonomik olarak sırasının oldukça geride olduğu görülmektedir. Bu araştırmalarda TRC2 Bölge İlleri **sosyal yaşam, rekreasyon, beşerî sermaye (eğitim, sağlık vb.), kültürel aktivite** olanakları gibi konularda ülke ortalamasının gerisinde kalmaktadır. Program ile çocukların ve gençlerin yaratıcılık,

yenilikçilik ve girişimcilik kapasitelerinin artırılması, iş yaşamının gerektirdiği beceri ve yetkinliklerin kazandırılması ile iş gücünün niteliklerinin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca çocuk ve gençlere hizmet verecek sportif, sanatsal, kültürel, bilimsel ve teknolojik donatı ve imkanların artırılması da önem arz etmektedir. Diyarbakır ve Şanlıurfa kentlerinin sosyo-ekonomik kalkınması için gereken toplumsal dönüşümde (sosyal yaşam, kentlilik kültürü, sosyal sermaye, insan kaynakları ve kurumsal kapasite) çocuk ve genç dostu yaklaşımlar stratejik bir araç olarak kullanılacaktır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Çocuklar ve Gençler Sonuç Odaklı Programı ile bölge illerinde çocuk ve gençlere hizmet veren kurum ve kuruluşlarının kapasitelerinin geliştirilmesi, farkındalık düzeylerinin artırılması, çocuklarda ve gençlerde yaratıcılık, girişimcilik ve yenilikçiliği teşvik edecek yeni modellerin geliştirilmesi, bu modellerin uygulamaya geçmesini hızlandıracak eğitimcilerin kapasitelerinin artırılması ile nitelikli işgücü altyapısının oluşturulması için mesleki eğitim ve iş geliştirme kapasitelerinin iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

Tablo 28- Program Düzeyi Performans Göstergeleri

S. N.	Performans Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet	20	Program Kapanış Raporları
2	Eğiticilerin Eğitimi Eğitimlerine Katılan Kişi Sayısı	Kişi	300	Program Kapanış Raporları
3	Eğitime Katılan Genç Sayısı	Kişi	500	Program Kapanış Raporları
4	İyileştirilen ve/veya Dönüştürülen Merkez/Atölye (Çocuk ve Genç)	Adet	4	Program Kapanış Raporları
5	İyileştirilen ve/veya Dönüştürülen Girişimcilik/Kuluçka Merkezi	Adet	10	Program Kapanış Raporları
6	Gençlere ve Çocuklara Yönelik Hizmet Kapasitesi Geliştirilen Kurum Sayısı	Adet	10	Program Kapanış Raporları
7	Eğitim Standartları Yükseltilecek Okul Öncesi Kurum/Okul Sayısı	Adet	50	Program Kapanış Raporları
8	Düzenlenen Etkinlik Sayısı (Proje Pazarı, Demoday, Hackaton vb.)	Adet	10	Katılımcı Formları, Kapanış Tutanakları
9	Genç Girişimciler Tarafından Kurulan Şirket Sayısı	Adet	60	Faaliyet Raporları

10	Genç Girişimcilerin Ürettiği/Tasarladığı Ticarileşen Ürün/Hizmet Sayısı	Adet	10	Proje Final Raporları
11	Düzenlenen İnovasyon Kampı Sayısı	Adet	2	Proje Final Raporları
12	Yapılan Araştırma/Analiz/Rapor Sayısı	Adet	8	Analiz Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Diyarbakır Bilim Merkezi Projesi Hazırlıkları

Diyarbakır’da kurulması planlanan bilim merkezi yatırımına ilişkin olarak araştırmalar ve hazırlık çalışmaları yapılacaktır. Büyük ölçekli olarak yapılması planlanan bilim merkezi yatırımına ilişkin yer seçimi, açık ve kapalı alan tasarımı, mimari projeler, inşaat projeleri ve tematik sergi salonları ile atölyelere ilişkin araştırmaların yapılması planlanmaktadır.

Tablo 29- Diyarbakır Bilim Merkezi Projesi Hazırlıkları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Diyarbakır Bilim Merkezi Projesi Hazırlıkları	TÜBİTAK, PPKB, DYDO	01/01/25-15/12/25

Diyarbakır Doğa Tarihi Müzesi Kurulması Fizibilite Araştırması Hazırlanması

Jeolojik yapı ve jeolojik miras açısından özel niteliklere sahip olan Bölge illeri Dicle ve Fırat nehirleri havzalarında bulunmakta, Doğu Anadolu Fay hattının önemli bir kısmı Diyarbakır’ın kuzey ilçelerinden geçmekte, sönmüş bir volkanik dağ olan Karacadağ iki ilin ortasında bulunmaktadır. TRC2 Diyarbakır-Şanlıurfa Bölgesi Bölge Planında yer alan “Diyarbakır Doğa Tarihi Müzesi Kurulması” projesi ile çocukların beşeri ve sosyal gelişimine katkı sağlamak, okul dışı öğrenme ortamı yaratmak ve bölgenin jeolojik yapısı, yer altı zenginlikleri ile doğal yaşamın evrimine ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini artırmak amaçlanmaktadır. Bu araştırma söz konusu yatırımın gerçekleştirilmesine yönelik fizibilite araştırmalarını kapsamaktadır.

Tablo 30- Diyarbakır Doğa Tarihi Müzesi Kurulması Fizibilite Araştırması

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Doğa Tarihi Müzesi Fizibilite Araştırması	Karacadağ KA, PPKB, DİFB	01/02/25- 31/12/25

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

İstihdam Garantili Eğitim Programları

Bölgede sanayi ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan niteliklerin karşılanmasına yönelik olarak bölgedeki firmalar, teknokentler, OSB'ler, ticaret ve sanayi odaları gibi kurum/kuruluşlarla yapılacak iş birlikleri doğrultusunda istihdam garantili eğitim programları düzenlenecektir. Ne eğitimde ne istihdamda (NEET) yer alan gençlere yönelik yerel düzeyde işbaşı eğitim programları düzenlenecektir. Öncelikle kadınların istihdamına yönelik ne eğitimde ne istihdamda yer alan gençlerin iş gücü piyasasına girişlerinin önündeki engellerin kaldırılması, güçlendirici ve yönlendirici çalışmalar ile gençlere yönelik kısa süreli sertifika programları düzenlenecektir. Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu mesleki beceri ve yeteneklerin geliştirilmesi amacıyla, meslek liseleri ile sektörler arasındaki iş birlikleri geliştirilecektir.

Tablo 31- İstihdam Garantili Eğitim Programı

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
İstihdam Garantili Eğitim Programı	Karacadağ KA, Yerel Yönetimler, Özel Sektör	01/06/23-31/12/25

İlham Buluşmaları

Başta bölgenin stratejik sektörleri olmak üzere her sektörden uzman ve yöneticilerin yer aldığı üniversite, meslek yüksekokulları ile meslek lisesi öğrencilerinin katılacağı etkileşimli organizasyonların düzenlenmesi planlanmaktadır. Bölge üniversitelerinde özellikle son sınıf, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin özel sektörle buluşmalarına olanak sağlanacaktır. Ayrıca başta bölge illerindeki kütüphaneler olmak üzere çocuk ve gençlerin kadın girişimciliği ön planda olmak üzere önde gelen kişilerle buluşmaları sağlanarak bu alanlarda teşvik edilmeleri sağlanacaktır.

Tablo 32- İlham Buluşmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
İlham Buluşmaları	Karacadağ KA, PPKB, YDO'lar	01/01/24-31/12/25

iii. Kapasite Geliştirme

Bilgi Teknolojileri, Bilişim, Yazılım ve Programlama Eğitimleri

Bölgede bilgi teknolojileri ve bilişim sektöründeki nitelikli iş gücü eksikliğini azaltmak amacıyla, gençlere geleceğin yetkinliklerinin kazandırılması; yazılım sektörü için insan kaynağı yetiştirilmesi, programlama, yazılım, oyun tasarımı gibi alanlarda gençlerin beceri ve yetkinliklerinin artırılması ve yeni nesil yazılım ekosisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu faaliyet kapsamındaki bilgi teknolojileri, bilişim altyapısı, programlama, yazılım, yapay zeka, oyun tasarımı gibi eğitimler Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile işbirliği yapılarak yürütülecektir.

Tablo 33- Bilgi Teknolojileri, Bilişim, Yazılım ve Programlama Eğitimleri

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Bilgi Teknolojileri, Bilişim, Yazılım ve Programlama Eğitimleri	Karacadağ KA, Üniversiteler, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, BTK, PPKB, DİFB	01/02/25-31/12/25

Siber Vatan Programı Eğitimlerinin Uygulanması

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda üst ölçekli plan ve programlar ile uyumlu şekilde uygulanan Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programına dahil olarak bölge üniversiteleri iş birliğinde Şanlıurfa'da Program eğitimleri olan Beyaz Şapkalı Hacker (CEH), Web Güvenliği ve Zararlı Yazılım Analizi ve Tersine Mühendislik konularında teknik eğitimlerin verilmesi planlanmaktadır. Siber güvenlik alt temalarında oluşturulacak takımların uzmanlaşmasını sağlayacak eğitimlerin yanında verilecek teknik görevlerle bu eğitimlerin pekiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Tablo 34- Siber Vatan Programı Eğitimleri

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Siber Vatan Programı Eğitimlerinin Uygulanması	Karacadağ KA, PPKB, DİFB	01/01/25-31/12/25

Çocuklara Yönelik Hizmet Veren Kurum, Kuruluş ve Merkezlere Yönelik Kapasite Artırıcı Eğitim Faaliyetleri

TRC2 Bölgesinde başta Ajansımız tarafından desteklenen projeler olmak üzere çocuklara hizmet veren kurum kuruluşlar, atölye veya merkezler ile eğitimcilerin kapasitelerini artırıcı eğitim ve işbirliği faaliyetleri yürütülecektir. Bu kapsamda çocuklara yönelik yaratıcı ve eğitici faaliyetler veren kurum-kuruluş, merkez ve eğitimcilerin kapasiteleri geliştirilecek, çocukların nitelikli eğitim imkanlarına erişimlerinin artırılması sağlanacak, beşeri sermayenin geliştirilmesine katkı sunacak özel yaklaşımlar desteklenecektir. Ayrıca kurumlarda çalışan eğitim sorumlusu personelin kapasitesini artıracak eğitimler de düzenlenecektir. Bu faaliyet bölgedeki kurum ve kuruluşlarla işbirliği kurularak yapılacaktır.

Tablo 35-Çocuklara Yönelik Hizmet Veren Kurum/Merkezlere Yönelik Kapasite Artırıcı Eğitim Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Çocuklara Yönelik Hizmet Veren Kurum/Merkezlere Yönelik Kapasite Artırıcı Eğitim Faaliyetleri	Karacadağ KA, GAP BKİ, Kamu Kurum ve Kuruluşları	01/02/25-31/12/25

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Teknofest Katılımı

2025 yılında TRC2 bölgesindeki ortaokul, lise ve üniversite öğrencilerinin yeni nesil teknolojileri ve trendleri yerinde görebilmeleri ve deneyimlemeleri amacıyla Teknofest'e katılımları teşvik edilecektir. Ayrıca bölge illerindeki ilgili kurum/kuruluşların katılımının artırılması için farkındalık bilgilendirme çalışmaları da yürütülecektir.

Tablo 36-Teknofest Katılımı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Teknofest Katılımı	Karacadağ KA, PPKB, YDO'lar	01/01/25-31/12/25

v. Ajans Destekleri

vi. Önemli Kamu Yatırımları

Tablo 37- Önemli Kamu Yatırımları

No	Yatırımın Adı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Bütçe (TL)	İşin	
				Başlama Tarihi	Bitiş Tarihi
1	Spor Salonu (Rekabet Kurumu Cumhuriyet Fen Lisesi)	Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü	43.000.000	2024	2026
2	Açık Tenis Kortu (2 Adet)	Dicle Üniversitesi	4.500.000	2024	2025
3	Bağlar 1000 Kişilik Kapalı Spor Salonu Yüzme Havuzu	Diyarbakır Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	118.985.624	2023	2025
4	Bağlar Sentetik Çim Yüzeyle Futbol Sahası ve Çelik Konstrüksiyon 500 Seyirci Kapasiteli Portatif Tribün	Diyarbakır Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	14.750.000	2022	2025
5	Çermik Gençlik Merkezi (İlçe Tipi)	Diyarbakır Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	3.900.000	2022	2025
6	Çınar İlçesi Yarı Olimpik Yüzme Havuzu ve Gençlik Merkezi Yapım İşi	Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü	23.113.840	2022	2025
7	Çocuk Oyun Sokağı Parkı Yapım İşi	Ergani Belediye Başkanlığı	3.945.600	2023	2025
8	Kayapınar Talaytepe Mahallesi Tekel Cıvarı İlkokulu	Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü	31.893.863	2021	2025
9	Kayapınar Talaytepe Mahallesi İlkokulu	Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü	34.720.000	2021	2024
10	Yenişehir Meslek Lisesi İbni-Sina Metal işleri 2 Atölye Yapımı	Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü	18.787.803	2022	2025

vii. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

TRC2 Bölgesi'nde Çocuklar ve Gençler için Stratejik ve Yenilikçi Sosyal Altyapı Projesi

Proje, 2024 yılında ilan edilen GAP EKÜS Programına sunulmuştur. Proje ile çocuklar ve gençler için mevcut fırsat eşitsizliklerinin azaltılması ve bu konuda bölgenin dezavantajlı toplum kesimlerinin öncelikli olarak gözetilmesi yoluyla beşerî sermayenin güçlendirilmesi, sosyal ve ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır. Proje kapsamında, dezavantajlı ilçelerimizde kurulu gençlik merkezleri ile özel bir işbirliği modeli işletilecek, nitelikli kültür, sanat, spor, imkanları artırılacak, stratejik ve yenilikçi bir yaklaşımla bilişim, girişimcilik ve yaratıcı işler atölyeleri etkinleştirilecektir. Bu projede ayrıca sürekli eğitim ve kapasite geliştirme bileşeni projenin kilit bileşeni olacak, hem çocuklar ve gençlerle doğrudan etkileşim halinde olan eğitimciler, öğretmenler, sosyal hizmet sunucuları vd. ilgililere, hem çocuklara ve gençlere yönelik süreklilik arz eden eğitim süreçleri işletilecektir.

Tablo 38- Çocuklar ve Gençler İçin Stratejik Sosyal Altyapı Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Çocuklar ve Gençler İçin Stratejik Sosyal Altyapı Projesi	Karacadağ KA, Diyarbakır Gençlik ve Spor Müdürlüğü, Şanlıurfa Gençlik ve Spor Müdürlüğü	01/06/24-30/09/26

Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi (ENHANCER) Projesi

Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) tarafından, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonu ile yürütülen Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi (ENHANCER) Projesi, 2020 yılının Ocak ayında başlamıştır. Proje kapsamında, Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Toplulukların girişimcilik faaliyetlerinin artırılmasına ve etkin ve kapsayıcı hizmetler için yerel girişimcilik ekosistemlerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmekte olup, merkezi ve yerel düzeyde politika oluşturma, uygulama ve koordinasyon süreçlerine katkı sağlanması planlanmaktadır. Proje İstanbul, Şanlıurfa, Gaziantep, Adana, Mersin, Bursa, İzmir, Ankara, Konya, Kayseri ve Hatay olmak üzere 11 ilde uygulanmaktadır. Projenin hedef grupları potansiyel girişimciler, yerel ve ulusal kurumlar ve ayrıca KOBİ'ler ve kooperatiflerdir. Bu potansiyel girişimciler hem Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler hem de Ev Sahibi Topluluklardan oluşmaktadır. Proje Kapsamında, İstihdam Yaratma Odaklı Kooperatif Hibe Programı 3. Teklif Çağrısına 2024 yılı Eylül ayında çıkmış olup bu kapsamdaki iş ve işlemlerin 2025 yılında da devam etmesi beklenmektedir. ENHANCER Projesi kapsamında yürütülen faaliyetlerde ajansımız yerelde kolaylaştırıcı olarak katkı sunmaktadır.

Tablo 39-ENHANCER Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi (ENHANCER) Projesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı,	01/01/22-31/12/25

Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SEECO)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Dünya Bankası ortaklığında yürütülen ve AB tarafından finanse edilen Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesinin (SEECO) amacı, hedeflenen bölgelerdeki mülteci ve ev sahibi toplulukların geçim olanaklarını iyileştirmektir. Projenin toplam bütçesi 39,5 Milyon Euro olup üç bileşenden oluşmaktadır. Projenin birinci bileşeni “Mülteci ve Ev Sahibi Topluluklarda Kadınlar ve Gençler için Sosyal Girişimcilik” için 26 Milyon Euro, ikinci bileşeni “Mülteci ve Ev Sahibi Topluluklarda Toplumun Geçim Kaynakları ile ilgili Tesisler” için 9,5 Milyon Euro ve üçünü bileşen “Kurumsal Kapasite Güçlendirme ve Proje Yönetimi” için de 4 Milyon Euro bütçe ayrılmıştır. Projenin birinci ve ikinci bileşenleri kapsamında Ajansımıza 8 Milyon Euro ayrılmış olup bu bileşenlere ilişkin süreçler ajansımız koordinasyonunda yürütülmektedir. İkinci bileşen kapsamında da 3 Milyon 822 bin Euro tutarındaki kaynakla 27 Sosyal Girişimcilik ve Geçim Kaynağı Tesisi kurulması çalışmaları devam etmektedir. Proje kapsamında öncelikli hedef grubun kadın olması, Bakanlığımız 2024 ve 2025 yılı teması kadın girişimciliği/kadın istihdamını destekler niteliktedir.

Tablo 40-TRC2 Bölgesi SEECO Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesi SEECO Projesi Takibi	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Karacadağ KA, Dünya Bankası	14/02/22-31/12/25

*Bölge illeri için toplam 8 Milyon Euro kullanılacağı öngörülmektedir. Proje 5 yıl sürecek olup 2025 yılında tabloda belirtilen rakamın harcanacağı değerlendirilmektedir (EURO Kuru 40 TL alınmıştır).

viii. Diğer Proje ve Faaliyetler**Umuda Kapı Açıyorum Hayata Tutunuyorum Projesi, SOGEP**

2024 yılı SOGEP kapsamında destek alan proje ile Şanlıurfa ilinde bulunan madde bağımlısı bireylerin AMATEM ve ÇEMATEM’de tedavi süreçlerinin desteklenerek, bireylere verilecek olan psikososyal, kişisel gelişim, sosyal ve sportif hizmetlerle madde bağımlısı

bireylerin tedavi sonrası sosyal hayata entegrasyonu sağlanacaktır. Projenin uygulamasına 2025 yılında da devam edilecektir.

Tablo 41- Umuda Kapı Açıyorum Hayata Tutunuyorum Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Umuda Kapı Açıyorum Hayata Tutunuyorum Projesi, SOGEP	Şanlıurfa Valiliği, İDB	26/07/24-24/01/26

Akademi Şanlıurfa, SOGEP

2023 yılı SOGEP kapsamında destek alan Proje ile Şanlıurfa ilinde kadın girişimciliğini desteklemek amacıyla "Akademi Şanlıurfa" kurulacaktır. Projenin uygulamasına 2025 yılında da devam edilecektir.

Tablo 42- Akademi Şanlıurfa Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Akademi Şanlıurfa Projesi, SOGEP	Şanlıurfa Valiliği, İDB	29/08/23-01/02/25

Diyarbakır Özel Çocuk Yaşam Merkezi, SOGEP

2024 yılı SOGEP kapsamında destek alan Proje ile Diyarbakır ilinde özel gereksinimleri olan çocukların yaş gelişim özelliklerini desteklemek, onlara farklı deneyim ve öğrenme alanları sunmak amacıyla otizm derslikleri, ergoterapi dersliği, oyun terapi dersliği, görsel sanatlar dersliği, ve down cafenin bulunacağı özel çocuk yaşam merkezi kurulacaktır.

Tablo 27- Diyarbakır Özel Çocuk Yaşam Merkezi, SOGEP

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Diyarbakır Özel Çocuk Yaşam Merkezi, SOGEP	Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Diyarbakır İl Sağlık Müdürlüğü, Diyarbakır Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB), İDB	01/01/25-01/06/26

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 43 -Program Süresi ve Zaman Planlaması

İKY Kodu	Bileşen Adı	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ	BTŞ
1	Diyarbakır Bilim Merkezi Projesi Hazırlıkları	Araştırma, Analiz ve Programlama	1,2	Diyarbakır'da kurulacak olan büyük ölçekli bilim merkezine dair araştırmalar yapılacaktır.	2025/1	2025/2
2	Diyarbakır Doğa Tarihi Müzesi Kurulması Fizibilite Araştırması Hazırlanması	Araştırma, Analiz ve Programlama	1,2	Bölgede çocuklar ve gençlere yönelik okul dışı öğrenme ortamı yaratılmasını, bölgenin jeolojik mirası ve doğal yaşamının evrimine ilişkin farkındalık düzeyinin artırılmasını amaçlayan Doğa Tarihi Müzesi kurulmasına dair fizibilite araştırması yapılacaktır.	2025/1	2025/2
3	İstihdam Garantili Eğitim Programları	İş birliği ve Koord.	1,2	Bölgede sanayi ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan niteliklerin karşılanmasına yönelik eğitimler verilecektir.	2025/1	2025/2
4	İlham Buluşmaları	İş birliği ve Koord.	2	Bölgenin stratejik sektörleri olmak üzere her sektörden uzman ve yöneticilerin katılacağı üniversite, meslek yüksekokulları ile meslek lise öğrencilerinin katılacağı etkileşimli bir organizasyon düzenlenmesi planlanmaktadır.	2025/1	2025/2
5	Bilgi Teknolojileri, Bilişim, Yazılım ve Programlama Eğitimleri	Kapasite Geliştirme	1,2	Bilgi teknolojileri ve bilişim sektöründeki nitelikli iş gücü eksikliğini azaltmak, gençlere geleceğin mesleklerine dair yetkinlikler kazandırmak amaçlı	2025/1	2025/2

				eğitim programları gerçekleştirilecektir.		
6	Siber Vatan Programı Eğitimleri	Kapasite Geliştirme	1,2	Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programına kapsamında üniversite ile iş birliğinde Şanlıurfa'da Beyaz Şapkalı Hacker (CEH), Web Güvenliği ve Zararlı Yazılım Analizi ve Tersine Mühendislik konularında teknik eğitimleri verilmesi düzenlenecektir.	2025/1	2025/2
7	Çocuklara Yönelik Hizmet Veren Kurum/Merkezlere Yönelik Kapasite Artırıcı Eğitim Faaliyetleri	Kapasite Geliştirme	1,2	Ajansımız tarafından desteklenen projeler dahil olmak üzere çocuklara hizmet veren kurum kuruluşlar, atölye veya merkezler ile eğitimcilerin kapasitelerini artırıcı eğitim ve işbirliği faaliyetleri yürütülecektir.	2025/1	2025/2
7	Teknofest Katılımı	Tanıtım ve Yatırım Destek	1,2	TRC2 Düzey 2 bölgesindeki ortaokul, lise ve üniversite öğrencilerinin yeni teknolojileri yerinde görebilmeleri ve deneyimlemeleri için 2024 yılında Teknofest'e katılım sağlanacaktır.	2025/1	2025/2
8	Çocuklar ve Gençler İçin Stratejik Sosyal Altyapı Projesi	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	1,2	Dezavantajlı ilçelerde kurulu gençlik merkezleri ile özel bir işbirliği modeli işletilecek, nitelikli kültür, sanat, spor, imkanları artırılacak, stratejik ve yenilikçi bir yaklaşımla bilişim, girişimcilik	2025/1	2026/2

				ve yaratıcı işler atölyeleri etkinleştirilecektir.		
9	Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi (ENHANCER) Projesi	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	1,2	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Dünya Bankası ortaklığında yürütülen ve AB tarafından finanse edilen Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi- Social Entrepreneurship, Empowerment and Cohesion Project (SEECO)- Projesinin geliştirilme amacı, Türkiye'nin hedeflenen bölgelerindeki mülteci ve ev sahibi toplulukların geçim olanaklarını iyileştirmektir.	2020/2	2025/2
10	Türkiye'de Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SEECO)	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	1,2	(SEECO)- Projesinin geliştirilme amacı, hedeflenen bölgelerindeki mülteci ve ev sahibi toplulukların geçim olanaklarını iyileştirmektir.	2020/2	2025/1
11	Umuda Kapı Açıyorum Hayata Tutunuyorum Projesi, SOGEP	Diğer Proje ve Faaliyetler	1,2	2024 yılı SOGEP kapsamında Şanlıurfa'da madde bağımlısı bireylerin AMATEM ve ÇEMATEM'de tedavi süreçleri desteklenecek, psikososyal, kişisel gelişim, sosyal ve sportif hizmetlerle madde bağımlısı bireylerin tedavi sonrası sosyal hayata entegrasyonu sağlanacaktır.	2024/2	2026/1
12	Akademi Şanlıurfa, SOGEP	Diğer Proje ve Faaliyetler	1,2	2023 yılı SOGEP kapsamında destek alan Proje ile Şanlıurfa ilinde kadın girişimciliğini	2023/2	2025/1

				desteklemek amacıyla "Akademi Şanlıurfa" kurulacaktır.		
13	Diyarbakır Özel Çocuk Yaşam Merkezi, SOGEP	Diğer Proje ve Faaliyetler	1,2	Diyarbakır ilinde özel gereksinimleri olan çocukların yaş gelişim özelliklerini desteklemek, onlara farklı deneyim ve öğrenme alanları sunmak amacıyla otizm derslikleri, ergoterapi dersliği, oyun terapi dersliği, görsel sanatlar dersliği, ve down cafenin bulunacağı özel çocuk yaşam merkezi kurulacaktır.	2025/1	2026/1

f. İzleme ve Değerlendirme

İlgili kurumların ilgili birimleri, eğitim, spor, kültür sektörlerinden kurum/kuruluşların ilgili personellerinin katılımıyla yapılan toplantılar, ajansın ilgili birimlerinden personeller tarafından izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.

2.3 Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı

a. Amaç

Bölgemizin stratejik sektörleri arasında yer alan, hızlı büyüme potansiyeline sahip, aynı zamanda hızlı istihdam artışı sağlayabilecek turizmin bölgesel ölçekte markalaşma, tanıtım ve pazarlanması ile bölgesel kalkınmanın hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Özel Amaç 1: Mezopotamya turizm destinasyonunun küresel ölçekte markalaşma, tanıtım ve pazarlama çalışmalarının yapılması,

Özel Amaç 2: Doğal, tarihi ve kültürel değerlerin koruma kullanma dengesi gözetilerek turizme kazandırılması,

Özel Amaç 3: Çeşitli tematik turizm rotalarının geliştirilmesi,

Özel Amaç 4: Stratejik sektörlerden kültür ve turizm sektörlerinde kurumsallaşma ve hizmet kalitesinin artırılması.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi, insanlık tarihinin gelişiminde ilklere ev sahipliği yapmış, Bereketli Hilal diye adlandırılan bölgenin kuzeyini oluşturan Yukarı Mezopotamya Havzasıdır. Kültürel miras bakımından çok zengin olan bölgemiz, küresel ölçekte eşsiz değerlere ve özgünlüklere sahiptir. Dünyada artan turizm ve seyahat harcaması trendleri düşünüldüğünde bölgenin istenen payı alamadığı görülmektedir. Bu doğrultuda, GAP Bölge Kalkınma İdaresi 2014 yılı eylül ayında bölge turizminin geliştirilmesi, tanıtımı, markalaşması için uzun soluklu bir proje başlatmıştır. GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi bütüncül bir yaklaşımla 9 GAP ilini (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsayan bölgeyi tek bir isimle markalaştırıp, önemli bir sürdürülebilir turizm destinasyonu yapmayı amaçlamaktadır. Bu amaç kapsamında belirlenen “MEZOPOTAMYA/MESOPOTAMIA” markasının tüm bölgeyi kapsaması, bölgenin tüm tarih, kültür, doğa, inanç, dil, folklor, gastronomi öğelerini içerecek biçimde ulusal ve uluslararası arenada tanıtımı ile bölgenin markalaşması sağlanacaktır.

2019 yılı mayıs ayında Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı başlatılmıştır. Bu kapsamda, GAP Bölgesinde bulunan Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle Kalkınma Ajansı ve İpekyolu Kalkınma Ajansı ile GAP BKİ turizm sektörü temasıyla eşleştirilmiştir. Bu gelişmelere paralel olarak 2020 yılında Mezopotamya Turizm Destinasyonu için bölgede çalışan TRC Bölgesi Kalkınma Ajanslarının

GAP BKİ ile iş birliği içinde ortak bir “Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı” hazırlaması kararlaştırılmıştır. Program, sözü geçen kurumların koordinasyonunda hazırlanan tanıtım ve markalaşma faaliyetlerinin yanı sıra TRC2 Bölgesi öncelikleri ve ihtiyaçları doğrultusunda tasarlanan turizm sektörüne yönelik faaliyetleri içermektedir.

Yukarı Mezopotamya havzasının orta kısmında konumlanan Diyarbakır ve Şanlıurfa illeri tarih öncesi devirlerden günümüze kadar sürekli olarak yerleşim ve ticaret merkezlerine ev sahipliği yapmış, insanlığın kültürel gelişimine ve önemli uygarlıkların ortaya çıkmasına sahne olmuştur.

Şanlıurfa’da bulunan dünyanın bilinen en eski tapınağı olan Göbeklitepe (MÖ 10.000), Diyarbakır’da bulunan Körtik Tepe (MÖ 10.400), Çayönü (MÖ 8.000) gibi dünya mirası değerlerine sahip bölge çok sayıda kültür varlığına sahiptir. 2024 yılı Mayıs ayı itibarıyla Diyarbakır’da 388 adet sit alanı, Şanlıurfa’da 880 olmak üzere TRC2 Bölgesi’nde 1.268 adet sit alanı bulunmaktadır. Diyarbakır tarihi kent merkezini içine alan Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçesi kültürel peyzaj alanı 4 Temmuz 2015 tarihinde UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine alınmıştır. Tarihin yeniden yorumlanmasına yol açan ve uluslararası arenada büyük yankı uyandıran Göbeklitepe 2018 yılı Temmuz ayı içerisinde UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine alınmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2019 yılı Göbeklitepe Yılı olarak ilan edilmiştir. Bun ilaveten Şanlıurfa Karahantepe’de son dönemde ortaya çıkan bulgular tekrar tüm dünyanın ilgisini bölgemize çekmiştir.

TRC2 Diyarbakır-Şanlıurfa Bölgesi Bölge Planında (2024-2028), zengin kültürel mirasa sahip olan bölgemizde turizmin geliştirilmesi için “Turizmin Dijitalleşmesi ve Markalaşması” stratejik önceliği belirlenmiştir. Bölgenin kültürel miras ve turizm potansiyelini göz önüne alarak turizmde markalaşma ve dijitalleşmenin sağlanması ile istihdamı artırmayı ve Bölgenin kalkınmasına katkı sunmayı amaçlayan stratejik öncelik kapsamında üç temel hedef belirlenmiştir:

- Hedef 1- Turizm Kaynaklarının Entegre Yönetimi ve Yerel Ekonomilerin Güçlendirilmesi Sağlanacaktır.
- Hedef 2- Yaratıcı Şehirler İmajı Geliştirilecektir.
- Hedef 3- Mezopotamya Markasının Güçlendirilmesi ve Ortak Platformlar Geliştirilmesi Teşvik Edilecektir.

Ajansımız tarafından 2010-2024 döneminde, turizm sektörü kesintisiz olarak mali destekler, teknik destekler, koordinasyon, kurumlar arası iş birliği, tanıtım ve markalaşma gibi

birçok araç ile desteklenmiştir. Geldiğimiz noktada turizm altyapısı görece iyi bir duruma gelmiş, bölgemizde gerek konaklama hizmetleri gerekse de yiyecek-içecek hizmetleri sektörü oldukça gelişmiştir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Programın amacı, bölgenin “marka” değerini artırarak turizm sektörünü geliştirmek ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine ivme kazandırmaktır. Program sonucunda, TRC Bölgesi’nde kültür ve turizme yönelik yürütülen çalışmaların bütüncül ve bölgesel bir yaklaşımla ele alınarak yürütülmesini sağlamak, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, bölge ölçeğinde turizm çekim merkezleri oluşturmak, bölge turizmini çeşitlendirmek, bölgenin turizm gelirlerini artırmak ve yeni istihdam alanları oluşturmak amaçlanmaktadır.

Tablo 44- Program Düzeyi Performans Göstergeleri

S. N.	Performans Göstergeleri	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Bölgeye gelen turist sayısı	Kişi	2.000.000	KTB
2	Bölgeye çekilen turist sayısındaki artış (%)	Yüzde	%50	KTB
3	Bölge içerisinde tur güzergahlarına kazandırılan destinasyon sayısı	Adet	10	Tur Operatörleri
4	Bölgenin destinasyon olarak dahil edildiği tur sayısı	Adet	90	TÜRSAB
5	Tamamlanan turizm planı/ alan yönetim planı sayısı	Adet	3	Faaliyet Raporu
6	Destinasyonların geliştirilmesi için hazırlanan proje sayısı	Adet	15	İlerleme Raporu
7	Hazırlanan fizibilite raporu sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
8	Tanıtım ve bilgilendirme elemanları vb. sayısı	Adet	50	İlerleme Raporu
9	İş birliği yapılan etkinlik sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
10	Eğitim sayısı	Adet	100	Faaliyet Raporu
11	Eğitime katılan kişi sayısı	Kişi	1000	Alan Yönetim Dosyaları
12	Turizm belgeli konaklama tesisi	Adet	8	GAP BKİ
13	Turizm varış noktalarında geliştirilen yenilikçi uygulama sayısı	Adet	4	İlerleme Raporu
14	Katılım sağlanan yurt içi fuar sayısı	Adet	18	Fuar Raporu
15	Katılım sağlanan yurt dışı fuar sayısı	Adet	6	Fuar Raporu
16	Bölgeye getirilen acente sayısı	Adet	100	İlerleme Raporu
17	Bölgeye getirilen influencer sayısı	Adet	100	İlerleme Raporu

18	Hazırlanan tanıtım video film sayısı	Adet	5	GAP BKİ
----	--------------------------------------	------	---	---------

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Göbeklitepe Alan Yönetim Planı ve Ziyaretçi Yönetim Planının Güncellenmesi

Göbeklitepe'nin artan ziyaretçi sayılarının Göbeklitepe ve yakın çevresi üzerindeki olası etkilerini alanın koruma-kullanma dengesini gözeterek en aza indirmek için Alan Yönetim Planı ve yine bu plan dahilinde Ziyaretçi Yönetim Planı hazırlanmıştır. Artan ziyaretçi sayısı ve bölgede yaşanan deprem ve sel gibi afetler sonrası Ziyaretçi Yönetim Planının revizyon ihtiyacı doğmuştur.

2017 yılında hazırlanarak yürürlüğe giren Alan Yönetim Planı, 2022 yılı itibari ile güncelliğini yitirmiş ve revizyon ihtiyacı duyulmaktadır. UNESCO Kalıcı Liste içerisinde kalmanın şartlarının sağlanması için güncel bir alan yönetim planına ihtiyaç duyulmaktadır. UNESCO Dünya Mirası Kalıcı Listesinde yer alan “Göbeklitepe” Alan Yönetim Planının 2025 yılı içerisinde güncelleştirilmesi planlanmaktadır.

Hevsel Bahçeleri Tarım ve Su Yönetimi Analiz Çalışması

“Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı” dünya miras alanına ilişkin 27 Kasım-03 Aralık 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen Ortak Dünya Mirası Merkezi/ICOMOS Reaktif İzleme misyon raporunda yer alan tavsiyelerde Hevsel Bahçeleri için flora ve faunayı da içeren bahçelerin tarım ve su yönetimi ile ilgili kapsamlı fonksiyonlarını da içerecek şekilde ayrıntılı ve derinlemesine bir araştırma/çalışması yapılması istenmiştir. Bu çalışma, etkin korumanın yürürlüğe konabilmesi ve uygulanabilmesi için bu tarihi kültürel peyzaj ortamı ile tarihsel gelişiminin araştırılmasını da içeren çalışma Dünya Miras Merkezi'ne rapor edilecektir. Bu kapsamda Hevsel Bahçelerindeki mevcut durum, tarımsal ürün deseni, üretim yelpazesi, su kalitesi, su ürünleri, flora ve faunayı da içeren fizibilite çalışması yapılacaktır.

Karahantepe-Şuayp Şehri Rotasında Mimari Tasarım ve Uygulama Projelerinin Geliştirilmesi

Mezopotamya Markasının Tanıtılması amacıyla GAP BKİ tarafından hazırlanan tematik turizm rotalarından “Dev Taşların Gizemi” rotası üstünde bulunan Karahantepe- Bazda Mağaraları- Han-el Barrur- Soğmatar- Şuayp Şehri destinasyonları, Şanlıurfa merkez, Harran ve Viranşehir ilçelerinin kesiştiği geniş bir bölgede yer alan 5 farklı arkeolojik alandır.

Yapılacak çalışma ile destinasyonlar bütüncül olarak ele alınacak, ihtiyaç duyulan fonksiyonların belirlenmesi ve altyapı eksikliklerinin tamamlanmasına yönelik projelendirme işlemleri yapılacaktır. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından yer belirleme çalışmaları ve kurum görüşlerinin alınmasını müteakiben ölçekli imar çalışmaları için hazırlıklara başlanmış ve şartnameler oluşturulmaya başlanmıştır. İhale hazırlıkları tamamlandıktan sonra uygulama aşamasına geçilmesi beklenmektedir.

Yeni Rotaların Oluşturulması Çalışmaları

Kültürel ve doğal mirasın korunması ve tanıtımı konusunda; geçmişte askeri, kültürel, dini, ticari ve sosyal amaçlarla kullanılan ulaşım güzergâhların, turistik amaçlı kullanımının sağlanması ve böylece kültürel değerlerin turizme kazandırılmasını sağlayarak turizmi çeşitlendirmek amacıyla rotalar oluşturma faaliyeti yapılması planlanmaktadır. Turizmin kırsal alanlara ve bütün yıla yayılmasını sağlamak, yerel halkın turizmden gelir elde etmelerini sağlamak da bu çalışmanın amaçları arasındadır. Bu kapsamda “Kral Yolu Rotası” tespit çalışmalarına 2024 yılında başlanmış olup, çalışmaların 2025 yılında tamamlanması planlanmıştır.

Ayrıca, Diyarbakır’da jeolojik miras olma potansiyeli yüksek ve sönmüş bir yanardağ olan Karacadağ dağı eteklerinde lav tünellerinin ve lav akıntısının geçtiği yerleri turizme kazandırmak amacıyla “Karacadağ Lav Yolu Rotasının” tespiti, tescillenmesi, tanıtımının yapılması çalışmaları yapılacaktır.

Şanlıurfa’da ise Göbeklitepe ile başlayan ve Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülen Taş Tepeler Miras Rotaları ismiyle neolitik dönem tarihsel ve ekolojik değerleri içeren Karahantepe Zaman Rotası, Tek Tek Dağları Yaban Rotası, Taş Tepeler Büyük Dönüşüm Rotası olarak 3 farklı rota çalışması yapılacaktır.

Anadoludakiler Platformu ve Coğrafi İşaretli Ürünlerin Geliştirilmesi

Bölgemizde bugüne kadar toplamda 103 ürün için coğrafi işaret tescili almıştır. Ancak AB nezdinde sadece Suruç Narının tescillenmiş olması ve Şanlıurfa Keten Köyneği Fıstığının da dosyasının beklemede olması yeterli bulunmamaktadır. Coğrafi işaretli ürünlerin geliştirilmesi, pazarlanması ve katma değerli ürünlere dönüştürülmesi kapsamında AB tescilinin alınması önemlidir. Diyarbakır’da mevcut ürünler arasından Diyarbakır Burma Kadayıfı, Karacadağ Pirinci, Diyarbakır Boğazkere Üzümü, Çermik Biberi, Diyarbakır Peyniri gibi ürünler için; Şanlıurfa’da mevcut ürünler arasından Urfa Biberi (İsot), Birecik Patlıcanı, Halfeti Karagül/Halfeti Siyah Gül, Urfa Peyniri, Urfa Sade Yağı (Urfa Yağı) gibi ürünler

içerisinden 1'er tane ürün için AB tescilinin alınması için başvuru hazırlıklarının yapılması planlanmıştır. Bu kapsamda eğitimler, saha ziyareti, üreticilerle görüşmeler ve dosya hazırlık süreci için de danışmanlık hizmeti alınacaktır.

Ayrıca Bakanlığımızın koordinasyonunda yürütülen Anadoludakiler Platformunu desteklemek adına yöresel ürünlerin tanıtımı ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Bölge Gastronomisinin ve Müziğinin Geliştirilmesi

Birçok medeniyete ev sahipliği yapan Diyarbakır ve Şanlıurfa, kültür çeşitliliğinin en önemli olduğu şehirler arasında yer almaktadır. Bu medeniyetlerin bıraktığı izlerin başında ise yemek ve müzik kültürü gelmektedir.

Bölgede gastronomi ve müzik kültürünün geliştirilmesi, korunarak geleceğe taşınması ve şehirlerin kültürel kimlikleri ile pekiştirilmesi, ulusal ve uluslararası alanda tanıtımının yapılması, bölge illerinin gizli kalmış lezzetlerinin ortaya çıkarılması ve tanıtılması, bölgede bu alanlarda faaliyette bulunan üreticilerin güçlendirilmesi kapsamında çalışmalar yapılması planlanmıştır.

Diyarbakır Turizm Tanıtım, Markalaşma Stratejisi ve Eylem Planının Yapılması

Turizm planları, turizmin geliştirilmesine yönelik, yöreye ait sosyal, kültürel, çevresel değerlerle birlikte, doğal kaynakların, alt ve üst yapı olanaklarının, geliştirilmesi öngörülen bölgelerde önceden planlama dahilinde incelenmesi ve sürdürülebilir bir gelişimin sergilenebilmesi açısından stratejiler geliştirilerek planlama yapılacak bölgede sonradan meydana gelebilecek sorunları en aza indirmeye katkı sağlamaktadır.

2010 yılında hazırlanan ve içerisinde Diyarbakır'ın da yer aldığı GAP Bölgesi Turizm Master Planının da güncelliğini yitirmesi nedeniyle Diyarbakır için ihtiyaç duyulan turizm tanıtım stratejisi ve eylem planı çalışmaları TGA ile işbirliği içerisinde yürütülecektir.

Tablo 45-Mezopotamya SOP Analiz Programlama Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Göbeklitepe Alan Yönetim Planı ve Ziyaretçi Yönetim Planının Güncellenmesi	Karacadağ KA, Şanlıurfa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Göbeklitepe Alan Yönetim Başkanlığı, ŞTGAŞ	01/01/25-31/12/25

Hevsel Bahçeleri Tarım ve Su Yönetimi Analiz Çalışması	Karacadağ KA, Dicle Üniversitesi, Alan Yönetim Başkanlığı	01/01/25-31/12/25
Karahantepe-Şuayp Şehri Rotasında Mimari Tasarım ve Uygulama Projelerinin Geliştirilmesi	ŞBB, Karacadağ KA, Turizm Paydaşları, GAP BKİ	01/01/23-31/12/25
Yeni Rotaların Oluşturulması ve Tanıtılması Çalışmaları	Karacadağ KA, Valilikler, Kaymakamlıklar, Belediyeler, Üniversite	01/01/25-31/12/25
Anadoludakiler Platformu ve Coğrafi İşaretli Ürünlerin Geliştirilmesi	Karacadağ KA, Ticaret ve Sanayi Odaları, İl Tarım ve Orman Müdürlükleri	01/01/25-31/12/25
Bölge Gastronomisinin ve Müziğinin Geliştirilmesi	Karacadağ KA, Valilikler, Kaymakamlıklar, Belediyeler, Üniversite	01/01/25-31/12/25
Diyarbakır Turizm Tanıtım, Markalaşma Stratejisi ve Eylem Planının Hazırlanması	Karacadağ KA, TGA, Şanlıurfa ve Diyarbakır İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri	01/01/25-31/12/25

ii. İş birliği ve Koordinasyon

2025 Yılı UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Diyarbakır Başvuru Dosyasının Hazırlanması

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı (Creative Cities Network), UNESCO tarafından 2004 yılında başlamış olup, çeşitli bölgelerden, farklı gelir seviyelerine, kapasiteye ve nüfusa sahip şehirleri yaratıcı endüstriler alanında çalışmak üzere bir araya getiren bir girişimdir.

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına başvurular, iki yılda bir (sonu tek rakamla biten yıllar:2017-2019-2021-2023-2025...) Mart-Haziran aylarında yapılmaktadır.

UNESCO 2021 ve 2023 Yaratıcı Şehirler Ağı Programına Diyarbakır gastronomi alanında, Şanlıurfa ili ise müzik alanında başvuru yapmıştır. Şanlıurfa, 2023 yılında müzik teması ile UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına dahil olmuştur. Diyarbakır da UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Yaratıcı Şehirler Ağı Ulusal Listesine girmeye hak kazanmış ve bir sonraki başvuru döneminde eşitler arasında öncelikli olarak değerlendirileceği bildirilmiştir.

Bu nedenle 2025 yılı başvurusu dosyasının Üniversite, DTSO ve Büyükşehir Belediyesi ile birlikte hazırlanması planlanmaktadır.

Zerzevan Kalesi ve Mithraeum için UNESCO Başvuru Süreci

Zerzevan Kalesi ve Mithraeum Alan Yönetim Planı Ajansımız tarafından hazırlanmıştır. UNESCO başvuru dosyası da hazırlanmış olup, Kültür ve Turizm Bakanlığına sunulmuştur. Bakanlık 2025 yılı Şubat ayında dosyayı sunmayı planlamaktadır. Başvuru dosyası kapsamında 2025 yılında çalışmalar devam edecektir.

Tablo 46- İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlu	İş birliği Yapılan Kurum	Süresi
2025 Yılı UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Diyarbakır Başvuru Dosyasının Hazırlanması	Karacadağ Kalkınma Ajansı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, DTSO, Dicle Üniversitesi	01/01/24-31/06/25
Zerzevan Kalesi ve Mithraeum için UNESCO Başvuru Süreci	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Alan Yönetim Başkanlığı	Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle Üniversitesi, Alan Yönetim Başkanlığı	01/01/25-31/12/25

Kültür Yolu Festivalleri

Kültür ve Turizm Bakanlığı yürüttüğü proje ile bölgenin kültürel değerlerini mimarlık, tarih, kültür ve sanat yoluyla zihinlere aktarmanın yanında şehirlere marka etkinlikler de kazandırmak adına her sene düzenlenen “Kültür Yolu Festivalleri” için kurumlarla işbirliği çalışmaları yapılmaktadır. Özellikle yapılacak atölye ve etkinlik çalışmalarında katkı sağlanması planlanmaktadır.

Tablo 47- Turizm Sektörü İş Birlikleri Geliştirme Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Kültür Yolu Festivalleri	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Diyarbakır Valiliği, Şanlıurfa Valiliği, Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/01/25-31/12/25

Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Çalışmaları (GAP BKİ, Karacadağ KA, İKA ve Dicle KA Ortak Faaliyetleri)

Bu bölümde GAP Bölge Kalkınma İdaresi ve TRC Bölgesi Kalkınma Ajanslarının 2025 yılında iş birliği içerisinde yapacakları çalışmalara yer verilmiştir. Genel yaklaşım MEZOPOTAMYA markasının tanıtımı olup bütçelerin Ajanslar arasında eşit bir şekilde dağıtılmasına dikkat edilmiştir. Ancak bazı faaliyetlerin sadece bir bölgede gerçekleştirilmesinin ön görüldüğü durumlar olması nedeniyle belirli bazı faaliyetler için Ajanslar özelinde bütçelendirme yapılmıştır. Ajanslar için belirlenen ortak faaliyetler tablosundaki bütçeler arasında farklılık olmasının nedeni bu husustur.

GAP İdaresi ve TRC Bölgesi Ajansları, MEZOPOTAMYA markasının uluslararası arenada bilinirliği yüksek olan diğer destinasyonlar gibi bir turizm destinasyon markası olarak bilinmesi için çalışmalar yürütmeyi hedeflemektedir. Marka sadece bölgeyi ve bölgenin sahip olduğu tarih, kültür, doğa, inanç unsurlarını öne çıkaracak şekilde planlanmıştır. Bu kapsamda 2025 yılı içerisinde yapılması planlanan ortak faaliyetler ve detayları aşağıda verilmiştir. Yapılan çalışmaların Bakanlığımızın 2025 yılı teması “Kadın girişimciliği/kadın istihdamı”nı destekler nitelikte olmasına dikkat edilecektir. Bu faaliyetlerin ana çatısını GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından 2021 yılında hazırlanan “GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi Stratejik İletişim Planı” oluşturmuştur.

Tablo 48 - Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Ortak Faaliyetleri

No	Faaliyet Adı
1	Mezopotamya Destinasyonu Tanıtım Çalışmaları
2	Turizmde İnsan Kaynağı Geliştirme Programı
3	Ulusal ve Uluslararası Turizm Fuarlarına Katılım
4	Turizm Eşleştirme Yönlendirme Grubu Koordinasyon Çalışmaları
5	Proje Geliştirme Faaliyetleri
6	Mezopotamya Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması

1. Mezopotamya Destinasyonu Tanıtım Çalışmaları

Mezopotamya Markasına Ait İnternet Siteleri, Sosyal Medya ve Diğer Mecralarda Tanıtım Çalışmaları Yapılması

Bu faaliyet kapsamında Mezopotamya markasının etkin tanıtımı amacıyla açılan sosyal medya hesaplarının daha çok kullanıcıya erişmesine yönelik internet siteleri, sosyal medya ve diğer mecralar üzerinden daha fazla kullanıcı kitlesine ulaşılmasını sağlamak ve markanın bilinirliğini ve görünürlüğünü arttırmak amacıyla tanıtım çalışmaları yürütülecektir.

Bölge İllerinin Sokak Görünümünün Haritalara İşlenmesi

Bölge illerinde çekimler yapılarak bu illerde saklı kalmış noktaların bilinirliğini artırmak ve bilinen noktaların da güncel durumunu sokak görünümü (street view) olarak Google, Yandex vb. haritalara ekletmek amacıyla çalışmalar yürütülecektir.

Tarihi Yerlerde Etkinliklerin Organize Edilmesi

Dünyadaki bütün turizm akımları etkinlik ve deneyime dayalı olarak gelişim göstermektedir. Bunun en önemli nedeni dünyadaki yaygın turist davranışlarının farklılıkları görmek ve anlamaktan, yaşamaya ve tecrübe etmeye doğru evrilmesidir. Kültür turizmine ilgi duyan kesim aynı zamanda sanat algısı ve ilgisi yüksek olan bir kitledir. Yüzyıllar boyunca Pers ve Roma mücadelesinin kilit noktası olan Dara'da bu mizansenin bir müzikal ile canlandırılması olağanüstü etki oluşturabilecek bir deneyim sunabilir. Kentin nekropol alanları açık hava konserlerine ev sahipliği yapabilir ve sarnıçları senfoni orkestraları ile müthiş bir etki oluşturabilir. Bunun gibi Yukarı Mezopotamya'nın hemen her yerinde kültür varlığı zenginliklerinin hikayelerinin sanat aktiviteleri ile bütünleştirilmesi ile bölgenin imajına büyük katkı sağlanacaktır. UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde bulunan ve gerçekleşen keşiflerle önemi günden güne artan Zerzevan Kalesi ve Mithras Tapınağı, yapılan ön incelemelerde ülkemizdeki önemli gökyüzü gözlem noktalarından biri olarak tespit edilmiştir. Bu kapsamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının himayelerinde Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TUG), Diyarbakır Valiliği, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, GAP BKİ, ve Karacadağ Kalkınma Ajansı ortaklığında Uluslararası Mezopotamya Zerzevan Gökyüzü Gözlem Etkinliği'nin ilki 2021, ikincisi 2022 yılında gerçekleştirilmiştir. Etkinlikte katılımcıların profesyonel ve amatör astronomlarla buluşması sağlanmış, şenlik süresince astronomi konulu seminerler verilmiş, gökyüzünü ve gök cisimlerini tanımaya yönelik teleskoplarla gözlemler ve atölye çalışmaları düzenlenmiştir. Bölgemizde gerçekleşen deprem nedeniyle 2023 ve 2024 yıllarında bu faaliyet gerçekleştirilememiştir. 2025 yılında gözlem etkinliği, TÜBİTAK, Diyarbakır Valiliği, GAP BKİ ve Karacadağ Kalkınma Ajansı iş birliğiyle gerçekleştirilecek olup, çalışma koşulları protokolle belirlenecektir.

Tablo 49- Mezopotamya Destinasyonu Tanıtım Çalışmaları

Faaliyet Adı	Koordinatör Kurum	İş Birliği	Zaman Planı	Uygulama Yeri
---------------------	--------------------------	-------------------	--------------------	----------------------

Mezopotamya Markasına Ait İnternet Siteleri, Sosyal Medya ve Diğer Mecralarda Tanıtım Çalışmaları Yapılması	GAP BKİ	GAP BKİ TRC Ajansları	Yıl boyu	TRC Bölgesi
Bölge İllerinin Sokak Görünümünün Haritalara İşlenmesi	GAP BKİ	GAP BKİ TRC Ajansları	Yıl boyu	TRC Bölgesi
Tarihi Yerlerde Etkinliklerin Organize Edilmesi	GAP BKİ	GAP BKİ TRC Ajansları	Yıl Boyu	TRC Bölgesi

2. Turizmde İnsan Kaynağı Geliştirme Programı

Emek-yoğun bir sektör olan turizmde hizmet kalitesini etkileyen en başat unsurlardan biri, insan kaynağıdır. Bu yüzden bölgede turizm sektörünün başarısı, iyi bir ekonomik ve fiziksel altyapının yanında, etkili ve verimli bir insan kaynağı yönetimine de bağlıdır. Turizm eğitimi ile işgücü kalitesinin artırılması ve sektörde sertifikasyon sisteminin etkin bir şekilde uygulanması gerektiği üst ölçekli dokümanlarda da yer almaktadır. Ayrıca, ülke turizminin itibarı ve karlılığı, sektördeki personelin eğitilmiş olmasına, bu eğitimin kalitesine ve sürekliliğine bağlanmış ve turizm sektörünün gelişimi için sektör çalışanlarının ve hizmet sağlayıcıların beceri ve niteliklerinin artırılmasına yönelik mesleki eğitimlerin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. Mesleki eğitimlerin Bakanlığımız 2025 yılı teması “Kadın girişimciliği/kadın istihdamı”nı destekler nitelikte kadın istihdamına yönelik olması da sağlanacaktır.

Bölgenin en büyük problemi; turizm vizyonuna sahip, yetişmiş, nitelikli insan kaynağı eksikliğidir. Turizm hizmet sektörüne yönelik, Ajans tarafından yerli ve yabancı turistlerle yapılan anket çalışmalarında, bu alanda faaliyet gösteren otel ve restoranların hizmet kalitesinde bir standardın olmadığı ve verilen hizmetlerin kalitesinin oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda, turizm sektöründe faaliyet gösteren çalışanların kapasitesini artırmak aynı zamanda otellerin, tur operatörleri/seyahat acentelerinin ve restoranların hizmet kalitesini yükseltmek amacıyla eğitim ve mentörlük desteği verilecektir. Ayrıca kültürel miras ile ilgili dijital içeriklerin geliştirilmesi kapsamında gençlere canva gibi görsel, grafik tasarım

eğitimleri de verilecektir Bu eğitimlerin istihdam garantili olması bu kapsamda yapılacak eğitim ve mentörlük hizmetlerinin etkisini artıracaktır.

Tablo 50-Turizmde İnsan Kaynağı Geliştirme Programı

Faaliyet Adı	Koordinatör Kurum	İş Birliği	Zaman Planı	Uygulama Yeri
Turizmde İnsan Kaynağı Geliştirme Programı	GAP BKİ TRC Ajansları	GAP BKİ TRC Ajansları	Yıl Boyu	TRC Bölgesi

3. Ulusal ve Uluslararası Turizm Fuarlarına Katılım

Dünyada turizm için en önemli barometre olan dünyanın en büyük turizm (seyahat) organizasyonu Uluslararası Berlin Fuarı (Internationale Tourismus-Börse Berlin), Mezopotamya Markasının tanıtımı için en önemli uluslararası platform niteliğindedir. Bu fuar organizasyonu için Berlin dışında Çin, Asya ve Hindistan birimleri, organizasyon kuruluştan tarafından oluşturulmuş olup yıl boyunca bu lokasyonlarda fuar etkinlikleri düzenlenmektedir. Bakanlığımız ve Kültür Turizm Bakanlığı arasında imzalanan protokol doğrultusunda yurtdışında gerçekleşecek olan fuarlara Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) ile iş birliği çerçevesinde katılım sağlanacaktır. Yıl içerisinde dünyanın en önemli turizm fuarlarından biri olan EMITT (05-07 Şubat 2025) ve ITB Berlin Fuarına (04-06 Mart 2024) katılım sağlanması planlanmaktadır. Ayrıca ITB tarafından organize edilen ve kasım ayında düzenlenen ITB Çin fuarına katılım değerlendirilecektir. ITB Çin, özellikle Uzakdoğu piyasasına giriş için ITB Berlin'den sonra ikinci uluslararası organizasyon mahiyetindedir. Bununla birlikte, bölgemize Rusya ve Balkanlardan gelen turistlerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu durum Rusya'da daha fazla tanıtım yapma gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu nedenden dolayı MITT Rusya Turizm Fuarına (18-20 Mart 2025), Sırbistan'da gerçekleştirilen Belgrad Uluslararası Turizm Fuarı (Şubat 2025) katılım sağlanması planlanmaktadır. Bu fuarlara ilaveten yine dünyanın en önemli turizm fuarlarından biri olan WTM London'a (Kasım 2025) katılım sağlanması hedeflenmektedir. Diğer taraftan bölgemizde Mezopotamya bölgesinin ulusal ve uluslararası alanlarda tanıtımının yapılması amacıyla 2025 yılında TÜRSAB ve Diyarbakır Valiliği iş birliği ile gerçekleştirilmesi planlanan 3. Mezopotamya Turizm ve Gastronomi Fuarına katılım sağlanması planlanmaktadır.

Tablo 51-Ulusal ve Uluslararası Turizm Fuarlarına Katılım

Faaliyet Adı	Koordinatör Kurum	İş Birliği	Zaman Planı	Uygulama Yeri
Ulusal ve Uluslararası Turizm Fuarlarına Katılım	GAP BKİ TRC Ajansları	GAP BKİ TRC Ajansları	Yıl Boyu	ITB Berlin, EMİTT MITT Rusya Turizm Fuarı Belgrad Uluslararası Turizm Fuarı WTM London 3. Mezopotamya Turizm ve Gastronomi Fuarı

4. Turizm Eşleştirme Yönlendirme Grubu Koordinasyon Çalışmaları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan ‘Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı’ kapsamında GAP BKİ, Dicle KA, İpekyolu KA ve Karacadağ KA arasında sonuç odaklı programa dönüştürülen program kapsamında 2024 yılında da ortak turizm faaliyetleri ile muhtemel iş birliğine ilişkin koordinasyon çalışmalarına devam edilecektir.

Tablo 52- Turizm Eşleştirme Yönlendirme Grubu Koordinasyon Çalışmaları

Faaliyet Adı	Koordinatör Kurum	İş Birliği	Zaman Planı	Uygulama Yeri
Turizm Eşleştirme Yönlendirme Grubu Koordinasyon Toplantıları	GAP BKİ	GAP BKİ TRC Ajansları Yerel Yönetimler	Yıl boyu	GAP BKİ

5. Proje Geliştirme Faaliyetleri

Ajans, Bölgedeki potansiyeli açığa çıkaracak ve bölgenin ekonomik kalkınmasına ivme kazandıracak projeler geliştirerek turizm alanında bölgeyi destekleyecek ve ön fizibilite çalışmaları hazır şekilde proje havuzu oluşturacaktır. Geliştirilecek projeler, yalnızca güdümlü proje olarak değil kamu yatırımı, devlet destekleri, kamu-özel iş birliği, dış kaynaklı krediler, uluslararası fonlar ya da bizzat özel sektörün öz kaynakları ile finanse edilecek nitelikte olacaktır. Söz konusu ön fizibilite çalışmaları ‘fizibilite desteği’ kapsamında yaptırılabilir gibi Ajans tarafından bizzat uzman kurum/kuruluş/kişilere de hazırlatılabilecektir.

Tablo 53- Proje Geliştirme Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Koordinatör Kurum	İş Birliği	Zaman Planı	Uygulama Yeri
Proje Geliştirme Faaliyetleri	GAP BKİ	GAP BKİ TRC Ajansları Yerel Yönetimler	Yıl Boyu	TRC Bölgesi

6. Mezopotamya Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması

Mezopotamya markasının çeşitli sanal ve gerçek platformlarda tanıtılması için tanıtım materyallerine ihtiyaç duyulacaktır. Çağımızdaki gelişmelere uygun olarak yaratıcı, inovatif, ulaşılabilirliği ve taşınması kolay, farklı tasarımlı tanıtım materyallerinin hazırlanması hedeflenmektedir. Bu materyaller yapılması planlanan tüm faaliyetlerde en önemli tanıtım araçlarından biri olacaktır. Hem sosyal medya üzerinden hem internet sitesi ve e-posta üzerinden hem de yüz yüze görüşmelerde bu materyallerden faydalanılacaktır. Hazırlanacak tanıtım materyalleri GAP İdaresi koordinasyonunda yürütülen GAP Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi kapsamında ortaya konan Strateji İletişim Planı'nda mevcut bulunan tanıtım çerçevesine uygun olarak bölgedeki ürünler ve turizm etkinliklerine göre tematik (gastronomi, yöresel ürünler, zanaatlar, tarih, kültür, doğa, inanç, dil, folklor vb.) olarak özgün biçimde iş birliği ve koordinasyon içerisinde hazırlanacaktır. Bu materyallerin öteden beri yapılagelmiş klasik broşür ve kataloglardan farklı olarak inovatif ve çevreci olmasına özen gösterilecektir.

İstanbul, İzmir ve Ankara gibi şehirlerde billboardlara reklam verilecek, İstanbul, İzmir, Antalya ve Ankara gibi dış hatlar terminali bulunan havalimanlarında güvenlik bölümlerinde bulunan ve eşya konulan kutuların içerisine Mezopotamya temalı reklamlar yerleştirilecektir. Ayrıca TÜRSAB ile görüşülerek hem TÜRSAB'ın hem de büyük tur operatörlerinin web sitelerine reklam verilecektir. Ulusal ve uluslararası acentelerle görüşülerek bölgenin tanıtım materyalleri otellere ve acentelere verilecektir. Ayrıca tur otobüslerinin giydirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Tablo 54- Mezopotamya Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması

Faaliyet Adı	Koordinatör Kurum	İş Birliği	Zaman Planı	Uygulama Yeri
Mezopotamya Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması	GAP BKİ	GAP BKİ TRC Ajansları	Yıl Boyu	TRC Bölgesi

Tablo 55- Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Çalışmaları (GAP BKİ ve Bölge Ajansları) Bütçe

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Mezopotamya Destinasyonu Tanıtım Çalışmaları	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01/01/25- 31/12/25
Turizmde İnsan Kaynağı Geliştirme Programı	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01/01/25- 31/12/25
Uluslararası Turizm Fuarı Katılımı	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01/01/2- 31/12/25
Turizm Eşleştirme Yönlendirme Grubu Koordinasyon Çalışmaları	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01/01/25- 31/12/25
Proje Geliştirme Faaliyetleri	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01/01/25- 31/12/25
Mezopotamya Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması	GAP BKİ, TRC Bölge Kalkınma Ajansları	01/01/25- 31/12/25

iii. Kapasite Geliştirme

iv. Tanıtım ve Yatırım Destek

Bölgenin Tanıtımına Yönelik Dijital İçerik Üretilmesi

TRC2 bölgesinin sahip olduğu tarihi, kültürel ve doğal güzelliklerin tanıtımı kapsamında belirli temalar altında profesyonel fotoğrafçılar ile foto safari yapılarak bir fotoğraf galerisi oluşturulması çalışmaları devam etmektedir. Oluşturulan fotoğraf galerisi, Ajans tanıtım çalışmalarında kullanılacak, sosyal medya hesaplarında paylaşılacak ve web sitesinde yayınlanacaktır. Ayrıca, Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı kapsamında bölgenin tanıtım çalışmalarına kurumsal katkı sağlamak adına görsel materyal çalışması devam etmektedir. Bu kapsamda bölgenin tarihi, kültürel ve doğal güzelliklerinin yine belirli temalar altında çekimlerinin yapılarak kısa tanıtım videoları hazırlanmaktadır. Bu videolar sosyal medya platformlarında, TGA web sitelerinde, GO ve Gezsen, Kalkınma Galerisi platformlarında, influencerların sosyal medya platformlarında, Ajans Youtube kanalında ve Bakanlığımız koordinasyonundaki web sitelerinde yayımlanacaktır. Bu çalışma ile gastronomi, yöresel ürünler, inanç, ekoturizm, kültür, gelenek-görenekler, zanaat, arkeoloji, doğal güzellikler, kültür varlıkları, sanat, spor olmak üzere 12 temada profesyonel fotoğraf ve video çekimi yapılması çalışmaları devam etmektedir.

Tablo 56 Bölgenin Tanıtımına Yönelik Dijital İçerik Üretilmesi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Bölgenin Tanıtımına Yönelik Dijital İçerik Üretilmesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı	31/102/024-31/09/2025

Dijital Pazarlama ve Sosyal Medya Yönetimi

Küreselleşme ile birlikte, turizm destinasyonları da pazarlama stratejilerinin bir parçası olmuştur. İyi bir markalaşma çalışması ile turizm destinasyonu rakiplerinden ayrılmasına katkı sağlamaktadır. Sosyal ağların bu kapsamda potansiyeli oldukça büyüktür. Bunu sağlamak amacıyla dijital pazarlama ve sosyal medya yönetimi için hizmet alımı planlanmıştır. İçeriklerin oluşturulması ve yayınlanması, düzenli olarak tüm bu süreçlerin takibi, sonuçların raporlanması ve analiz edilmesi bu iş kapsamında yapılacaktır. Ajansımızın yapmış olduğu çalışma ile elde edilen fotoğraf ve video içerikleri kullanılarak Bölgenin tanıtımı için kurulan ve kurulacak olan sosyal medya hesaplarının yönetimi, geliştirilmesi ve takipçi sayısının artırılması sağlanacaktır.

Tablo 57 Dijital Pazarlama ve Sosyal Medya Yönetimi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Dijital Pazarlama ve Sosyal Medya Yönetimi	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/01/25-31/12/25

Dijital Katalog Hazırlanması

Eğil, Çayönü, Karahantepe gibi önemli turizm destinasyonlarının tanıtımının yapılması için dijital olarak tanıtıcı kataloglar hazırlanacaktır.

Tablo 58 Dijital Katalog Hazırlanması

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Dijital Katalog Hazırlanması	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/01/25-31/12/25

Fam Trip Tur Düzenlenmesi

TGA işbirliğinde hedef pazar olarak belirlenen ülkelere sosyal medya temsilcileri, yurtdışı, yurtiçi tur operatörleri ve acentelere tanıtım turları (fam trip) düzenlenerek bölgenin tanıtımına katkı sağlanmış olacaktır. Ayrıca Kapadokya'ya düzenlenen kültür turlarını bölgemize çekmek amacıyla o bölgedeki acente ve tur operatörleri ile görüşmeler sağlanacak ve bölgemize Nevşehir'den charter uçuş sağlanabilmesi için THY ile işbirlikleri geliştirilme çalışmaları yapılacaktır.

Tablo 59 Fam Trip Tur Düzenlenmesi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Fam Trip Tur Düzenlenmesi	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/01/25-31/12/25

Sosyal Medya Temsilcileri ve Seyahat Yazarları Aracılığıyla Tanıtım Yapılması

TGA işbirliğinde hedef pazar olarak belirlenen ülkelere sosyal medya temsilcileri ve seyahat yazarları belirlenecek program çevresinde ağırlanacaktır. Temsilciler hem etkileşimleri yüksek hem de bölgenin turizm potansiyeli ile örtüşen (doğa, kültür, gastronomi vs.) hesaplar ve yazarlardan oluşturulacaktır.

Tablo 60-Sosyal Medya Temsilcileri ve Seyahat Yazarları Aracılığıyla Tanıtım Yapılması

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Sosyal Medya Temsilcileri ve Seyahat Yazarları Aracılığıyla Tanıtım Yapılması	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/01/25-31/12/25

Turizm Yatırım Alanlarını Geliştirme Çalışmaları

Diyarbakır’da, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Diyarbakır İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Eğil Kaymakamlığı ve Ajansımız işbirliği ile Eğil’in mevcut turizm potansiyelinin ve yatırım fırsatlarının değerlendirilmesi amacıyla Eğil Turizm Gelişim Bölgesi ilan edilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Şanlıurfa’da ise yine Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Şanlıurfa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü ve Ajansımız işbirliği ile Şanlıurfa’da başta konaklama sektörüne yönelik olmak üzere turizm yatırımlarının arttırılması amacıyla Haliliye ve Karaköprü ilçeleri içerisinde yer alan ve 4 parselden oluşan bölgenin turizm gelişim bölgesi ilan edilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Turizm yatırımlarının geliştirilmesine yönelik olarak ayrıca, 2025 yılı içerisinde Eğil, Çınar, Silvan, Halfeti, Viranşehir ve Harran ilçelerinde mutabık kalınan fizibilite konularında öncelikli olarak Ajans eliyle, iş yükünün yoğun olması durumunda hizmet alımı yoluyla ön fizibiliteler hazırlanacaktır.

Tablo 61-Turizm Yatırım Alanlarını Geliştirme Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Turizm Yatırım Alanlarını Geliştirme Çalışmaları	Karacadağ KA, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Şanlıurfa ve Diyarbakır İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri	01/01/25-31/12/25

v. Ajans Destekleri

Turizmde Dijital Altyapı ile Somut Olmayan Kültürel Mirasın Geliştirilmesi ve Tanıtılması Programı

Turizm sektöründe daha kaliteli hizmet sunmak ve yoğun rekabette öne çıkarak sağlıklı bir büyüme yakalamak için dijital altyapının geliştirilmesi ile somut olmayan kültürel mirasın korunmasına ve turizme kazandırılmasına yönelik faaliyetler; tarihi, doğal ve kültürel turizm değerlerimizin destinasyon bazında gruplandırılarak dijital olarak tanıtılması; UNESCO koruması altındaki alanlar başta olmak üzere, arkeoloji, edebiyat, tarih, tabiat konulu tematik kültür rotalarının belirlenmesi ve bunların tanıtımına yönelik faaliyetlerin destekleneceği bir mali destek programına çıkılması planlanmaktadır.

Tablo 62-Turizmde Dijital Altyapı ve Somut Olmayan Kültürel Mirasın Geliştirilmesi ve Tanıtılması Programı

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Turizmde Dijital Altyapı ile Somut Olmayan Kültürel Mirasın Geliştirilmesi ve Tanıtılması Programı	PPKB, PYB	01/01/25 31/12/25

Diyarbakır Turistik Treni Alternatif Destek Programı

Tren turizmi gibi ilgi çeken bir turizm türünün bölgede gelişmesi için 19 Nisan 2024 tarihinde Ankara-Diyarbakır-Ankara Turistik Tren hattı seferlerine başlamıştır. Turistik tren seferlerinin başarılı bir şekilde yürütülebilmesi ve etkin tanıtımı için Diyarbakır Valiliği, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası, Devlet Demir Yolları ile Ajansımız işbirliği içerisinde çalışmıştır. Yeni turizm rotaları geliştirilmesini ve turizmin çeşitlendirilmesini sağlayarak bölgenin cazip bir turizm destinasyonu haline gelmesine katkı sunmak amacıyla 2025 yılında da tren seferlerinin desteklenmesi, tanıtımının yapılması çalışmaları devam edecektir. Bu kapsamda “Diyarbakır Turistik Treni Alternatif Destek Programı”na çıkılması planlanmıştır. Program ile tren seferleri desteklenerek, tren turizminin geliştirilmesi ve bölgeye turistik tren turları düzenlenmesiyle tur sayısı ile toplam geceleme sayısının arttırılmasına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Tablo 63-Diyarbakır Turistik Treni Alternatif Destek Programı

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Diyarbakır Turistik Treni Alternatif Destek Programı	PPKB, PYB	01/01/25 31/12/25

2025 Yılı Güdümlü Proje Destekleri

Çayönü Tepesi Turizm Potansiyelinin Güçlendirilmesi Projesi, GPD

2025 yılı Güdümlü Proje Destekleri, Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programının ncelikleri ile uyumlu olan ‘‘Çayönü Tepesi Turizm Potansiyelin Güçlendirilmesi Projesi’’nin uygulanması planlanmaktadır. Projenin amacı, Neolitik dönem kerpiç bir yapının yeniden ayağa kaldırılması, arkeolojik kazı ve açık hava müzesi alanın genişletilmesi, evre düzenleme çalışmaları ile tematik sergi alanı çalışmalarının yürütülmesi, karşılama merkezinin kurulması, UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi başvuru süreçlerinin başlatılması ve eğitim ve turizm sektörlerine katkılarının artırılmasıdır. Proje ile kültür ve turizm alanında önemli noktalardan biri olan Çayönü Tepesinin potansiyelinin harekete geçirilmesine ve turizme kazandırılmasına katkı sunulacaktır.

Tablo 64- Çayönü Tepesi Turizm Potansiyelinin Güçlendirilmesi Projesi, GDP

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Çayönü Tepesi Turizm Potansiyelinin Güçlendirilmesi Projesi, GPD	Karacadağ KA, PYB	01/04/25 30/09/26

Turizmde İnsan Kaynağı Kapasitesinin Artırılması Teknik Destek Programı

Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP alışmaları ile uyumlu olacak şekilde, başvuru sahiplerinin yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmalarını desteklemek amacıyla turizm işletmelerinin insan kaynağı kapasitelerinin geliştirilmesi kapsamında 2025 yılında teknik destek programı uygulanacaktır.

Tablo 65- 2025 Yılı Turizmde İnsan Kaynağı Kapasitesinin Geliştirilmesi Teknik Destek Program

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Turizmde İnsan Kaynağı Kapasitesinin Artırılması Teknik Destek Programı	PPKB, PYB	01/01/25 31/12/25

vi. Önemli Kamu Yatırımları

Tablo 66-Önemli Kamu Yatırımları

Sıra	Projenin Adı	Karakteristiği	Projenin Yeri
1	Zerzevan Kalesi Ziyaretçi Karşılama Merkezi Yapım İşi	İnşaat	Diyarbakır
2	Diyarbakır-Ergani Ulu Camii Onarım İşi	İnşaat	Diyarbakır
3	Diyarbakır-Hani Ulu (Camii Kebir) Camii	İnşaat	Diyarbakır
4	Han El Barur Kervansarayı Restorasyon İşi (Tamamlanmıştır)	İnşaat	Şanlıurfa
5	Harran Ulucami Restorasyon ve Proje Uygulama İşi (Tamamlanmıştır)	İnşaat	Şanlıurfa
6	Turizm Fiziki Altyapı Güçlendirilmesi	Turizm	Diyarbakır-Gaziantep
7	Suriçi Tarihi Sokaklarının Turizme Kazandırılması	Turizm	Diyarbakır

vii. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

Mezopotamya Koku Rotası ve Mezopotamya Koku Evi Oluşturma Projesi

GAP Bölge Kalkınma İdaresinin EKÜS Programına sunulan proje ile kültürel değerlerin turizme kazandırılmasını sağlayarak turizmi çeşitlendirmek, turizmin kırsal alanlara ve bütün yıla yayılmasını sağlamak, yerel halkın turizmden gelir elde etmelerini sağlamak amacıyla koku rotası oluşturmak amaçlanmıştır. Ayrıca Şanlıurfa'da restorasyonu tamamlanmış ancak henüz işlevlendirilmeyen tarihi bir yapının içerisinde Mezopotamya Koku Evi kurulmasını sağlayarak, bölgedeki koku kültürünü yerli ve yabancı ziyaretçilere tanıtılması da projenin amaçları arasındadır.

Tablo 67-Mezopotamya Koku Rotası ve Mezopotamya Koku Evi Oluşturma Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Mezopotamya Koku Rotası ve Mezopotamya Koku Evi Oluşturma Projesi	Karacadağ KA, Diyarbakır Kültür ve Turizm Müdürlüğü Şanlıurfa Kültür ve Turizm Müdürlüğü Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi	01/01/25 31/12/25

viii. Diğer Proje ve Faaliyetler

Eğil Seyir Terası Projesi-CMDP

Proje kapsamında, Diyarbakır İli, Eğil İlçesinde 490,10 m² alanda Seyir Terası kurulması planlanmıştır. Söz konusu seyir terasının ilçenin güçlü turizm potansiyelinin değerlendirilmesine, tarihi, kültürel, doğal zenginliklerinin ve yöresel ürünlerinin tanıtılmasına katkı sağlanması beklenmektedir.

Tablo 68- Eğil Seyir Terası Projesi-CMDP

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Eğil Seyir Terası Projesi-CMDP	Karacadağ KA, Eğil Kaymakamlığı, Eğil Belediyesi	01/01/25 31/12/25

Çermik Butik Pazar Projesi-CMDP

Proje ile Kaplıcalar Diyarı olarak bilinen Çermik ilçesinin turistik açıdan cazibesinin artırılması için yöresel ürünler, hediyeelik eşyalar, el sanatları ürünlerin satıldığı 2.763 m² alanda 19 adet dükkandan oluşan turistik bir çarşı yapımı planlanmıştır.

Tablo 69- Çermik Butik Pazar Projesi-CMDP

Faaliyet Adı	Sorumlu	Süresi
Çermik Butik Pazar Projesi-CMDP	Karacadağ KA, Çermik Belediyesi	01/01/25 31/12/25

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 70- Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programının Süre ve Zaman Planlaması

İKY Kodu	Bileşen Adı*	Yöntem	Özel Amaç	Açıklama	BAŞ.	BTŞ.
-----------------	---------------------	---------------	------------------	-----------------	-------------	-------------

1	Göbeklitepe Alan Yönetim Planı ve Ziyaretçi Yönetim Planının Güncellenmesi	Araştırma Analiz, Planlama	1,2,3	2022 yılı itibarıyla güncelliğini yitiren Alan Yönetim Planının revizyonu yapılacaktır. Ayrıca artan ziyaretçi sayısı ve Bölgede yaşanan deprem ve sel gibi afetler sonrası Ziyaretçi Yönetim Planının da revizyonu yapılacaktır.	2025/1	2025/2
2	Hevsel Bahçeleri Su ve Tarım Yönetimi Analiz Çalışması	Araştırma Analiz, Planlama	1,2,3	UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alan Hevsel Bahçeleri için mevcut durum, tarımsal ürün deseni, üretim yelpazesi, su kalitesi, su ürünleri, flora ve faunayı da içeren ayrıntılı fizibilite çalışması yapılacaktır.	2025/1	2025/2
3	Karahantepe-Şuayp Şehri Rotasında Mimari Tasarım ve Uygulama Projelerinin Geliştirilmesi	Araştırma Analiz, Planlama	2,3	Turizm rotası üstünde gerekli altyapılar planlanacak ve projelendirilecektir.	2023/1	2025/2
4	Yeni Rotaların Oluşturulması Çalışması	Araştırma Analiz, Planlama	1,2,3	Turizmin kırsal alanlara ve bütün yıla yayılmasını sağlamak, yerel halkın turizmden gelir elde etmelerini sağlamak amacıyla yeni rotalar oluşturulması, bunların turistik faaliyete dönüştürülmesi için tespit, tescil ve tanıtım çalışmaları yapılacaktır.	2025/1	2025/2

5	Anadoludakiler Platformu ve Coğrafi İşaretli Ürünlerin Geliştirilmesi	Araştırma Analiz, Planlama	1,2,3,4	Diyarbakır ve Şanlıurfa'da mevcut ürünler içerisinde 1'er tane ürün için AB tescilinin alınması için başvuru hazırlıklarının yapılacaktır.	2025/1	2025/2
6	Bölge Gastronomisinin ve Müziğinin Geliştirilmesi	Araştırma Analiz, Planlama	1,2,3,4	Bölgede gastronomi ve müzik kültürünün geliştirilmesi, korunarak geleceğe taşınması ve şehirlerin kültürel kimlikleri ile pekiştirilmesi, ulusal ve uluslararası alanda tanıtımının yapılması kapsamında çalışmalar yapılması planlanmıştır.	2025/1	2025/2
7	Diyarbakır Turizm Tanıtım, Markalaşma Stratejisi ve Eylem Planının Yapılması	Araştırma Analiz, Planlama	2.3.4	Diyarbakır için ihtiyaç duyulan turizm tanıtım stratejisi ve eylem planı çalışmaları TGA ile işbirliği içerisinde yürütülecektir.	2025/1	2025/2
8	2025 Yılı UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Diyarbakır Başvuru Hazırlıkları	İş birliği ve Koord.	1,2,3,4	UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Yaratıcı Şehirler Ağı Ulusal Listesinde bulunan Diyarbakır'ın, gastronomi teması ile Yaratıcı Şehirler Ağına dahil edilmesi için 2025 yılında başvuru dosyasının hazırlanması ve buna ilişkin etkinliklerin desteklenmesi planlanmaktadır.	2024/1	2025/1
9	Zerzevan Kalesi ve Mithraeum için	İş birliği ve Koord.	1,2,3,4	Zerzevan Kalesi ve Mithraeum Alan Yönetim Planı	2024/2	2025/2

	UNESCO Başvuru Süreci			Ajansımız tarafından hazırlanmıştır. UNESCO başvuru dosyası da hazırlanmış olup, Kültür ve Turizm Bakanlığına sunulmuştur. Bakanlık 2025 yılı Şubat ayında dosyayı sunmayı planlamaktadır. Başvuru dosyası kapsamında 2025 yılında çalışmalar devam edecektir.		
10	Kültür Yolu Festivalleri	İş birliği ve Koord.	1,2,3,4	Kültür ve Turizm Bakanlığı yürüttüğü proje ile bölgenin kültürel değerlerini mimarlık, tarih, kültür ve sanat yoluyla zihinlere aktarmanın yanında şehirlere marka etkinlikler de kazandırmak adına her sene düzenlenen “Kültür Yolu Festivalleri” için kurumlarla işbirliği çalışmaları yapılmaktadır.	2025/1	2025/2
11	Turizm Sektörü İş Birliği Geliştirme Faaliyetleri	İş birliği ve Koord.	1,2,3,4	Turizm Yatırım Forumu, Sur Kültür Yolu Festivali yapılması için işbirliklerini kapsamaktadır.	2024/1	2024/2
12	Mezopotamya Markalaşma ve Tanıtım Çalışmaları	İş birliği ve Koord.	1	GAP Bölge Kalkınma İdaresi ve TRC Bölgesi Kalkınma Ajanslarının 2025 yılında iş birliği içerisinde yapacakları çalışmaları kapsamaktadır.	2023/1	2025/2

13	Bölgenin Tanıtımına Yönelik Dijital İçerik Üretilmesi	Tanıtım ve Yatırım Destek	1	TRC2 bölgesinin sahip olduğu tarihi, kültürel ve doğal güzelliklerin tanıtımı kapsamında belirli temalar altında profesyonel fotoğrafçılar ile foto safari yapılarak bir fotoğraf galerisi oluşturulması; ayrıca kısa tanıtım videoları hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.	2024/2	2025/2
14	Dijital Pazarlama ve Sosyal Medya Yönetimi	Tanıtım ve Yatırım Destek	1	Ajansımızın yapmış olduğu çalışma ile elde edilen fotoğraf ve video içerikleri kullanılarak Bölgenin tanıtımı için kurulan ve kurulacak olan sosyal medya hesaplarının yönetimi, geliştirilmesi ve takipçi sayısının artırılması sağlanacaktır.	2024/2	2025/2
15	Dijital Katalog Hazırlanması	Tanıtım ve Yatırım Destek	1,2,3	Eğil, Çayönü, Karahantepe gibi önemli turizm destinasyonlarının tanıtımının yapılması için dijital olarak tanıtıcı kataloglar hazırlanacaktır.	2025/1	2025/2
16	Fam Trip Tur Düzenlenmesi	Tanıtım ve Yatırım Destek	1,2,3	TGA işbirliğinde hedef pazar olarak belirlenen ülkelerden sosyal medya temsilcileri, yurtdışı, yurtiçi tur operatörleri ve acentelere tanıtım turları (fam trip)	2025/1	2025/2

				düzenlenerek bölgenin tanıtımına katkı sağlanmış olacaktır		
17	Sosyal Medya Temsilcileri ve Seyahat Yazarları Aracılığıyla Tanıtım Yapılması	Tanıtım ve Yatırım Destek	1,2,3,4	TGA işbirliğinde hedef pazar olarak belirlenen ülkelerden sosyal medya temsilcileri ve seyahat yazarları belirlenecek program çevresinde ağırlanacaktır.	2025/1	2025/2
18	Turizm Yatırım Alanlarını Geliştirme Çalışmaları	Tanıtım ve Yatırım Destek	1,2,3,4	Diyarbakır'ın Eğil ilçesinin turizm gelişim bölgesi ilan edilmesi ve Şanlıurfa'nın Haliliye ve Karaköprü ilçeleri içerisinde yer alan ve 4 parselden oluşan bölgenin turizm gelişim bölgesi ilan edilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca belirli ilçelerde turizm yatırım alanlarının geliştirilmesine yönelik ön fizibilite raporları hazırlanacaktır.	2025/1	2025/2
19	Turizmde Dijital Altyapı ve Somut Olmayan Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Programı	Ajans Destekleri	1,2,3,4	Turizm sektöründe daha kaliteli hizmet sunmak ve yoğun rekabette öne çıkarak sağlıklı bir büyüme yakalamak için dijital altyapının geliştirilmesi ile somut olmayan kültürel mirasın korunmasına ve turizme kazandırılmasına yönelik faaliyetler destekleneceği bir mali destek	2025/1	2025/2

				programına çıkılması planlanmaktadır.		
20	Diyarbakır Turistik Treni Alternatif Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3,4	Diyarbakır Turistik Treni Alternatif Destek Programı ile tren seferleri desteklenerek, tren turizminin geliştirilmesi ve bölgeye turistik tren turları düzenlenmesiyle tur sayısı ile toplam geceleme sayısının arttırılmasına katkı sağlanması amaçlanmıştır.	2025/1	2025/2
21	Çayönü Tepesi Turizm Potansiyelinin Güçlendirilmesi GÜDÜMLÜ PROJESİ	Ajans Destekleri	1,2,3,4	Çayönü Tepesi Turizm Potansiyelin Güçlendirilmesi Projesi'nin uygulanması planlanmaktadır.	2025/1	2025/2
22	Turizmde İnsan Kaynağı Kapasitesinin Artırılması Teknik Destek Programı	Ajans Destekleri	1,2,3,4	Turizm işletmelerinin insan kaynağı kapasitelerinin geliştirilmesi kapsamında 2025 yılında teknik destek programı uygulanacaktır.	2025/1	2025/2
23	Mezopotamya Koku Rotası ve Mezopotamya Koku Evi Oluşturma Projesi	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	1,2,3,4	GAP Bölge Kalkınma İdaresinin EKÜS Programına sunulan proje ile koku rotası ve Mezopotamya Koku Evi kurulması amaçlanmıştır.	2025/1	2025/2
24	Eğil Seyir Terası Projesi-CMDP	Diğer Proje ve Faaliyetler		Diyarbakır İli, Eğil İlçesinde 490,10 m ² alanda Seyir Terası kurulması planlanmıştır.	2025/1	2025/2

25	Çermik Butik Pazar Projesi-CMDP	Diğer Proje ve Faaliyetler	Proje ile Kaplıcalar Diyarı olarak bilinen Çermik ilçesinin turistik açıdan cazibesinin artırılması için yöresel ürünler, hediyelik eşyalar, el sanatları ürünlerin satıldığı 2.763 m2 alanda 19 adet dükkandan oluşan turistik bir çarşı yapımı planlanmıştır	2025/1	2025/2
----	---------------------------------	----------------------------	--	--------	--------

f. İzleme ve Değerlendirme

Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programının izleme ve değerlendirmesi, ortak Sonuç Odaklı Program kapsamında oluşturulan ***Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma SOP Komitesi*** tarafından 6 aylık periyotlarla yapılacaktır.

3. Kurumsal Gelişim

Karacadağ Kalkınma Ajansı, Bölge Planı ve Stratejik Plan (2021-2025) doğrultusunda, Ajansın kurumsallaşmasına katkıda bulunan faaliyetleri sistematik bir bütünlük içerisinde gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda çalışanların hizmet içi eğitimler ile yetkinliklerini sürekli ve kalıcı bir şekilde iyileştirmek; bölgedeki diğer kurum ve kuruluşlara örnek teşkil edecek şekilde kalite ve bilgi güvenliği yönetimi sistemini içselleştirmek, bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanmak; Bölgedeki kişi ve kurumları Ajansın amaçlarından, faaliyetlerinden ve sağlayacağı imkanlardan haberdar ederek bilgilendirmek bu amaca hizmet edecektir.

Kurumsal gelişim kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler Ajansımızın sahip olduğu 9001 Kalite Yönetim Sistemi standartlarına göre yerine getirilecektir. Ajansın operasyonel iş süreçleri ile ilgili bilgiler kaydedilecek, ölçülecek, standartlaştırılacak ve bu standartlara ulaşmak için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Ulaşılan hedefler ile yetinilmeyecek, sürekli iyileştirme felsefesi ile hep bir sonraki hedefe ulaşmanın planlaması yapılacaktır. Ajansımız sonuç ve çıktılarının daha iyi hale getirilmesi için ilgili tarafların beklenti ve isteklerini dikkate alarak paydaş memnuniyetini en üst seviyeye çıkarmayı amaçlamaktadır.

Tablo 71- Kurumsal Gelişim Çıktı Hedefleri

S. N.	Gösterge	Birim	Miktar
1	Yurt İçi ve Yurt Dışına Çalışma Ziyaretleri Gerçekleştirilmesi	Ziyaret sayısı (adet)	3
2	Personel Ücretleri	Kişi X ay	46 x 12
3	Sosyal Güvenlik Prim Giderleri	Kişi X ay	46 x 12
4	Kıdem Tazminatları	Kişi	8
5	Eğitim Programı ve Hizmet İçi Eğitimler	Saat X kişi	30x 46
6	Eğitim Amaçlı, Süreli Süresiz Yayınlar İle Yazılı ve Görsel Materyalin Satın Alınması	Abonelik Sayısı (Adet)	0
7	Yurt İçi ve Yurt Dışındaki Eğitim, Staj ve Çalışma Ziyaretleri	Kişi X Adet	32 x 2
8	Ajansın ve YDO'ların İnternet Sitelerinin Bakım ve Güncellemesi	Bakım ve Güncelleştirme Sayısı	3
9	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Altyapısının Geliştirilmesi	Geliştirilen ya da Kurulan	5

S. N.	Gösterge	Birim	Miktar
		Yazılım/Donanım Çeşidi Sayısı	
10	ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi, Güncellemeleri	Güncelleme Sayısı	15
11	İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri	Faaliyet Sayısı	22
12	Kurumsal İşbirliklerinin Teşvik Edilmesi	İş birliği Sayısı (Adet)	3
13	Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri	Ana Faaliyet Sayısı (Adet)	5
14	Proje Başına İzleme Sayısı	Adet	4
15	Hazırlanan Etki Değerlendirme Raporu Sayısı	Adet	4
16	Düzenlenen İş birliği ve Organizasyon Sayısı	Adet	22
17	Bölge Dışında Ziyaret Edilen SİAD ve TSO Sayısı	Adet	7
18	Hazırlanan Yatırım Rehberi ve Broşür Sayısı	Adet	3
19	Takip Edilen İzin ve Ruhsat İşlemi Sayısı	Adet	2
20	Danışmanlık Hizmeti Verilen Yatırımcı Sayısı	Adet	800
21	Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) Konusunda İzleme Yapılan Firma Sayısı	Adet	50
22	Tamamlama ve Ekspertiz İşlemi Yapılan YTB Sayısı	Adet	30
23	İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi Eylem Planı Sayısı	Güncelleme/Adet	2

a. Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Bölgesel Girdi-Çıktı Analizi Çalışması

Bölge illerinde girdi-çıktı tablolarının oluşturulması bölgelerin ekonomik yapısının analizi, yürütülen program ve faaliyetlerin bölge ekonomisine etkisi ile küresel trendlerin oluşturacağı fırsat ve tehditlerin tespit edilebilmesi ve ölçülmesi gibi pek çok mekânsal analiz çalışmasına temel girdi teşkil edecektir. Bu kapsamda 2023 yılında tamamlanan bölgesel girdi-çıktı analizi çalışmasının yorumlanması için bu alanda uzman akademisyenlerden teknik yardım hizmeti alınması planlanmaktadır.

Tablo 72-Bölgesel Girdi-Çıktı Analizi Çalışması

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Bölgesel Girdi-Çıktı Analizi	PPKB	01/03/25 31/12/25

Programlama Faaliyetleri

Bölge Planı hedefleri ve öncelikleri doğrultusunda 2025 yılını kapsayan Sonuç Odaklı Programları içerecek Programlama Belgesi hazırlık çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda Bölge Planı Koordinasyon ve İzleme Toplantılarında katılımcılarının 2024 yılı Destek Programlarına ilişkin görüş ve önerileri sözlü olarak alınacaktır. Ayrıca önceki yıllarda uygulanan programlarda deneyim kazanmış Ajans uzman personeline yönelik 2025 Destek Programlarına ilişkin önerilerini almak amacıyla toplantı gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda aşağıdaki faaliyet gerçekleştirilecektir.

- a) Ajans personelinin dahil olacağı kurum içi değerlendirme toplantılarının yapılması (1 toplantı)

GAP BKİ ve Bölge Kalkınma Ajansları Ortaklığında Destek Programlarının Hazırlanması

Hazırlık aşamasında Ajansımızın da rol aldığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) Başkanlığı tarafından yürütülen çalışmalar GAP BKİ ve TRC Bölgesi Kalkınma Ajansları (İpekyolu-Dicle-Karacadağ) arasındaki iş birliğini artırmıştır. 2025 yılı içerisinde bu iş birliğinin devamı niteliğinde GAP Bölge Kalkınma İdaresi ile hali hazırda devam eden ortak faaliyet alanlarında ya da yeni alanlarda iş birliğine dayalı destek programları tasarlanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Tablo 73- Programlama Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi
2025 Yılı Programlama Çalışmaları	a) Bölge aktörlerinin görüş ve önerilerinin alınması b) Ajans personelinin görüş ve önerilerinin yapılması c) Sonuçların analiz edilmesi	PPKB	01/03/25- 31/09/25

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi
GAP BKİ ve Bölge Kalkınma Ajansları Ortaklığında Destek Programlarının Tasarlanması	a) Toplantıların yapılması b) Toplantı sonuçlarının analizi c) Program rehberlerinin hazırlanması	PPKB, PYB, İDB, YDO	01/01/25- 31/05/25

Ajans Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri

Ajansın 2025 yılında uygulayacağı destek programlarının yürütülmesi faaliyetleri kapsamında program rehberlerinin hazırlanması, programların duyurulması, program ile ilgili eğitimlerin verilmesi, programların tanıtımı ve değerlendirmesi vb. faaliyetler yürütülecektir.

Tablo 74-Ajans Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Ajans Destek Programlarının Yürütülmesi Faaliyetleri	PYB	01/01/25 31/12/25

ii. İş birliği ve Koordinasyon

Yerel ve Genel Kurumsal Ağların Kurulması

Ajans, TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesinde ve diğer bölgelerde bulunan birçok kurum, kuruluş, örgüt ve inisiyatif ile ilişkide bulunacaktır. Bu ilişkinin dört boyutu olacaktır.

Bu boyutlar;

- a) İş birliği,*
- b) Yardım,*
- c) Veri, Enformasyon ve Bilgi Değişimi,*
- d) Yerel Kalkınma İnisiyatiflerinin Kurulmasına Öncülük.*

Ajans, daha önce de vurgulandığı gibi, yerel potansiyeli ve dinamikleri harekete geçirmek suretiyle bölgenin kalkınmasında önemli roller üstlenmektedir. Ancak, ajansın bu hareketi tek başına başlatması ve yürütmesi oldukça zordur. Bu yüzden ajans gerek bölgedeki, gerekse ülkemizdeki diğer kurum ve kuruluşlar ile ilişki kurmaktadır. Bu ilişki sayesinde, ajans, iş birlikleri yaparak kaynakları daha etkin ve verimli kullanmaktadır.

Ajans, 2025 yılında bölgedeki kurum ve kuruluşlara ilgili mevzuat çerçevesinde teknik ve mali desteklerde bulunacaktır. Böylece var olan ancak kaynak yetersizliği yüzünden atıl kalan potansiyel harekete geçirilecektir.

Bu çerçevede bölgede yer alan kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliğinin tesis edilmesine ve bunlarla sağlam ilişkiler kurularak, bu kurumlarla gerekli veri ve bilgi akışının sağlanmasına ve ilişkilerde yaşanabilecek muhtemel sorunların çözümlenme yollarına yönelik mekanizmaların altyapısı geliştirilecektir.

Yatırımcıların başvurusunu kabul etme ve işlemlerin takip edilmesi sorumluluğunu üstlenecek Yatırım Destek Ofislerinin, işlemlerini ivedilikle yürütmesi amacıyla karar verme konusunda yetki sahibi kurum ve kuruluşlarla iş birliği mekanizmalarının tesis edilmesi için geliştirilen stratejinin takibine ve güncellenmesine 2025 yılında da devam edilecektir.

Ajansımız 2010 yılında Avrupa Bölgesel Kalkınma Ajansları Birliği'ne (EURADA) üye olmuştur. Ajansımız 15 Aralık 2020 tarihinde yapılan seçimlerde EURADA İcra Komitesine seçilmiş olup 2025 yılında tasarruf tedbirleri gereğince bu üyelik sonlandırılacaktır. İhtiyaç duyulması halinde Bakanlığımızın onayını müteakip diğer uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapılabilecek ve üye olunabilecektir.

Tablo 75-Yerel ve Genel Kurumsal Ağların Kurulması Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi
Ülke ve Yerelde Kurum ve Kuruluşlarla İlişki	a) Kurum ve Kuruluşlarla İletişim Stratejisi Geliştirilmesi b) Formel İlişki Ağlarının Tesis Edilmesi c) Uluslararası Kuruluşlarla İşbirliği Ağlarının Oluşturulması ve Üye Olunması	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25

Bölgesel Koordinasyon ve İş Birliği Faaliyetleri

Yerel düzeydeki kurumsal koordinasyon eksikliği, hizmetlerin kalite ve verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Bölgesel kalkınmada etkili ortaklık ve iş birliğine ilişkin faaliyetler önemli bir etkidir. Ajansımız tarafından 2025 yılında bölgesel ve yerel düzeyde aşağıdaki toplantı ve organizasyonlara katkı ve katılım göstermeyi planlamaktadır.

- a) GAP Bölgesi ve diğer komşu Düzey 2 bölge Ajansları ile toplantılar ve ortak organizasyonlar gerçekleştirilmesi*
- b) TRC2 Bölgesi İl Koordinasyon Kurulu Toplantıları*
- c) TRC2 Bölgesi İl İstihdam Kurulu Toplantıları*
- d) Kent Konseyi Toplantıları*
- e) TRC2 Bölgesi Koruma Kurulu Toplantıları*
- f) GAP Rekabet Gündemi Toplantıları*
- g) TGA İl Tanıtım Kurulu*
- h) Diğer sektörel ve tematik başlıklarda toplantılar düzenlenmesi, koordinasyona ilişkin iş birliği platformlarının kurulması, organizasyonlar yapılması.*
- i) Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri ve Çalışma Birimleri Koordinasyon Toplantıları*

Yatırım Programında Yer Alan Şanlıurfa/Diyarbakır Projeleriyle İlgili Çalışma Yapılması

Kurum ve kuruluşlar Bölge Planı önceliklerine bakarak kendi denetimlerini kendileri yapacak olup talep etmeleri halinde Bölge Planı önceliklerine uyum hakkında kurumlara destek verilecektir. Bu kapsamda bölgede kurum kuruluşların yürüttüğü ve il yatırım programında yer alan projelerin izlenmesi için 2025 yılında aşağıdaki yer alan çalışmalar yapılacaktır.

- a) Hükümet programı projelerden en az biri ile ilgili sorumlu kuruluşla birlikte araştırma, fizibilite ve proje hazırlama çalışması yapılması.*
- b) İlgili kuruluşların talebi halinde programdaki Şanlıurfa/Diyarbakır projeleri ile ilgili ön araştırmaların yapılması ve bilgilerin toplanması*
- c) İlgili kuruluşların talebi halinde 2025 yılı yatırım tekliflerinin Bölge Planı öncelikleriyle uyumu konusunda destek verilmesi*

Sempozyum, Seminer, Panel, Konferans-Kongre Organizasyonları

Ajanslar arası iş birliğinin geliştirilmesi, bölgesel eşgüdümün sağlanması ve tecrübe paylaşımının artırılması için çeşitli dönemlerde münferit veya diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte konferanslar düzenlenmektedir. 2025 yılında sempozyum, seminer, panel, konferans-kongre organizasyonları için aşağıdaki başlıklarda çalışmalar yapılması öngörülmektedir.

Tablo 76-Bölgesel Koordinasyon ve İş Birliği Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi
Bölgesel Koordinasyon ve İş birliği Faaliyetleri	Bölgesel/yerel ortaklık ve iş birliğine ilişkin faaliyetler a) GAP Bölgesi ve diğer komşu Düzey 2 bölge Ajansları ile toplantılar ve ortak organizasyonlar gerçekleştirilmesi b) TRC2 Bölgesi İl Koordinasyon Kurulu Toplantıları c) TRC2 Bölgesi İl İstihdam Kurulu Toplantıları d) Kent Konseyi Toplantıları e) Diyarbakır Koruma Kurulu Toplantıları f) GAP Rekabet Gündemi Toplantıları g) Diğer sektörel ve tematik başlıklarda toplantılar düzenlenmesi, koordinasyona ilişkin iş birliği platformlarının kurulması h) Yatırım Destek Ofisleri Koordinasyon Toplantıları	PPKB PYB YDO'lar İDB	01/01/25 31/12/25
	Hükümet ve Yatırım Programında Yer Alan Şanlıurfa/Diyarbakır Projeleriyle İlgili Çalışma Yapılması a) Hükümet programı projelerden en az biri ile ilgili sorumlu kuruluşla birlikte araştırma, fizibilite ve proje hazırlama çalışması yapılması. b) İlgili kuruluşların talebi halinde programdaki Şanlıurfa/Diyarbakır projeleri ile ilgili ön araştırmaların yapılması ve bilgilerin toplanması	PPKB	01/01/25 31/12/25
	Üniversiteler ve ilgili kurum/kuruluşlar ile işbirliği halinde Sempozyum, Seminer, Panel, Konferans-Kongre Organizasyonları	PPKB, YDO'lar, İK	01/01/25 31/12/25

Bölge Planı ve Diğer Planların Uygulanması ve İzlemesine İlişkin Faaliyetler**BGUS ve On İkinci Kalkınma Planının Uygulanması**

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS), Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda bölgesel gelişme politika ve uygulamalarının ülke düzeyindeki genel stratejik çerçevesini çizmek üzere ilgili bakanlıklar, kalkınma ajansları, yerel yönetimler, üniversiteler, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarının katkı, görüş ve

önerileri alınarak hazırlanmıştır. BGUS'un ve 2024-2028 yıllarını kapsayan On İkinci Kalkınma Planı'ndaki bölgesel gelişme politikalarının temelini oluşturması ve yereldeki kurum ve kuruluşların kalkınma vizyonlarının ulusal kalkınma vizyonu ile uyumunun sağlanması konularında işlevsel olması hedeflenmiştir.

Ajans Stratejik Planının Uygulanması (Faaliyet Raporları)

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin beşinci bölümü Ajansların yıllık çalışma programı ve bütçeye uygun olarak hazırlayacakları faaliyet raporlarındaki temel ilkeleri tanımlamaktadır. Faaliyet raporları aynı zamanda Ajans Stratejik Plan uygulamalarının izlenmesi için de bir araç olarak kullanılmaktadır. Faaliyet raporunda faaliyetlere ilişkin gerçekleştirmeler belirtilerek ön görülen hedefler ile gerçekleştirme durumları karşılaştırılmaktadır. Bu kapsamda hem Ajansın faaliyetlerini ortaya koymak hem de Stratejik Plana göre performansını belirlemek için 2025 yılında, Ajans 2024 yıllık faaliyet raporu ile 2025 yılı altı aylık ara faaliyet raporları hazırlanacaktır.

Bölge Kurumlarının Kurumsal Kapasitesini Geliştirmeye Yönelik Faaliyetler

2024-2028 yıllarını kapsayan Ajans Bölge Planında kurumsal kapasitenin geliştirilmesi bir amaç olarak yer almaktadır. Kurumsal kapasitenin gelişmesi hem kurumların ve bireylerin ilgili kuruma güvenini arttıracak hem de beşerî gelişmeye katkı sağlayacaktır. Bireylerin ve kurumların birbirine güven duyduğu bir ortamda sosyal sermaye gelişecektir. Kalkınma ile sosyal sermaye arasında doğrudan bir ilişki olduğu düşünüldüğünde Ajansımızın bu alana yönelik çalışmalar yapması elzem gözükmektedir. Stratejik planlama dışında kurumların insan kaynağı ve kurumsal kapasitesinin geliştirmesine yönelik bölge planlama, fizibilite hazırlama, proje geliştirme gibi konularda eğitimler verilmesi ya da mentörlük hizmeti sağlanması amaçlanmaktadır.

Tablo 77- Bölge Planı ve Diğer Planların Uygulanması ve İzlemesine İlişkin Faaliyetler

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi
2024-2028 Yılı Bölge Planı hazırlıkları ve Diğer Planların Uygulanması ve İzlemesine İlişkin Faaliyetler	TRC2 Bölge Planı Uygulanması ve İzlenmesi a) TRC2 2024-2028 Yılı Bölge Planının hazırlanması ve yayımlanması çalışmaları b) Planın uygulanmasının sağlanması, gerekli iş birliği ve koordinasyon süreçlerinin gerçekleştirilmesi, yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde Kurum, Kuruluş ve ilgili Bakanlıklara ziyaretler/iş	PPKB	01/01/25 31/12/25

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlu	Süresi
	birlikleri gerçekleştirilmesi c) Bölge planı ve programlarının uygulanmasında diğer ülke uygulamalarının görülmesi, bilimsel gelişmelerin izlenmesi için uluslararası bir etkinliğe katılım (yurt dışı çalışma ziyareti/sempozyum/eğitim)		
	Ajans Stratejik Planı Uygulanması ve İzlemesi a) Ajans 6 aylık ve yıllık faaliyet raporlarının hazırlanması ve basımı Ajans performans göstergelerinin takip edilmesi	PPKB	01/02/25 31/12/25
	Yerel Yönetimlerin, Kurum, kuruluşların, kooperatiflerin ve STK'ların kurumsal kapasitelerini arttırmaya yönelik faaliyetler, PCM eğitimleri, girişimcilik eğitimleri, yeşil dönüşüm ve sürdürülebilirlik eğitimleri vb.	PPKB/ DİFB	01/01/25 31/12/25
	Afet risk ve kriz yönetimi konusunda yerel düzeydeki beşerî ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi	PPKB	01/01/25 31/12/25

iii. Kapasite Geliştirme

Kurumsallaşma ve Yönetim Faaliyetleri

Ajansın, Kanun ve Kararnamede belirtilen amaçlarına ulaşması, büyük ölçüde kurumsal altyapısının amaca uygun bir şekilde oluşturulmasına ve kurumsallaşma faaliyetlerinin dinamik bir şekilde sürdürülmesine bağlıdır. Gerek Mali Yeterlilik gerekse de dış denetimlerde Ajansın 2012 yılından beri uyguladığı Kalite ve Bilgi Güvenliği Yönetim sisteminin önemli katkıları olmuştur. Ajans 2022 yılına kadar her iki belgenin de (9001 & 27001) standartlarını karşılamak için özverili bir şekilde çalışmalarına devam etmiştir. 2025 yılında da Kalite Yönetim Sisteminin TSE tarafından belgelemenin devamı için denetimler gerçekleştirilecektir.

2025 yılında, kurumsallaşma ve yönetim sürecindeki eksiklik ve aksaklıklar tespit edilerek bunların giderilmesine ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam edecek ve bu amaçla gerekli tedbirler alınacaktır. 2025 yılında yürütülecek belli başlı kurumsallaşma ve yönetim faaliyetleri aşağıdaki gibidir.

Yeni Dönem Kurumsallaşma Faaliyetleri

Ajansımızın kurumsallaşma faaliyetlerine kapsamında, İş Akış Süreçlerinin İyileştirilmesi, Bilgi ve Belge Yönetimi, Birim Yönergeleri ve İş Tanımlarının Yenilenmesi, İnsan Kaynakları Yönetimi ve Politikasının Belirlenmesi gibi kurumsallaşma ile ilgili faaliyetler gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Tablo 78-Yeni Dönem Kurumsallaşma Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi
Yeni Dönem Kurumsallaşma Faaliyetleri	- İş Tanımlarının Yenilenmesi - Ajans İK Politikasının Güncellenmesi - Kurumsal Aidiyetin Artırılması	Destek Birimi / İK	01/01/25-31/12/25

Ajansın Yönetim Kurulu Çalışmaları

Ülkemizde bölgesel gelişme ve kalkınma alanında Kalkınma Ajanslarının bir politika aracı olarak kullanılması yeni bir uygulamadır. Ülkemizin aksine dünyada, özellikle gelişmiş batı ülkelerinde, kalkınma ajanslarının uzun yıllardır etkin bir politika aracı olarak kullanılmalarına bağlı olarak ciddi bir uygulama birikimi mevcuttur.

Gerek ülkemizdeki gerekse uluslararası alandaki iyi uygulamalar, tecrübe ve birikimler dikkate alınmak suretiyle, kalkınma ajansları ile tesis edilmeye çalışılan yeni kalkınma yaklaşımı ve anlayışının daha iyi anlaşılması ve içselleştirilerek karar alma ve uygulama mekanizmalarında tezahür etme şansı bulunmaktadır. Bu kapsamda 2025 yılında ajans yönetim kurulu toplantılarının yanı sıra ajansın Kalkınma Kurulu üyeliklerinde yer alanların oryantasyonunu sağlamaya yönelik faaliyetler düzenlenmesi, Bu faaliyetlerle, Ajans Kalkınma Kurulunda görev alan kişilerde ortak çalışma kültürü ve anlayışının geliştirilmesi, bilgi eksikliğinin giderilmesi, sahiplenmenin artırılması, çalışma ortamı ve çevreye uyumun sağlanması, proaktif bir şekilde ajansın amacına uygun kararlar alınması amaçlanmaktadır.

Tablo 79 -Yönetim Kurulu Çalışmaları

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi
Yönetim Kurulu Toplantıları	a) Toplantı hazırlık çalışmaları	Genel Sekreterlik,	01/01/25-31/12/25

	b) Toplantıların düzenlenmesi	Destek Birimi	
Temsil ve Tanıtım Faaliyetleri	Yönetim Kurulu ve Genel Sekreterlik Temsil ve Tanıtım Faaliyetleri	Genel Sekreterlik, Destek Birimi	01/01/25-31/12/25

Hizmet Binalarının Eksikliklerinin Giderilmesi

Ajansımız kendi mülkü olan Diyarbakır'daki merkez hizmet binasına 2020 yılında taşınmıştır. Bunun yanı sıra Şanlıurfa YDO hizmet binası kiralama yoluyla hizmet vermeye devam edecektir. Yeni hizmet binası ve Şanlıurfa YDO binasında, ihtiyaçlara binaen ortaya çıkabilecek tadilat işleri bu başlık altında ele alınmıştır.

Tablo 80-Fiziki Mekânlara İlişkin Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Ajans ve YDO (Diyarbakır ve Şanlıurfa) Hizmet Binalarının Bakım, Onarım ve Tadilat Hizmetlerinin Karşılansması	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25

Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespiti, Temini ve Araç Alımına İlişkin Faaliyetler

2025 yılı içerisinde, Ajans personeli ile hizmet binaları için ihtiyaç duyulacak demirbaş (masa, sandalye, dolap, vb.), sarf malzemeleri (kırtasiye vb.) ve ofis ekipmanları (bilgisayar, yazıcı, faks, fotokopi, taşınabilir bellek vb.) ihtiyaçları belirlenecek ve serbest piyasadan satın alma yoluyla karşılanacaktır.

Tablo 81-Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespiti, Temini ve Araç Alımına İlişkin Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Demirbaş, Ofis Ekipmanı, Bilgi İşlem Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespiti ve Temini	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25
Araç Alımı	Genel Sekreterlik	01/01/25-

İnsan Kaynakları Politikası ve Yeni Personel İstihdamı

Bölgenin yeni ulusal ve yerel rekabet koşullarına ayak uydurma yeteneğini geliştirmek ve uygun altyapıyı hazırlayabilmek amacıyla, çabuk karar alıp uygulayabilen, esnek ve dinamik bir kurumsal örgütlenmeyi sağlamak üzere ajans tarafından etkin bir insan kaynakları rejimi ve politikası belirlenmiştir. Zira, kalkınma ajanslarının temel ürünü “hizmet”tir. Hizmet üretiminde anahtar rol çalışanlar tarafından oynanmaktadır. Bu açıdan, ajansta istihdam edilecek personelin nitelikleri hayati derecede önem kazanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı tarafından başlatılan staj seferberliği programı kapsamında Ajansımızda üniversite öğrencilerine yönelik olarak üniversitelerin açılma tarihleri göz önünde bulundurularak, maksimum sayıda stajyerin istihdam edilmesi planlanmaktadır.

Bu kapsamda 3308 sayılı Kanunun öngördüğü şekilde 2025 yılında Ajans personel sayısının yüzde beşinden az olmamak üzere öğrencilere beceri eğitimi yaptırılması ve Kanunun öngördüğü şekilde ödemelerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu ödemeler “Diğer Personel Giderleri” ele alınmıştır. Bu bütçe kalemi altında ayrıca Ajans yardımcı personelinin fazla mesai ve genel tatil ücreti ödemeleri de yer almaktadır.

Tablo 82-İnsan Kaynakları ile İlgili Faaliyetler

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi
Personel Ücretleri	Maaş Ödemeleri	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25
Sosyal Güvenlik Prim Giderleri	Sosyal Güvenlik Prim Ödemeleri	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25
Tediye Ödemeleri	Tediye Ödemeleri	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25
Kıdem Tazminatları	Kıdem Tazminatları	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25
Hizmet Mekânlarının ve YDO'ların Sürekli İşçi Ücretleri	Hizmet Mekânlarının ve YDO'ların Sürekli İşçi Ücretleri	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25
Hizmet Mekânlarının ve YDO'ların Sürekli İşçi SGK'ları	Hizmet Mekânlarının ve YDO'ların Sürekli İşçi SGK'ları	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25

Sürekli İşçi Tediye Ödemeleri	Sürekli İşçi Tediye Ödemeleri	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25
Fazla Mesai	Fazla Mesai	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25
Sosyal Haklar	Sosyal Haklar	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25
Diğer Personel Giderleri	3308 Sayılı Kanun Kapsamındaki Ödemeler	Genel Sekreterlik	01/01/25-31/12/25

Personel Eğitimi

Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 5 ve 23'üncü maddeleri çerçevesinde, Ajans personelinin gelişimine yönelik “eğitim programları” uygulanacaktır.

Yönetmeliğin 23/1 inci maddesinde; “Ajans personeli, görevlerinin gerektirdiği nitelik ve ihtiyaca uygun olarak, usul ve esasları Genel Sekreterlikçe teklif edilecek ve Yönetim Kurulunca karara bağlanacak bir program dâhilinde yılda en az 30 saat süreyle hizmet içi eğitime tabi tutulur. Eğitim programında ilgili kurum ve kuruluşlardan azami ölçüde faydalanılır” hükmü yer almaktadır.*

Eğitimlerin her bir personel tarafından en az ilgili sürede olmak üzere alınması sağlanacaktır. Ajans 9001 Kalite Yönetimi Sistemi kapsamında oluşturulan Personel Eğitimi Prosedürüne göre hazırlanacak olan 2025 Eğitim Planına ek olarak özellikle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Ulusal Ajans, Merkezi Finans ve İhale Birimi, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, UNDP, UNIDO, TİKA, JICA ve Kalkınma ve Yatırım Bankası gibi kuruluşların plan dışı eğitim programlarına katılım sağlanacaktır. Eğitimler konusunda ilgili kuruluşlarla iş birlikleri de yapılabilir.

Diğer taraftan, personelin bilgi ve kapasitelerinin artırılması amacıyla çeşitli süreli ve süresiz yayınlara abone olunacak ve gerekli yazılı ve görsel materyal satın alınacaktır.

Tablo 83- Personel Eğitimi ile İlgili Faaliyetler

Faaliyet Adı	Alt Detaylar	Sorumlusu	Süresi
Eğitim Programı ve Hizmet İçi Eğitimler	2025 Yılı Toplam Eğitim Maliyeti	Destek Birimi	01/01/25-31/12/25

Eğitim Amaçlı, Süreli Süresiz Yayınlar ile Yazılı ve Görsel Materyalin Satın Alınması	2025 Yılı Toplam Maliyeti	Genel Sekreterlik Çalışma Birimleri	01/01/25-31/12/25
Yurt İçi ve Yurt Dışındaki Eğitim, Staj ve Çalışma Ziyaretleri Giderleri (Yolluklar, ulaşım, konaklama vb.)	2025 Yılı Toplam Maliyeti	Genel Sekreterlik Çalışma Birimleri	01/01/25-31/12/25

Yazılım ve Donanım İhtiyaçları

Ajansımız bölgemiz dinamiklerinin dönüşüm sürecini yönlendirirken, bölgedeki diğer kurum ve kuruluşlara örnek teşkil edecek şekilde öncelikle kendi bilgi ve iletişim teknolojileri stratejisini oluşturarak faaliyetlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanmaya çalışmaktadır.

Ajansın bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının geliştirilmesi için gerekli olan yeni yazılım ve donanımların, bunların bakım ve onarımı ile danışmanlık hizmetlerinin alımı büyük ölçüde gerçekleştirilmiş olup mevcut sistemin geliştirilmesi ve eksiklerinin giderilmesi ile Ajansın bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısına ait yazılım ve donanımların bakım ve onarımı ile lisans yenilemeleri için 2025 yılında gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Mevcut bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısını geliştirmek ve daha etkin bir şekilde kullanabilmek için Ajans tarafından 2025 yılında aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- İnternet sitelerinin geliştirilmesi ve güncellenmesi
- Güvenlik ve Ağ (Network) hizmetleri yapısının geliştirilmesi hizmetleri
- İşlemci ve sunucu tarafındaki işlemler
- Ajans personelinin ihtiyaç duyduğu alanlarda donanım ve bunlara ait yazılımların satın alınması,
- Online toplantı altyapısı ve modülü (Bakanlığın merkezi yapısındaki uygulamalar kullanılacaktır.)
- Bilgi işlem donanımlarına yönelik olarak anti-virüs ve internet içerik güvenliği yazılımları yıllık lisans yenilemesinin yapılması, depolama, yedekleme ve network

altyapısının oluşturulmasına devam edilmesi ve bunlar için bakım sözleşmeleri imzalanması, (Uygulama ve diğer hizmetlerin Bakanlığımız tarafından tedarik edilmesi durumunda satın alımlar tarafımızca yapılmayabilir.)

- İşletim sistemi, ofis yazılımları, veri tabanı, istatistik, coğrafi bilgi sistemi, araç takip sistemi lisansı, CAD yazılımlarının ve destek eğitimlerinin, grafik ve iletişim yazılımları ihtiyacının karşılanması ve güncellemelerin gerçekleştirilmesi, (Uygulama ve diğer hizmetlerin bakanlık tarafından tedarik edilmesi durumunda satın alımlar tarafımızca yapılmayacaktır.)
- Ajans bünyesinde mevcut bilgi iletişim teknolojileri altyapısının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla gerekli bakım faaliyetlerinin yürütülerek ihtiyaç halinde hizmet alımlarının yapılması,
- ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi, standardın öngördüğü şekilde Ajans bünyesinde oluşturulan kurul marifetiyle periyodik olarak gözden geçirilecektir. Gözden geçirmeler sırasında 9001 etkinlik ve verimliliğini arttıracak yazılım veya donanım maliyetlerinin karşılanması,
- Diğer Entegre Yönetim Bilgi Sistemleri (Personel sicil, maaş, izin yönetimi, taşınır, personel takip, talep, arşiv, kalite yönetimi)

Tablo 84-Yazılım ve Donanım İhtiyaçlarının Karşılanması ile Yönetim Bilgi Sistemleri Altyapısının Geliştirilmesi ile İlgili Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Ajansın ve YDO'ların İnternet Sitelerinin Güncelleme ve Bakım Hizmetleri	Destek Birimi (Bilgi İşlem-Basın ve Halkla İlişkiler) YDO'lar	01/01/25 31/12/25
EBYS Bakım	Destek Birimi (Bilgi İşlem)	01/01/25-31/12/25
Güvenlik ve Network Hizmetleri	Destek Birimi (Bilgi İşlem)	01/01/25 31/12/25

Diğer Entegre Yönetim Bilgi Sistemleri (Online toplantı altyapısı ve modülü, Taşınır Sistemi Yazılımları, Personel sicil, maaş, personel takip, arşiv vb.) Kurulması ve Önceki Yıllarda Kullanıma Sunulanların Bakımları	Destek Birimi	01/01/25 31/12/25
---	---------------	-------------------

Destek Hizmetlerinin Karşılanması

Ajans Genel Sekreteri için 2013 yılında 1 adet binek türü araç satın alınmıştır. Yine, Ajansın Merkez Yerleşkesi ve Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisi hizmetleri ile izleme ve değerlendirme faaliyetlerinde kullanılmak amacıyla 4 adet binek türü araç kiralanacaktır.

Ajans Merkez Yerleşkesi ve Şanlıurfa'daki YDO'nun büro, güvenlik, temizlik ve şoförlük işleri ise, 696 sayılı KHK kapsamında Ajans bünyesine geçen 14 işçi eliyle yürütülmektedir.

Diğer taraftan, 2025 yılında Ajans ve Yatırım Destek Ofisinin kira, ortak giderlere katılım ve diğer hizmet bedelleri (iletişim, aydınlatma, iklimlendirme, araç yakıt, internet, su, temizlik malzemeleri vb.) karşılanacaktır. Yine, Ajans ve Yatırım Destek Ofisinin sarf malzemeleri ihtiyaçları da *Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satın Alma ve İhale Usul ve Esasları* çerçevesinde satın alınacaktır. Bunun yanı sıra Ajans araçlarının il dışına giderken ihtiyaç duyacağı otoyol giderleri ile yasal olarak ödenmesi gereken Motorlu Taşıtlar Vergisi (makam aracı), dava sürecinde ödenmesi gereken pul bedelleri, avukatlık ödemeleri, dosya bedelleri, harçlar, cezalar vb. vergi ve zaruri harcamalar karşılanacaktır.

Tablo 85-Destek Hizmetlerinin Karşılanmasına Yönelik Faaliyetler

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Ulaşım Hizmetlerinin Tespiti ve Temini	Genel Sekreterlik	01/01/25 31/12/25
Ana Hizmet Binası ile Şanlıurfa YDO'nun Diğer Hizmet Bedellerinin (haberleşme, posta, elektrik, akaryakıt, su, temizlik malzemeleri, iklimlendirme vb.) Karşılanması	Genel Sekreterlik	01/01/25 31/12/25
Şanlıurfa YDO'nun Kira Gideri	Genel Sekreterlik	01/01/25 31/12/25
Yargı Harç ve Masrafları ile Yargı Kararları Neticesinde Ödenecek Tutarlar	Hukuk Müşavirliği	01/01/25 31/12/25

Kalite Yönetim Sistemi

Ajans 2012 yılından beri ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 27001: 2017 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemlerini başarı ile uygulamaktadır. 2024 yılında sunucu ve uygulamaların Bakanlık nezdinde merkezi sisteme geçmesi nedeni ile sadece ISO:9001 Kalite Yönetim Sistemi yenilenecek olup söz konusu sisteme ait yıllık denetim maliyeti, sistemin geliştirilmesi için gerekli faaliyetler ile belge ücreti bu başlık altında karşılanacaktır.

Tablo 86- Kalite Yönetim Sistemi Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi Tetkiki Hizmetleri	Genel Sekreterlik	01/01/24-31/12/25
ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi Hizmetleri	Destek Birimi	01/01/24-31/12/25

İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri

İzleme ve Değerlendirme faaliyetleri kapsamında, 2025 yılında Ajans tarafından takibi yapılan Mali Destek Programları, Teknik Destek, Fizibilite Desteği, CMDP ve Güdümlü projelerinin izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir. Ayrıca, uygulaması tamamlanan programlarla ilgili olarak *Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği*'nde, desteklenen proje ve faaliyetlerin en az %10'unun ajans personeli veya zorunlu hallerde ajans tarafından yetkilendirilmiş denetçiler tarafından denetlenir hükmü yer almaktadır. Bu çalışmaya ilave olarak tamamlanan mali destek programlarının etki değerlendirmesine yönelik analizler yapılacaktır.

Tablo 87- İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi
Desteklenen Projelerin Etki Değerlendirmelerinin Yapılması	- Etki Değerlendirmesi ile İlgili Olarak Piyasa Araştırması Yapılması, - Etki Değerlendirmesinin Yöntemi ile Değerlendirmeyi Yapacak Firmanın Belirlenmesi, - Etki Değerlendirmesinin Yaptırılarak Sonucunun Raporlanması.	İDB	01/01/25 31/12/25

iv. Tanıtım Faaliyetleri

Ajansın faaliyetleri hakkında farkındalığı artırmak, kamuoyunu bilgilendirmek ve Bölgedeki iş ve yatırım olanaklarını tanıtmak için bölge içi ve bölge dışında yer alan ajanslar, kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, STK'lar ve özel sektörle yakın ilişkilerin kurulması için tanıtım faaliyetleri önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri

Ajansın bölgesindeki faaliyetlerinin yerel, ulusal ve uluslararası medya aracılığıyla kamuoyunda istenilen düzeyde ve içerikte tanıtımı amacıyla il merkezleri ile ilçelerde ajansın tanıtımına yönelik saha ziyaretleri ve bilgilendirme toplantılarına devam edilecektir. Bu amaçla, basın ve yayın organları ile sosyal medya mecralarında yararlanılacak, yerel ve ulusal medyaya yönelik reklam çalışmalarında bulunulacaktır. Tanıtım faaliyetleri kapsamında hem ajans hizmet binalarında ve hem de valilikler, belediyeler, ticaret ve sanayi odaları gibi yerlerde dijital ortamda kullanılmak üzere broşür, dosya, tanıtım filmi ve benzeri görsel materyal hazırlanacaktır. Diyarbakır ve Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisleri marifetiyle ülkemizde ve yurt dışındaki önemli fuar ve organizasyonlara iştirak edilecektir. Diğer kuruluşlarca bölgenin sorunları ve kalkınmasıyla ilgili düzenlenen toplantılara, sempozyum, kongre ve konferans gibi organizasyonlara katılım ve gerekli hallerde katkı da sağlanacaktır.

Daha geniş bir kesime hitap etmek ve daha yoğun ilgi çekmek amacıyla, ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından yatırım ve proje finansmanı amacıyla sağlanan kredi ve hibe imkanları da Ajans ve YDO'ların internet sitelerinde yer vermek suretiyle duyurulacak ve yerel aktörlerin bilgilendirilmesi amacıyla çeşitli tanıtım ve eğitim toplantıları tertip edilebilecektir.

Ayrıca, hazırlanacak olan tanıtım ve iletişim stratejisi çerçevesinde basın ziyaretleri yapılacak, Ajans ile ilgili gelişmelerden ve faaliyetlerden medya kuruluşları haberdar edilecek, oluşturulan “medya takip sistemi” ile Ajans'ın basında yer alan haberlerinin düzenli olarak takip edilmesi ve raporlanması sağlanacaktır. Bunun yanı sıra 2025 yılında Bakanlığımızın yönlendirmesiyle başlatılan haber servis hizmetiyle (2024 yılında İhlas Haber Ajansı) çalışmaların daha geniş kitlelere ulaşması sağlanacak.

17.05.2024 tarihli ve 32549 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tasarruf Tedbirleri konulu 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi doğrultusunda 2025 yılında herhangi bir şekilde yerel, ulusal ve uluslararası dergi, gazete aboneliği yapılamayacak.

Tablo 88- İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi
İletişim ve Tanıtım Faaliyetleri	• Ajans İletişim Stratejisinin Hazırlanması	Basın Halkla İlişkiler	01/01/24 31/12/24
	• Reklâmlar (Radyo, TV, Gazete vb), • İlanlar, • Kurumsal Tanıtım Filmleri • Basın Toplantıları, İş birlikleri • Broşürler • E-bülten ve Tanıtım Kataloğu yayınlanması • Medya Takip Sistemi • Diğer Tanıtım Materyallerinin Hazırlanması	Basın Halkla İlişkiler	01/01/24 31/12/24

Yatırım Destek Ofislerinin Faaliyetleri

Diyarbakır ve Şanlıurfa Yatırım Destek Ofisleri 27.08.2014 tarih ve 29101 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan *Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliği*'nde belirtilen görevler çerçevesinde faaliyetlerine devam etmektedir.

Yatırım Destek Ofisleri Bölge illerinde yatırım ortamını iyileştirme, bölgenin iş ve yatırım ortamını tanıtmaya, yatırımcı çekme, bölgenin potansiyelini ortaya çıkaracak analiz ve raporlama çalışmaları yapmaya devam edecektir.

Bölge ekonomisini geliştirmek ve istihdamı artırmak için Bölgede sanayi yatırımlarını artırmaya yönelik yeni sanayi alanlarının oluşturulması, mevcutların altyapılarının geliştirilmesi faaliyetleri yürütülecektir. İş ve yatırım ortamını geliştirmek üzere kurumsal işbirliği geliştirme çalışmaları yapılarak hem yerelde hem de ulusal ve uluslararası düzeyde ilgili taraflarla etkin işbirliği faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bölgeye yatırım çekme konusunda Genel Müdürlüğümüz ve Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi başta olmak üzere ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşlarla birlikte çalışılacak, tanıtım ve promosyona yönelik araçlar geliştirecektir.

Yatırımcı ve girişimcilere mevcut devlet destekleri konusunda bilgilendirme ve danışmanlık faaliyetleri yürütülecektir. Dış ticaretin ve e-ticaretin geliştirilmesi, KOBİ'lerin kaynak kullanım becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı eğitim ve danışmanlık faaliyetleri yürütülecektir.

Bakanlığımızca koordine edilen, 81 ilin YDO personeli işletilmekte olan yatırım ve girişimlere yönelik tüm kamu destek programları ile ilgili güncel bilgilerin yer aldığı, aynı zamanda illerin potansiyelleri doğrultusunda hazırlanmış ön fizibilite çalışmalarını içeren yatirimadestek.gov.tr web sitesinin yerelde etkin bir şekilde tanıtılması için çalışmalar yürütülecektir. Yatırımcıların ve girişimciler tarafından site üzerinden Diyarbakır ve Şanlıurfa illeri için sordukları sorular aktif bir şekilde cevaplanacaktır.

Tablo 89-Yatırım Destek Ofislerinin Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Alt Faaliyetler	Sorumlusu	Süresi
Diyarbakır Turizm Koordinasyon Kurulu, Diyarbakır ve Şanlıurfa Ekonomi ve Koordinasyon Toplantıları, Şanlıurfa ve Diyarbakır'daki özel sektör temsilcileriyle ve iş dünyasıyla düzenli toplantılar	- Hazırlık Çalışmaları - Toplantıların yapılması ve kararların takibi	YDO'lar	01/01/25 31/12/25
Yurt İçi ve Yurt Dışı İş, Yatırım ve İhracat Geliştirme Çalışmalarına Katılım ve Yurt Dışı Çalışma Ziyaretleri Düzenlenmesi, alım heyetlerinin bölgeye getirilmesi	- Organizasyonlara katılım - Alım heyetlerinin ağırlanması - Yurt dışına alım heyeti götürülmesi	YDO'lar	01/01/24 31/12/25
Yatırım Tanıtım Materyalleri ve Tanıtım Filmi Hazırlanması	- Çok dilli yatırım tanıtım materyallerinin dijital ortamda hazırlanması - Çok dilli tanıtım filmleri yapım	YDO'lar	01/01/25 31/12/25
Diğer Yatırım Destek ve Tanıtım Giderleri	- Gazetelerde, dergilerde, internet sitelerinde, TV'lerde ve billboardlarda tanıtım çalışmaları vb. - İnternet sitesi yenileme işleri vb. - Yatırım yapılması amacı ile firma ve kurum ziyaretleri vb.	YDO'lar	01/01/25 31/12/25

Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) Başvuruları, İzleme ve Değerlendirme ile Tamamlama Ekspertizi ve Vizesi Çalışmaları	- Başvuruların Alınması, - YTB'lerin İzleme ve Değerlendirmesi ile Raporlanması, - YTB Tamamlama Ekspertizi ve Vizesi İşlemlerinin Yapılması.	YDO'lar	01/01/24 31/12/24
İhtiyaç Duyulan Yatırım Konularında Analiz, Fizibilite, Eğitim, Saha Çalışmaları ve Ziyaretler	- Analiz ve Fizibilite Çalışmaları yapılması. - Eğitimler - Yurt dışı ve yurt içi Saha çalışmaları ve ziyaretleri	YDO'lar	01/01/25 31/12/25
İş Birliği ve Yatırım Tanıtım Organizasyonları	- Hazırlıkların Yapılması, - Organizasyonların Gerçekleştirilmesi	YDO'lar	01/01/24 31/12/24

v. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

4. Yerel Kalkınma Fırsatları

a. Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Yenilenebilir Enerji Endüstri Bölgesi Kuruluş Çalışmaları

Bölgemizde ve özellikle Şanlıurfa ilindeki en temel ve köklü sorunların başında sulama birliklerinin ve çiftçilerin elektrik faturalarını ödemede karşılaştığı zorluklar gelmektedir. Bu kapsamda çiftçiler ve sanayiciler Şanlıurfa'nın güneş enerjisinde sahip olduğu potansiyeller ve devletimizin bu alanda sağladığı destekler ile güneşe dayalı yenilenebilir enerjisi yatırımlarına yönelmişlerdir. Ancak başta uygun yatırım yeri ve yatırım yeri maliyetleri, trafo kapasiteleri, uzun süren izin ve ruhsat süreçleri ve ölçekten kaynaklı yüksek yatırım maliyetleri nedenleri ile istenilen gelişim ve yatırımlar şimdiye kadar gerçekleşmemiştir. Bu kapsamda güneşe dayalı yenilebilir enerji yatırımlarını kolaylaştırmak ve hızlandırmak, sulama birlikleri, çiftçi örgütleri, özel sektör ve kamu iş birliğinde ölçek ekonomisi büyüklüğündeki yatırımları hayata geçirebilmek, oluşturulacak mekanizmalarda yer almak isteyen çiftçilerin su ve enerji verimliliğine yönelik çalışmalar yapmalarını sağlayacak politikalar geliştirmek, için Şanlıurfa Valiliğimiz ve Ajansımız koordinesinde "Şanlıurfa Yenilenebilir Enerji Endüstri Bölgesi" kurulmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır ve 2025 yılında kuruluş sürecini tamamlanması hedeflenmektedir. Benzer bir çalışmanın tarımsal sulama ve sanayi alanında kullanılan elektrik ile mahsuplaşmak üzere Diyarbakır ilinde de yürütülmesi planlanmaktadır.

Bu kapsamda Bölgemizde planlanan Yenilenebilir Enerji Endüstri Bölgelerinin hayata geçmesi için ihtiyaç duyulacak olan fizibilite, halihazır harita, imar planları, jeolojik-jeoteknik etüt raporu vb. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından talep edilen çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca bölgenin işletilmesi için "Yönetici Şirket" kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda başta Valilik olmak üzere bölgenin işletilmesi ve altyapı yatırımlarını hayata geçirmek üzere yönetici şirketin kurulması ile ilgili danışmanlık hizmeti alınacaktır.

Tablo 90-Yenilenebilir Enerji Endüstri Bölgeleri Kuruluş Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Yenilenebilir Enerji Endüstri Bölgeleri Kuruluş Çalışmaları	YDO'lar	01/01/23 31/12/25

ii. İş birliği ve Koordinasyon

iii. Kapasite Geliştirme

GAP Melek Yatırım Ağı Çalışmaları

GAP Bölge Kalkınma İdaresi, Dicle Kalkınma Ajansı, İpekyolu Kalkınma Ajansı ve Karacadağ Kalkınma Ajansının iş birliği ile GAP Melek Yatırım Ağı (GAPBAN) kuruluş çalışmaları tamamlanmış olup Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından akredite edilmiştir. 2022 yılı içerisinde hem ağa melek yatırımcıların katılımını artırmak hem de girişimcilerin iş fikirlerini melek yatırımcılarla paylaşıp yatırım almalarını sağlamak amacıyla bazı faaliyetler düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda potansiyel Melek Yatırımcılar öncelikle tespit edilip Hazine ve Maliye Bakanlığınca lisanslama süreci yürütülecektir. Ayrıca girişim ve start-up proje başvuruları alınarak düzenlenecek çeşitli organizasyonlarla (Proje Pazarı, Yarışma, Girişimci-Yatırımcı Buluşmaları, Sosyal Girişimcilik Temalı Hackathon Düzenlenmesi vb.) Melek yatırımcılarla buluşmaları sağlanacaktır. Bu kapsamda ayrıca Bölgemizdeki Melek yatırımcılara yönelik Melek Yatırım Eğitim programı da düzenlenecektir.

Melek yatırımcıların kaliteli girişimlerle buluşmasına katkı sunmak üzere bölgemizdeki Teknoparkların bünyesinde yer alan kuluçka merkezleri, Özel Sektör ve TSO'lar iş birliğinde yeni hackathon ve girişimcilik programları uygulanacaktır.

Tablo 91- GAP Melek Yatırım Ağı Çalışmaları

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
GAP Melek Yatırım Ağı Zirvesi Çalışmaları (Melek Yatırım Ağı Zirvesi, Proje Pazarı, Yarışma, Girişimci-Yatırımcı Buluşmaları, vb.)	GAP BKİ, Karacadağ KA, Diyarbakır ve Şanlıurfa YDO	01/01/25- 31/12/25
Melek Yatırımcı Eğitim Programı	YDO'lar	01/01/25- 31/12/25
Paydaş Kuruluşlarla Hackaton Düzenlenmesi	YDO'lar	01/01/25- 31/12/25
Girişimcilik Programı	YDO'lar	01/01/25- 31/12/25

TRC2 Bölgesinde İlçelere Yönelik Proje Yönetimi Yaşam Döngüsü Eğitimi

Ajansımız tarafından TRC2 Bölgesindeki 5 ilçeye yönelik eğitimler verilmesi hedeflenmektedir. İlçelerdeki potansiyel girişimci, STK, kurum ve kuruluşların proje hazırlama ve yürütme kapasitelerinin artırılmasına yönelik çalışmaları kapsamında, yüz yüze veya online “Proje Yönetimi Yaşam Döngüsü Eğitimleri” verilecektir. Proje, Program, Proje Yaşam Döngüsü Yönetimi, PEST, SWOT, Sorun, Hedef, Strateji ve Paydaş Analizleri, Planlama,

Faaliyet Planı, İş Paketleri, Gantt Şeması, Takımdan Proje Ekibine, Sorumluluk Atanması, Risklerin Belirlenmesi Analizi ve Yönetimi, Mantıksal Çerçeve Matrisi, Başvuru Formu, Bütçe ve Özgeçmişlerin KAYS üzerinden doldurulması konuları teorik ve uygulamalı olarak aktarılacaktır.

Diyarbakır ve Şanlıurfa başta olmak üzere diğer bölge ve illerden katılımcılara da açık olacaktır. Planlanan programda katılımcıların proje fikirlerini kendileri belirleyip analiz etmeleri ve proje tasarımının yapmalarından sonra ve potansiyel destek kaynaklarının da tanıtımı yapılacaktır.

Tablo 92-TRC2 Bölgesinde İlçelere Yönelik Proje Yönetimi Yaşam Döngüsü Eğitimi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
TRC2 Bölgesinde İlçelere Yönelik Proje Yönetimi Yaşam Döngüsü Eğitimi	Karacadağ KA, DFİB	01/01/25 31/12/25

Tarımsal Sanayide Rekabet Gücünün Artırılması Projesi

“TRC1 ve TRC2 Bölgelerinde Tarımsal Sanayinin Rekabetçiliğinin Geliştirilmesi Projesi” Karacadağ Kalkınma Ajansı ve İpekyolu Kalkınma Ajansı ortaklığıyla 2013 yılında Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA)’ya sunulmuş ve Japonya Hükümeti tarafından kabul edilmiştir. Dönemin politik koşulları ve sonrasında yaşanan pandemi nedeniyle Proje askıya alınmış ve 2023 yılı itibarıyla uygulamaya geçilmesi için saha ziyaretlerine başlanmıştır.

Gelenen aşamada depremde olumsuz etkilenen bölgelerin de faydalanabilmesi için Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı ve Fırat Kalkınma Ajansının da projeye dahil edilmesine karar verilmiştir. Bu değişiklikte Projenin ismi de “Tarımsal Sanayide Rekabet Gücünün Artırılması Projesi” (Project on Enhancement of Competitiveness in Agro-Industry) olarak güncellenmiştir.

Proje, kalkınma ajanslarının liderliğinde tarımsal ürünlerin katma değerini ve rekabet edebilirliğini stratejik olarak teşvik etmek için, hedef kalkınma ajanslarının, bölgesel potansiyellerin ve pazarların araştırılmasına ve analizine dayalı olarak tarımsal sanayi sektöründe bölgesel stratejik planlar oluşturmasını ve bu tür girişimleri teşvik etmek için KOBİ’lerle birlikte çalışmasını amaçlamaktadır. Proje, kalkınma ajanslarını, bir dizi pilot projenin uygulanmasında, öğrenilen derslerin çıkarılmasında, bunların örnek olay incelemelerinde derlenmesinde ve elde edilen bulguları Bölgesel Stratejik Planlara yansıtma kapasitelerini geliştirmek amacıyla destekleyecektir. 6 Şubat 2023 Türkiye-Suriye

Depreminden hedef bölgelerin etkilenmesi nedeniyle, bu proje aynı zamanda yeniden yapılanma ve iyileştirme çabalarının ve planlarının tarımsal sanayi sektöründe katma değer sürecine nasıl dahil edilebileceğini ele alacaktır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- Tarımsal Sanayinin Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi ve Analizi
- Tarımsal sanayinin katma değerinin ve rekabet gücünün teşvik edilmesi için pilot proje eylem planlarının geliştirilmesi
- Pilot Projelerin uygulanması
- Tarımsal Sanayi Bölgesel Stratejik Planının ve Yıllık Çalışma Programlarının Geliştirilmesi

Ocak 2024 tarihinde başlayan ve 3 yıl sürecek proje kapsamında söz konusu faaliyetlerin operasyonel maliyetleri JICA tarafından karşılanacak olup, proje personelinin seyahat ve konaklama maliyetleri, seminer ve çalıştaylar, deneyim paylaşımı toplantıları ve JICA ile gerçekleştirilecek toplantıların maliyetleri de uygulayıcı Kalkınma Ajansları tarafından karşılanacaktır.

Tablo 93-Tarımsal Sanayide Rekabet Gücünün Artırılması Projesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Tarımsal Sanayide Rekabet Gücünün Artırılması Projesi	Karacadağ KA, DOĞAKA, İpekyolu KA, Fırat KA	01/01/24 31/12/27

iv. Tanıtım Faaliyetleri

GAP BKİ Projelerinin İzlenmesi

GAP BKİ ile yürütülen ortak faaliyetlerin bölge kalkınmasına daha çok fayda sağladığı değerlendirilmektedir. GAP BKİ'nin Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde yürüttüğü projelerin ziyaretleri gerçekleştirilerek kaynakların etkin kullanımı, projelerin sürdürülebilirliklerinin güçlendirilmesi ve üretim projelerinin pazar sorunlarının giderilmesi için yakından takiplerinin, ilgili paydaşlarla iletişimlerinin güçlendirilmesi sağlanması hedeflenmektedir.

Tablo 94-GAP BKİ Projelerinin izlenmesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
GAP BKİ Projelerinin İzlenmesi	Karacadağ KA	01/01/25- 31/12/25

Ajans Destekleri

v. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

2025 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP)

Ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi için nispeten geri kalmış ve göç veren bölgelerde, bölgesel çekim merkezi niteliğini haiz şehirlerin katma değeri yüksek üretim, ihracat, istihdam, verimlilik, teknoloji ve yenilikçilik kapasitelerinin artırılması amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygulanan ve yerelde Ajansımızca koordine edilen CMDP'ye 2025 yılında da projeler sunulacaktır.

Tablo 95-2025 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
2025 Yılı CMDP	Karacadağ KA	01/01/25 31/12/25

2025 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

TRC2 (Diyarbakır-Şanlıurfa) Bölgesinde uygulanacak Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programının amacı, yürütülecek projeler ile istihdam edilebilirliğin artırılması, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha fazla katılmalarının sağlanması, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler yoluyla bölgedeki çocuk, genç ve kadınların kendilerini daha iyi ifade etmelerine katkı verilmesidir.

İstihdam, sosyal içerme, kültür, sanat ve spor olmak üzere üç bileşenden oluşan sosyal destek programının hedef kitlesi yoksulluk ve sosyal imkânlara erişimde sıkıntı yaşayan çocuklar, gençler, kadınlar, işsizler, yoksullar, göç etmişler ve kentlerin gecekondü bölgelerinde yaşayanlardır. 2025 yılında ilan edilecek Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programına proje önerileri gönderilecektir.

Tablo 96- 2025 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, SOGEP 2025	PPKB, PYB, İDB	01/01/25-31/12/25

Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı (BOTAP)

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrasında Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı (BOTAP) kapsamında yürütülecek projeler için Diyarbakır’da 1 ve Şanlıurfa’da 7 proje için toplam bütçesi 218.296.261,00 TL olan 8 projeye 84.673.661,00 TL destek verilmiştir. 2025 yılında uygulaması tamamlanan projelerin nihai ödemesi yapılacaktır.

Tablo 97- Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı (BOTAP)

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi
Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı (BOTAP)	Karacadağ Kalkınma Ajansı	01/05/23-31/01/25

5. Sonuç ve Değerlendirme

Karacadağ Kalkınma Ajansı Sonuç Odaklı Programlama yaklaşımını benimseyerek 3 yıl boyunca uygulayacağı operasyonel programları belirlemiştir. İç ve dış paydaşların katkıları alınarak 3 adet tematik Sonuç Odaklı Program oluşturulmuş ve her bir program için somut çıktılara dönük faaliyetler ortaya konulmuştur. Hibe programları gibi araçlar ile paydaşlarla etkin iş birliklerinin kurulduğu, yatırım ortamının iyileştirilmesi için çalışmaların yapıldığı, analizler ile bölge potansiyelinin ortaya çıkarıldığı politikalar birlikte düşünülerek karma bir yaklaşım gözetilmiştir. Her üç program altında somut ve gerçekçi gösterge hedefleri belirlenerek bu hedeflere ulaşmak için kurumsal dönüşümün nasıl sağlanacağı Kurumsal Gelişim bölümünde belirtilmiştir.

2012 yılından beri Kalite Yönetim Sistemini benimseyen Ajansımız kurumsal dönüşümü büyük oranda tamamlamış ve kurumsal stratejik planında stratejik hedeflerini ortaya koymuştur. Hem stratejik planlama süreci hem de kalite yönetim sistemi deneyimi yeni kurumsal dönüşüm yaklaşımı için önemli bir katkı sağlamıştır. Bu noktada Ajansımız geçmiş deneyimlerinden yararlanarak Sonuç Odaklı Program hedeflerine ulaştıracak dönüşümü sağlayacaktır.

Sonuç Odaklı Program konularına girmeyen, ancak bölge için gerçekleştirilmesinde elzem görünen bazı faaliyetler yerel kalkınma fırsatları (YKF) altında belirtilmiştir. YKF'ler sayesinde bölgenin içsel potansiyelini harekete geçirebilecek hibe programları, iş birliği ağları, eğitim hizmetleri gibi faaliyetler uygulanacaktır.

Genel Müdürlüğümüzün tüm Ajanslar için 2024 ve 2025 yılları için belirlediği “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” teması kapsamında da kadınların girişimciliği ve istihdama katılımını teşvik edecek beceri geliştirme programları, istihdam garantili eğitim programları, özel nitelikli mali destek programları, kırsal istihdamı artırma programları ve yerel bazlı kadın girişimcilik destek programlarına 2025 yılında yürütülecektir.

Çalışma programında belirlenen tematik SOP'lar ile diğer faaliyetler bütüncül bir yaklaşımla uygulanarak hayata geçirilecektir. Bunun için hem kurumsal koordinasyon hem de yerel/bölgesel/ulusal/uluslararası kurumlarla koordinasyon etkin bir şekilde yerine getirilecektir.

6. Ekler

EK-A Güdümlü Proje Bilgi Formları

EK-B Proje Listesi

EK-C Yurt Dışı Fuarlar ve alışma Ziyaretleri Tablosu

EK-D Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

EK-E Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

Ajans Yönetim Kurulunun 02.01.2025 tarih ve 2025/01-02 numaralı kararı ile 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 196/1-b maddesi ve Kalkınma Ajansları Usul ve Esaslarının 14/a maddesine göre, Ajansımız 2025 Yılı Çalışma Programı'nın aynen kabulüne ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın onayına sunulmasına karar verilmiştir. 03.01.2025